

VESTANPÓSTUR

Janúar 2008

Útgefandi: Ísfríðingafélagið í Reykjavík

1. tbl. 20. árg.

Munið
Sólarkaffið,
25. janúar á
Broadway!
– sjá nánar
á bls. 13

LÆKKAÐU FERÐAKOSTNAÐINN MEÐ MASTERCARD FERÐAÁVÍSUN

Fáðu þér MasterCard kort
með ferðaávísun og
lækkaðu ferðakostnaðinn
strax um 5.000 kr.

Búið að bóka og greiða ferðina?

Ekkert mál, þú sendir okkur ávísunina ásamt
bókunarnúmeri og við leggjum upphæð hennar
inn á kortareikninginn þinn.

MasterCard ferðaávísunin gildir sem greiðsla upp í
allar ferðir til útlanda og innanlands líka. Og með því
að nota kortið byrjar þú að safna inneign á nýja ávísun
fyrir næsta sumar.

Nánari upplýsingar á mastercard.is

VESTANPÓSTURINN

Útgefandi:
Ísfirðingafélagið
Hávallagötu 55
101 Reykjavík

Ábyrgðarmaður:
Jakob Falur Garðarsson

Ritstjóri:
Páll Ásgeir Ásgeirsson

Greinaskrif:
Páll Ásgeir Ásgeirsson,
Gísli Ásgeirsson,
Snorri Grímsson,
Egill Guðmundsson,
Sigurður Sigurðsson,
Ólafur Helgi Kjartansson,
Lárus Bjarnason og
Ásgeir Svanbergsson.

Ljósmyndarar:
Arnaldur Halldórsson,
Vigfús Birgisson,
Jón Steinar Ragnarsson og fleiri.

Auglýsingar:
Einar H. Guðmundsson

Umbrot:
Prentsmiðjan Gutenberg hf./
Þorkell Sigurðsson
Filmuvinna, prentun og bókband:
Prentsmiðjan Gutenberg hf.

Eintakaverð kr. 1.000.-
Bláinu er dreift ókeypis til félagsmanna

Stjórn Ísfirðingafélagsins 2007-2008 skipa:

Jakob Falur Garðarsson, formaður
Gunnar Halldórsson, varaformaður
Baldur Trausti Hreinsson
Helga Bjarnadóttir
Páll Ásgeir Ásgeirsson
Ólafur Sigurðsson
Stefanía Olóf Reynisdóttir

Einar S. Einarsson
Kolbrún Sveinbjörnsdóttir
Ólafur Hannibalsson

Forsíðumyndin er hluti af nýrri altaristöflu Ísafjarðarkirkju sem Ólóf Nordal gerði í sérstæðri samvinnu við íbúa kaupstaðarins. Verkið heitir Fuglar himinsins og er nánar fjallað um það í blaðinu.

Jakob Falur Garðarsson, formaður:

Rætur og minningar

Við erum stór og fjölbreyttur hópur sem saman myndum Ísfirðingafélagið. Í raun og sanni sem ein stór fjölskylda, sem gæti þó að óseku verið stærri, því því fer fjarri að allir þeir sem eiga rætur og minningar úr faðmi fjalla blárra séu félagar í Ísfirðingafélaginu. Það er því eilífðarverkefni að laða fleiri að félaginu og er eitt af því sem ný stjórn félagsins ætlar sér að leggja áherslu á. Við viljum fylkja sem flestum undir fána félagsins, til að efla það enn frekar og styrkja. Styrkur Ísfirðingafélagsins liggur í okkur sjálfum og því fleirri sem við erum, því betra. Við erum félagar í Ísfirðingafélaginu m.a. vegna þess að við viljum halda merki Ísafjarðar sem hæst á lofti. Við viljum vinna litla plássinu á Eyrinni sem mest gagn – og eigum í raun að líta á okkur sem sendiherra Ísafjarðar hvar sem við komum. Vestanpósturinn er eitt af verkfærunum okkar í þessari vegferð og er innfalinn í aðildinni að félaginu.

Vestanpósturinn er að jafnaði gefinn út einu sinni á ári – í aðdraganda sólarkaffis um miðjan janúar. Og Vestanpósturinn, sem nú er að hefja sinn 20. árgang, verður tvítugur í janúar 2009, á að mörgu leiti að vera líkt og fjársjóðskista. Hann á að fanga og geyma frásagnir vina okkar og vandamanna, hlúa að rötum okkar og minningum. Því þó að framtíðin sé óráðin, að þá er núíð skemmtilegra og fyllra ef við hlúum að fortíðinni og höldum til haga sögum og myndum.

Í þessum Vestanpósti segir Jón Steinar Ragnarsson, alræmdur neðribæjarpúki, okkur óborganlegar sögur og dregur upp skemmtilegar myndir úr lífi pottormsins á Eyrinni. Sögusviðið er í raun lífið allt, en kannski ekki síst Eyrin, svo sem Dokkan og Neðstikaupstaður, skotist er inn í Skóg og út á ballarhaf.

Þá geymir Vestanpósturinn nú nokkur minningarbrot frá fyrstu dögum Menntaskólans á Ísafirði, skemmtilega leiðarlýsingu göngumanns út Seljalandsveginn og niður í bæ og minningar tveggja sýslumanna frá árunum þeirra á Ísafirði. Að vanda er og haldið til haga ljósmyndum frá samkomum félagsins á liðnu ári, svo sem frá sólarkaffinu og sólkveðjuhátiðinni – ásamt ýmsu öðru.

Ég vona, lesandi góður, að þú njótir þess að fletta Vestanpóstinum í ár, skellir síðan betri fötunum í hreinsun til að dusta af gamlársrykið, því ekki er seinna vænna þar eð við ætlum sem flest að hittast á Sólarkaffi þann 25. janúar n.k. á Broadway!

Jakob Falur Garðarsson

Jóla­kortið 2007 og forsíða Vestanpóstsins 2008

Jóla­kort félagsins árið 2007 var að þessu sinni gefið út í samvinnu við sóknarnefnd Ísafjarðarkirkju. Kortið, sem og forsíðu Vestanpóstsins nú, prýðir ljósmynd af hinni stórkostlegu altaris­stöflu Ísafjarðarkirkju, eftir Olöfu Nordal. Altaristaflan var vígð í messu sunnudaginn 19. ágúst 2007. Fuglarnir í verkinu, 749 talsins, voru mótaðir af Ísfirðingum og gestum þeirra og ríkti mikil ánægja meðal bæjarbúa og gesta þeirra að fá að koma að gerð þessa einstaka

listaverks. Við vígslumessu altaris­stöflunnar flutti Ólöf prédikun dagsins og fer hún hér á eftir:

Einu sinni var Kristur að mynda fugla af leiri með öðrum börnum Gyðinga á sabbatsdegi. Þegar börnin höfðu verið að þessari iðju um hríð bar þar að einn af Sadúseum; hann var aldraður og siðavandur mjög og átal­di börnin fyrir þetta athæfi þeirra á sjálfum sabbatsdeginum. Hann lét sér þó ekki nægja ákúrnar einar, heldur gekk hann að leirfuglunum

og braut þá alla fyrir börnunum. Þegar Kristur sá hvað verða vildi brá hann hendi sinni yfir allar fugla­myndirnar sem hann hafði búið til og flugu þeir þegar upp lifandi. En það eru lóurnar og því er kvak þeirra „dýrrin“ eða „dýrrindi“ að þær syngja drott­ni sínum dýrð og lof fyrir laus­nina frá ómildri hendi Sadúseans.

Þessi ævagamla helgisaga á upp­runa sinn í Palestínu þar sem hún gekk á sínum tíma sem flökkusaga manna á milli. Í árhundruði ferðaðist hún upp eftir Evrópu og náði loks alla leið hingað norður á hjara veraldar. Á leiðinni norðureftir slíp­aðist sagan til og hún aðlagði sig að menningu þess lands sem hún átti leið um, en meginhugsunin hélt sér, margræð og opin til túlkunar – rétt eins og góð allegoría á að vera.

Hugmyndin að altaris­verkinu Fuglar himinsins kom svo áreynslu­laust í kollinn á mér að ég þorði ekki alveg að treysta henni í fyrstu. En hugmyndavinnan var eins og með annað í sambandi við gerð þessa myndverks, eins og að ósýnileg verndandi hönd tæki þéttingsfast í mína og leiddi mig í gegnum verk­efnið.

Söguna um Lausnarann og lóurnar hef ég þekkt lengi og haldið uppá, en ég áttaði mig ekki á hversu djúpan boðskap hún bar fyrr en ég kafaði í textann og ég skynjaði hvað í honum býr. Sagan er auðvitað smækkuð mynd af sköpunarsögunni eins og hún er sögð í Genesis, þar sem barnið Kristur er í hlutverki skaparans. Kristur er ásamt öðrum börnum að leika sér og í barns­legu sakleysi sínu, að búa til lítil sköpunarverk úr leir. Efniviðurinn er mold og vatn, sá hinn sami og skaparinn notaði þegar hann mótaði Adam – jörð sem ber í sér bæði líf og dauða: Því að mold ert þú og til moldar skalt þú aftur hverfa! Eins og segir í sköpunarsögunni.

En maðurinn er ekki bara hold, hann hefur líka sál og fuglinn er einmitt ævafornt tákn andans. Því

fuglarnir tilheyra himninum og því ójarðneska og hafa frá ómunatíð verið álitnir tengiliðir himins og jarðar, guðs og manna. En einn er sá fugl sem á alveg sérstakan stað í hugum og hjörtum okkar Íslendinga en það er Lóan. Hún er okkur svo kær og stendur svo nærri sál okkar að hana má jafnvel skoða sem holdgerving þrenningarinnar trúar, vonar og kærleika.

Kærleikans því lóan er falleg og góð og elskuð af öllum, ekki síst þegar hún dásamar verk skaparans í söng sínum „dýrðin, dýrðin“.

Trúarinnar því hún er staðföst og trygglynd og við vitum að hún kemur alltaf aftur heim, sama hvernig árar.

Og loks, *vonarinnar* því hún er vorboðinn ljúfi sem kemur með hækkandi sól, kveikir ljósið og lífið og vekur upp náttúruna eftir vetrardvalann. Hún færir okkur á hverju vori upprisu nýs lífs.

Við erum hér saman komin í dag til að gleðjast yfir því að nú er loks-

ins komin altariстаfla í kirkjunna. Og það engin smásmíði. 749 lóur sem þið hafið mótað með huga ykkar og hönd. Hér á altarisveggnum eruð þið, safnaðarbörn Ísafjarðarkirkju saman komin í hundraðatali í öllum ykkar margbreytileika.

Þetta er stórkostlegur fuglahópur sem inniheldur hinar margvíslegustu tilfinningar, skoðanir, skynjanir og þroska. Hver fugl er með sínu móti, rétt eins og einstaklingarnir, sem mótuðu þá. Öll höfum við rétt til að tjá okkur frammi fyrir Guði, jafnvel þó við séum kannski ekki þau flínkustu í að orða bænina okkar, syngja sálminn eða móta fuglinn. Fuglarnir hér fyrir aftan mig eru allir tilkomumiklir í auðmýkt sinni því þeir eru gerðir af fegurð einlægninnar sem er kjarninn í trú okkar og bænum.

Grunnurinn að lifandi og frjósömu trúarlífi hlýtur að liggja í frumkvæði og stöðugri leit í ræktun andans. En með því að vera passívur og bíða eftir að aðrir hugsi fyrir mann afsalar

maður sér valdinu yfir til steingervinga eins og Sadúseans í sögunni sem var fastur í dauðum lögmálum og úreltum kreddum sem deyða alla trúargleði og frumlega hugsun, svo ég tali nú ekki um umburðarlyndi og víðsýni.

Ég trúi því að flest ykkar sem mættuð niður í Vestrahús og mótuðuð fulltrúa ykkar á altarisvegginn, úr mold og vatni, hafi tekið skref í átt að einhverju nýju og óþekktu sem hefur vonandi gert líf ykkar svolítið ríkara.

Kæru Ísfirðingar, þetta hefur verið guðdómlegt ævintýri og ég leyfi mér jafnvel að hugsa um þetta sem lítið kraftaverk. Ég þakka ykkur fyrir að hafa endurlifað með mér helgisögunna um Lausnarann og lóurnar og fyrir þá gleði sem það veitti mér. Ég óska ykkur til hamingju með altarisverkið ykkar, sem þið skópuð sjálf, í sameiningu, inni ykkar eigin kirkju.“

Sólarkaffisræða Guðmundar Halldórssonar
á Hótel Íslandi þann 26. janúar 2007.

Góðir Ísfirðingar og aðrir gestir!

Við erum hér saman komin til að fagna sólarkomunni á Ísafirði í faðmi fjalla blárra. Ef við drögum upp mynd af Ísafirði æskuára okkar þá munum við Pollinn spegilsléttan. Við munum speglunina

sem á engan sinn líka, kyrrðina og friðinn sem stimplaði sig inn í sálina. Þannig var Ísafjörður einu sinni og er reyndar enn og þess vegna verða Ísfirðingar alltaf Ísfirðingar.

Sigurður J. Jóhannsson og Sæunn Sigurjónsdóttir mæta á Sólarkaffi

Jakob Falur Garðarsson, veislustjóri á Sólarkaffi 2007 og Guðfinnur Kjartansson, primus motor Ísfirðingafélagsins til margra ára.

Góðir gestir!

Ég ætla að taka hér til umræðu Ísafjörð æsku minnar. Ég er fæddur í kreppunni árið 1933 og er því aðeins sex ára þegar heimsstyrjöldin skellur á.

Á þessum tíma áttu menn á Ísafirði búsmala – kindur og jafnvel kýr sér og sínum til framfærslu.

Fyrstu útihátíðarhöldin sem ég man eftir voru í tilefni af stofnun lýðveldisins árið 1944. Þá var mikið um að vera á Ísafirði sem var einn af stóru stöðunum í gjaldeyrisöflun og viðskiptum endurborinnar sjálfstæðrar þjóðar. Reistur var hátíðarþallur á Austurvelli fyrir framan Gagnfræðaskólann þar sem fram kom þaulæfður fimleikaflokkur undir stjórn Halldórs Erlendssonar og kvennaflokkur undir stjórn Maríu Gunnarsdóttur auk annarra skemmtiatriða sem ég man lítið eftir. Mikill mannfjöldi var þarna saman kominn og margir stóðu á þaki Sundhallarinnar sem þá var í byggingu.

Ísfirðingar höfðu mikið við og skreyttu bæinn sem einnig var fánum prýddur. Komið var fyrir blómakerjum á hátíðarsvæðinu og víðar um bæinn. Þetta hafði ég aldrei séð fyrr því lítið var um blóm á Ísafirði, en nú var bærinn blómum skráddur að kvöldi 16. júní. En viti menn – að morgni 17. júní var blómaskrautið horfið eins og jörðin hefði gleypst það.

Mikil næturveisla stóð yfir aðfaranótt 17. júní hjá rollum bæjarins sem hámuðu í sig allt blómaskrúðið en götur og blómabeð voru þess í stað skreytt með lamba- og kindaspörðum.

Rollur þessar voru mörgum til ama vegna ágangs í ruslatunnum og gördum. Voru kærur tíðar á þeim árum. Lögreglan tók þá til þess ráðs þegar ekki þýddi að kvarta við eigendur að loka þær verstu inn í tukthúsportinu og áttu eigendur síðan að leysa þær út. Það gerði þó enginn og neyddist lögreglan því til

Ólafur Hannibalsson formaður Ísfirðingafélagsins ávarpar Sólarkaffigesti á Broadway.

Jakob Falur Garðarsson úr Björnsbúð var veislustjóri Sólarkaffis.

Snæfríður (Dídí) og Kolfinna Baldvinsdóttir (Jóns Baldvins) mættu á Sólarkaffi með óþekktum aðdáanda.

Halldór Ólafsson, knattspyrnumaður og Harðar- og Hlíðarvegspúki, Magnús (travstur vinur og félagsmálaráðherra) Stefánsson og Sigrún Drífa Óttarsdóttir, eiginkona Magnúsar.

Guðmundur Halldórsson flutti ræðu kvöldsins af sínum alkunna skörungsskap.

Rúnar Már Jónatansson Arnórssonar, Árni Búbba og Jakob Falur sungu forsöng í Faðmi fjalla blárar.

Ruth Tryggvason í Gamla bakaríinu, heiðursborgari Ísafjarðar, fékk blómvönd frá félaginu og gestir stóðu úr sætum henni til heiðurs.

Gunnar Halldórsson og Ómar Torfa stýrðu happdrætti kvöldsins af festu og öryggi – með bros á vör.

SKRÁÐU
ÞIG
NÚNA!

VILDAR
KLÚBBUR
GLITNIS

PUNKTARNIR
SNÚAST UM ÞIG

NÝJUNG Í BANKAVIDSKIPTUM

Vildarklúbbur Glitnis er nýtt tryggðarkerfi fyrir viðskiptavinum í Vildarþjónustu Glitnis.* Meðlimir safna verðmætum Glitnispunktum fyrir það eitt að vera í viðskiptum við Glitni og samstarfsaðila.

Vildarklúbbur Glitnis margborgar sig ... punktur!

* Viðskiptavinir í Vild, Gullvild, Platinum og Námsvild.

GLITNIR

Kynntu þér málið á www.glitnir.is, í næsta útibúi eða hjá þjónustuveri í síma 440 4000.

Sölustaðir:

Ófeigur gullsmiður,
Skólavörðustíg, Reykjavík,
Gullauga Ísafirði,
Model Akranesi.

Dýrfinna Torfa

*gullsmiður og skartgripahönnuður
jewellery designer*

Safnasvæðinu Görðum, 300 Akranes, símar: 464-3460 / 862-6060.

*Tilvalið að skreppa
upp á Skaga, skoða
verkstæðið og fá sér
kaffi og meðlæti í
Garðakaffi að Görðum,
Akranesi.*

Birna Valdimarsdóttir, Sæunn Sigurjónsdóttir og Úlfhildur Jónasdóttir.

Rúnar Grímsson og Árni Búbba, Engjavegspúkar.

Lára Helgadóttir (eiginkona Vignis Jónssonar, skipstjóra og síðar í olúnni) Arna, dóttir þeirra og Rúnar Þórisson, eiginmaður hennar og tónlistarmaður.

Kristín Dröfn og Dórothea Margrét Einarsdætur Hreinssonar og Magni Hreinn Jónsson, Reynis Sigurvegspúkar, skólameistara M.Í.

Erla Kolbrún Lúðvíksdóttir, dóttir Kolbrúnar Sveinbjörnsdóttur og Lúðvíks Jóelssonar og Saga Brá Davíðsdóttir, barnabarn þeirra, en þær stóllur stóðu vaktina í andyrinu á Sólarkaffi og skrðu niður nýja félaga.

Hjónin Jóhanna Sveinbjarnardóttir og Þorvaldur Tryggvason

Hjónin Svavar Þorvarðsson og Helga Bjarnadóttir spök á svið.

Rósa Sigrún Jónsdóttir, (eiginkona Páls Ásgeirs, ritstjóra) Vigdís Jakobsdóttir (eiginkona Jakobs Fals og dóttir Kobba og Eyglóar), Kolbrún Björnsdóttir, (eiginkona Arnars Þórs, Árna Búbba) og Sigríður I. Sigurðardóttir (eiginkona Jóns Áka Leifssonar Pálssonar úr Hnífsdal).

Matthías Sveinsson þakkar Ómari Torfasyni happdrættisvinninginn.

Einar S. Einarsson tekur við þakklætisvotti frá stjórn félagsins fyrir ómetanlegt framlag hans í þágu þess.

Hjörleifur Valsson, fíðlusnillingur og Hlíðarvegspúki, í fararbroddi hljómsveitarinnar Bardukha, sem fór á kostum.

Brynhildur Guðjónsdóttir leikkona syngur Edith Piaf af innlifun.

Pétur Sigurðsson (sonur Hidda málara), Sverrir Halldórsson Guðbrandssonar og Bárður Grímsson, Jónssonar, Grímssonar.

Snorri Sigurhjartarson, Kristján Friðrik Björnsson (Fiddi) og Guðmundur Fr. Jóhannsson Símonarsonar.

Skíðasnillingar fyrr og nú voru kallaðir upp á svið á Sólarkaffi og hylltir. Frá vinstri eru Gunnar Bjarni Ólafsson, Rúnar Már Jónatansson, Jón Páll Vignisson, Guðmundur Fr. Jóhannsson, Matthías Sveinsson, Marta Bíbí Guðmundsdóttir, Halldór Jónsson, Gunnar Pétursson, María Gunnarsdóttir, Guðmundur Agnarsson, Guðríður Hannibalsdóttir, Sverrir Jónsson, Kristín Högnadóttir, Árni Sigurðsson og Elísabet Þorgeirsdóttir.

að sleppa þeim því ekkert áttu þeir af heyjum.

Góðir Ísfirðingar!

Það var meiriháttar áfall ef menn urðu bæklaðir á fyrri hluta síðustu aldar. Engar tryggingar var að hafa og gætu menn ekki bjargað sér sjálfir var ekkert annað til ráða en að segja sig til sveitar sem enginn gerði ótilneyddur því það þýddi að þeir voru lagðir í einelti.

Ég vil taka hér til umræðu fjórar ísfirskar hetjur sem ég man vel eftir frá æskuárunum sem allir urðu fyrir meiriháttar áfalli snemma á ævinni.

Skal fyrstan telja Daníel Jónsson skósmið sem misst hafði báða fætur ofan við ökkla en var samt fyrirvinna átta barna og eins fósturbarns án allra utanaðkomandi styrkja. Svo vil ég nefna tvo einfætta menn sem báðir voru sjómenn, sem ég tel alveg einstakt. Ég veit ekki um neina einfætta sjómenn á Íslandi að þessum frátöldum og síðast vil ég nefna blindan mann sem var fyrirvinna sex barna.

Daníel Jónsson var ættaður frá Söndum í Miðfirði í Húnavatnssýslu fæddur 1878.

Hann missti báða fætur vegna kals á ferðalagi í Húnavatnssýslu.

Fótalaus fór Daníel til náms í skósmíði í Reykjavík og einhvern veginn tókst honum að útvega sér tréfætur frá Þýskalandi sem reyndust þó ekki vel. Eftir námið í Reykjavík flytur Daníel til Patreksfjarðar og kynnist þar konu sinni Ólínu Jónsdóttur frá Rauðasandi. Þau flytja fljótlega til Ísafjarðar þar sem Daníel gerist skósmiður á eigin verkstæði í litlu húsi beint á móti Félagsbakaríinu. Var þar jafnframt heimili þeirra. Daníel og Ólína eignuðust átta börn og tóku eina fósturdóttur. Meðal barna þeirra voru Jón Dan rafvirki, Maggi Dan sem margir þekktu og Stebbi Dan. Árið 1926 fór Daníel til Reykjavíkur þeirra erinda að fá nýja tréfætur hjá Halldóri Arnórssyni limasmið, en síðustu fætur sem Daníel fékk er mér sagt að hann hafi smíðað sjálfur. Þau Daníel og Ólína áttu lengi kindur, sér og sínum til framfærslu. Þau hjón voru afreksfólk sem komu upp sínum stóra barnahóp af eigin

Jóna Halldórsdóttir, Steinunn og Magnús, dætur Gríms Samúelssonar og Sóley Gestsdóttir.

Kristín Einarsdóttir, Einhildur og Erna Jónsdóttir, Eggertssonar.

Kolla Sveinbjörns, Ólafur Hannibalsson, Sigríður Blöndal og Ester Gísladóttir.

Elisabet Þorgeirsdóttir, skáldkona og blaðamaður á spjalli við Halldór Ólafsson. Á milli þeirra er Þorgeir Hjörleifsson, faðir Elísabetar.

Bjarni Garðarsson, Guðmundur Sigurðsson (Muggur) og Tryggvi Einarsson frá Hlíðarenda.

Addi Kitta Gauj, Tryggvi Einarsson og Jakob Falur. Á bak við glittir í Gunnar Halldórsson, Hermannssonar.

rammleik og einstæðum dugnaði. Mér er Daníel minnstæður því það ískraði mikið í fótunum á honum. Hann lést árið 1953 sjötu og fimm ára og þá orðinn blindur.

Jón Júlíusson sem alltaf var kallaður Jón Júl var fæddur 1895. Mér er sagt að hann hafi slasast er hann féll af hestbaki. Hljóp illt í sárið með blóðeitrun og varð því að taka fótinn af uppi undir nára. Jón gerði út og réri opinni trillu sem hét Beta. Hann átti skúr og hafði aðstöðu dálítið fyrir neðan gamla húsmæðraskólann á kambinum að norðanverðu sem nú heitir Salem eða Hvítasunnukirkjan. Hann beitti sjálfur og fór þannig að því að hann skorðaði hækjuna, lét stúfinn hvíla á handfanginu innan í hækjunni og hafði síðan stuðning af stoð sem kom niður úr skúrarpakinu. Balarnir sem hann beitti í voru síldartunnur sagaðar í sundur í miðju. Þegar búið var að beita bar Jón balana niður snarbrattan malarkambinn undir hendinni um borð í Betu sem hann hafði brýnt í fjörunni.

Hann hafði Betu í legufærum en notaði árabát sem hann átti til að leggja og sækja trilluna. Hækjuna hafði Jón um borð en notaði hana ekki á sjónum því þar hafði hann handfestu. Einnig notaði hann þóttturnar undir stúfinn þegar hann ferðaðist fram og aftur um bátinn. Gísli Jón Ólafsson frændi Jóns var með honum tvö sumur þá tíu og ellefu ára gamall. Einnig var Gunnar Jóns (Gunnar kokk) með Jóni eitt sumar þá tíu ára gamall.

Gunnar sagði mér að þeir hafi farið á rífið í Sundunum til beituöflunar. Þeir stungu sér kúffisk með þar til gerðum kúffiskstingjum. Annars beittu þeir smásíld og stundum smokk. Jón hafði sitt viðurværi af trillunni. Hann var alla tíð einhleypur. Hann lést árið 1965 þá orðinn sjötugur.

Brynjólfur Jónsson var fæddur árið 1892 var hann jafnan kallaður Binni. Hann fékk berkla í annan fótinn svo taka varð hann af uppi undir nára. Binni gerði út tvo báta á smásíld í Ísafjarðardjúpi til beituöflunar fyrir fiskibátaflotann á Ísafirði. Hann seldi líka færeyskum

Forsala aðgöngumiða hefst laugardaginn 19. janúar kl. 14.00 - 16.00
í miðasölu Broadway við Ármúla og í miðasölusíma Broadway frá þeim tíma
og svo alla virka daga milli kl. 13 - 17 fram að Sólarkaffi. Sími miðasölu er 533 1100
Sætaskipan er hægt að sjá á broadway.is

SÓLARKAFFI ÍSFIRÐINGAFÉLAGSINS 2008

á Broadway föstudaginn 25. janúar
Húsið opnar kl. 19.30 - dagskrá hefst kl. 20.30

Ísfirski stórsveitin Appolo
Bergþór Pálsson
pukarnir.com með splunkunýjan kór
Ræðumaður kvöldsins er Einar Hreinsson
Happdrættið vinsæla

Millarnir með Bjarna Ara og Ragga Bjarna sjá um alvöru Sjallastuð fram eftir nóttu

Veislustjóri: Margrét Sverrisdóttir

Kristján Friðrik Björnsson (Fiddi) og Guðmundur Sigurbjörn Einarsson (Bjössí Boggu).

Aðalbjörg K. Valberg, Matthías Sveinsson, og hjónin Eyþór Páll Hauksson, Daníelssonar og Valgerðar Jakobsdóttur og Sigrún Edda Eðvarðsdóttir, Sturlusonar úr Súgandafirði.

skútum beitu sem mikið stunduðu færaveiðar á þessum árum. Einnig stunduðu síldveiðar þeir bræður Viggó og Ólafur Guðjónssynir. Bátar Binna hétu Kvikk og Skúli fógæti. Binni stundaði alla tíð sjósókn á sínum eigin bátum. Þegar hann hætti síldveiðum hóf hann rækjuveiðar í Ísafjarðardjúpi og í Arnarfirði og var hann með þeim fyrstu til að hefja þessar veiðar. Binni var fyrirvinna foreldra sinna á þeirra ævikvöldi.

Camilla systir hans missti mann sinn frá tveimur litlum dætrum og flutti þá til foreldra sinna með þær. Binni var fyrirvinna heimilisins þar til dætur Camillu náðu feringaraldri en þá giftist hún Ólafi Guðjónssyni og flutti til hans með þær. Brynjólfur Jónsson lést árið 1964 þá sjötíu og tveggja ára.

Sigurður Sveinsson fæddist í Hnífsdal árið 1910. Hann slasaðist mikið við að sprengja fyrir grunninum að hraðfrystihúsinu í Hnífsdal árið 1941 ásamt tveim öðrum, þeim Magnúsi Baldvinssyni og Ingimar Finnbjörnssyni. Sigurður fór verst út úr þessu slysi og varð blindur upp frá því. Árið eftir slysið fékk Sigurður vörubifreið með tvöföldum hjólum að aftan og glussasturtum sem þá var nýjung. Bifreið þessa hafði hann pantað fyrir slysið. Hann gerði þennan bíl út í stuttan tíma og var Leifur Pálsson þá bílstjóri hjá honum. Þegar slysið varð hafði Sigurður og kona hans Aðalheiður Tryggvadóttir eignast þrjú börn og áttu síðan önnur þrjú, svo börnin urðu alls sex. Sigurður var lengi á sjúkrahúsinu eftir slysið. Kona hans var lærð

saumakona og saumaði nær allar buxur á Hnífsdælinga, því ekkert fékkst í búðum á stríðsárunum. Fjölskyldan var samhent. Þau hófu burstagerð, komu sér upp fjárbúskap og tveimur kúm. Sigurður hóf að setja upp lóðir þegar hann kom af sjúkrahúsi. Árið 1945 hóf hann rekstur á sjoppu og rak hana allar götur til 1970. Sigurður þekkti alla Hnífsdælinga á röddinni einni saman og marga Ísfirðinga einnig. Hann þekkti alla peninga með því að þreifa á þeim. Árið 1959 setti Sigurður upp rækjuverksmiðju í Hnífsdal og rak hana meðfram sjoppurekstrinum. Það var handpillað til 1970 þá tóku við pillunarvélar. Við þau tímamót hætti Siggí sjoppurekstri. Árið 1972 stofnaði hann rækjuverksmiðjuna Meleyri á Hvammstanga ásamt Mugg syni sínum, Tedda Norðkvist, Sigurjóni Hallgrímssyni og fleirum.

Góðir gestir.

Allir þessir menn voru einstakir afreksmenn. Þeir börðust í gegnum kreppuna af frábærum dugnaði með sinni fötlun. Þetta mega Ísfirðingar hafa í huga og vera stoltir af.

Á mínum unglingsárum var mikil trilluútgerð á Ísafirði. Kamburinn að norðanverðu var þá þétt setinn trillum alla leið úr Krók að Norðurtanga. Í hópi trillukarlanna var margur sérstæður og skemmtilegur persónuleiki. Þessir karlar voru mótaðir af lífinu bæði til sjós og lands og máttu muna tímana tvenna. Þeir höfðu barist við óblíða náttúru og veðurfar. Margur nútíma

Bryndís Schram, Jón Baldvin Hannibalsson, Lilja Steinsdóttir, Ásgeir Erling Gunnarsson, Jóhann Alexandersson og Ásgerður Halldórsdóttir.

Hvað ef útiljósin hefðu verið kveikt?

Við sumum spurningum fást bara engin svör.

Óhöpp henda okkur og við því er ekkert að gera.

En þú getur brugðist við strax með því að tryggja hjá tryggingarfélagi sem gefur þér skýr svör og leggur áherslu á hraðvirkan frágang tjónamála.

Það er vonlaust að ætla sér að skilja hugsunarháttinn hjá innbrotspjófum að störfum. Það eina sem þú getur reitt þig á, ef þú verður fyrir barðinu á þeim, er að rétt trygging bætir fjárhagsskaðann.

Heimatrygging TM veitir fjölbreyttar tryggingalausnir fyrir fjölskyldur og einstaklinga, þar sem lögð er áhersla á gegnsæi trygginganna. Hún býðst í fjórum flokkum, **TM1**, **TM2**, **TM3** og **TM4** sem hver um sig inniheldur ólíka tryggingavernd. Innbústrygging er hluti af þeim öllum og bætir m.a. tjón af völdum bruna, vatns og innbrots.

Dæmi um hvað Innbústrygging í Heimatryggingu TM bætir:

- // Ef brotist er inn í læsta íbúð þína og hlutum stolið, færðu tjónið bætt, svo framarlega sem ummerki um innbrot séu greinileg.
- // Tjón vegna bruna, eldsvoða, eldingar, sprengingar, skyndilegs sótfalls og skyndilegs sótfalls frá kynditækjum færðu bætt.
- // Tjón vegna skemmda sem verða af völdum vatns eða annars vökva sem skyndilega streymir úr leiðslum hússins og tækjum tengdum þeim svo og vatnsrúmum og fiskabúrum færðu bætt.

Dæmi um hvað Innbústrygging í Heimatryggingu TM bætir ekki:

- // Innbústryggingin bætir ekki tjón af völdum utanaðkomandi vatns, svo sem grunnvatns, úrkomu, flóða eða snjóbráðar eða vatns sem þrýstist upp úr skolpleiðslum.
- // Bætir ekki skaða sem verður af völdum glóðar vegna tóbaksreykinga eða frá eldstæði.
- // Bætir ekki tjón sem verður vegna þjófnaðar á eða úr tjöldum eða tjaldvögnum.

Heimatrygging TM

TRYGGINGAMIÐSTÖÐIN / Sími 515 2000 / tm@tryggingamidstodin.is / www.tryggingamidstodin.is

MILLJÓNIR Á MILLJÓNIR OFAN MEÐ HÆKKANDI SÓL

Happdrætti Háskóla Íslands | Tjarnargötu 4 | 101 Reykjavík | Sími 563 8300 | Miðasölusími 800 6611 | hhi@hhi.is

**HAPDRÆTTI
HÁSKÓLA ÍSLANDS**
vænlegast til vinnings

Íslendingurinn veit ekki hvað íslenskt veðurfar er og hefur aldrei kynnst því. Börn eru bernskuár-in í mannhæðarháum girðingum á leikvöllum undir stjórnaðrar fósturu. Sé þeim hleypt út af leikvöllinum þá eru þau í bandi eða beisli. Síðan taka skólarnir við einn af öðrum. Menn fara ekki út nema í blíðu og vita þar af leiðandi lítið um íslenska veðráttu.

Trillukarlarnir á Ísafirði á mínum unglingsárum voru ekki mótaðir af kerfinu, höfðu aldrei verið innan girðingar á leikvelli. Þá voru ekki einu sinni hænsnin innan girðingar.

Þetta voru menn sem lífið sjálf hafði mótað sinn í hverja áttina. Þá voru ekki allir steiptir í mót kerfisins. Þessir menn voru ákaflega skemmtileg mannlífsflóra, hver með sinn karakter og reisu, ólíkir hver öðrum. Ég ætla nú að telja upp trillukarlana á Kambinum frá Krók og niður að Norðurtanga. Jón Jóhannsson (Jón Silli), Gunnar Einarsson, Jón Andrésson, Dollí í Krók, Jón Finnsson (Lúffu Jón), Kittí Ljúfur, Diddi Páls, Sigurður Sigurðsson, Viggó Guðjónsson, Halldór Ólafsson frá Berjadalsá á Snæfjallaströnd, Valdi vindill, Einar Þorbergsson, Ágúst Einarsson, Mangi hrafn í Dokkunni, Kristmann Jónsson, Indriði Jónsson, Brynjólfur Albertsson, Gestur Loftsson, Alexsander Einarsson, Hermann Hermannsson og Bæring Þorbergsson á Unu.

Af flestum þessum körlum mætti segja skemmtilegar sögur en ég ætla að láta tvær duga.

Þegar haldnir voru pólitískir fundir á Ísafirði var Valdi vindill í essinu sínu, fékk sér í staupinu og settist á fremsta bekk og greip fram í fyrir ræðumönnum þegar hann kom því við. Eitt sinn er ræðuskörungurinn Hannibal Valdimarsson var að tala, og var mikið niðri fyrir, gerði hann að umtalsefni að framleiðendur fengu yfirleitt lítið fyrir sína vöru því milliliðirnir fleyttu rjómann. Grípur þá Valdi vindill fram í og segir: „Það er satt hjá Hannibal, hænna fær lítið fyrir að verpa egginu.“

Kittí Ljúfur var fyrir margra hluta sakir merkilegur maður. Hann var bróðir Gústa guðsmanns á

Jakob Ólason, Sigurvin Sigurjónsson og Guðlaug Ólafsdóttir

Glaðir vinir úr árgangi '61 sem halda úti ágætum vef, www.pukarnir.com. Mikil stemning var í hópnunum og mæta vonandi öll aftur í ár. Í fremri röð frá vinstri eru Erling Arthúrssen, Þórný Heiðarsdóttir og Halldór Ólafsson og í aftari röð frá vinstri eru Sigríður Rósa Magnúsdóttir, Þóra Jóna Jónatansdóttir, Ágúst Leifsson, Dagný Annasdóttir, Ingvar Ágústsson, Sigurða Sigurðardóttir og Hjörtur Grétarsson.

Árni B. Ólafsson, Auður Ásbergisdóttir, óþekkt og Karitas Sölvadóttir.

Kristín Einarsdóttir, Muggur, Svala Sóleyg Jónsdóttir, kona Einars og Einar S. Einarsson.

Sigurða Sigurðardóttir (Sigga Jó), Þórný Heiðarsdóttir, Kolbrún Kristjánsdóttir, og Aðalheiður og Sigurður Jónsbörn Halldórssonar.

Halldór Guðmundsson (Dúddi trommari), hjónin Kristján Kristjánsson í Vegagerðinni og Helga Sveinbjarnardóttir og Þórdís Guðmundsdóttir frá Góustöðum, eiginkona Dúdda.

Siglufirði sem var landsfrægur og mjög merkileg persóna.

Ísfirðingar gengu sjaldan fram hjá beitingaskúr Kittu nema koma við og var þá venjulega margmennni í dyrunum. Í skúrinni var jafnan fjórugt því karlinn var með eindæmum skemmtilegur. Kittu hafði gaman af að hæla fólki þegar það var í dyrunum en snúa svo við blaðinu þegar það var farið, þannig að hver fékk sitt og allir voru ánægðir og hlógu.

Þegar ég var ellefu ára þá beitti ég í skúrinni hjá Kittu ásamt Gumba Agnars og Sigurði Arngrímssyni sem síðar gerðist sálusorgari. Kristján haldi okkur mikið við starfann og beitti fyrir sig líkingamáli eða myndmáli, sem hann var snillingur í, þegar hann lagði áherslu á orð sín. Ég ætla því að segja eina sögu af sjálfum mér og Kittu ljúf og hlustið nú á myndmálið. „Æ, sjáið hann Guðmund. Hann er svo fljótur að beita að maður eygir ekki á honum hendurnar. Þær eru eins og mylluvængir. Hann er eins og allt hans fólk, ekkert nema dugnaðurinn og áhuginn.“ Þetta sagði hann oft áður en ég fór heim í kaffi. Á leiðinni heim fór ég að skúrarveggnum og lagði eyru við. Auðvelt var að heyra hvað sagt var inni því skúrin var klædd með þunnu bárujárn. Þá sneri Kittu sér að fólkinu í dyrunum og sagði: „Æ, já, sjá nú þennan aumingja. Það veit ég ekki til hvers hann Kristján Gíslason er að hafa þetta við beitningu. Hann hreyfist ekki, þetta er eins og liðið lík við balann.“ Síðan þegar ég kem aftur úr kaffinu tekur Kristján aftur til máls: Æ, ertu nú kominn úr kaffinu elsku drengurinn. Gefur þér ekki einu sinni tíma til að drekka! Þú ert líkur þínu fólki ljúfurinn, ekkert nema áhuginn og dugnaðurinn.“

Að lokum vil ég biðja alla viðstadda að rísa úr sætum og heiðra með því minningu þessara hetja mannlífsins á Ísafirði sem hér hafa verið til umræðu. Þeir hafa til þess unnið!

Ert þú vinur?

Við byggjum upp endurhæfingu að Reykjalundi og byggjum þar með líka upp fjölda Íslendinga árlega svo að þeir geti betur tekist á við lífið á ný eftir áfall. Happdrætti SÍBS byggir á vinarhug - miðaeigendur eru vinir í raun sem styðja sjúka til sjálfsbjargar. Að launum fær hver miðaeigandi möguleika á mörgum milljónum í vinninga.

Tryggðu þér vinanúmer - þú veist aldrei nema röðin sé komin að þér

41 milljón
á mánuði

6

Honda CR-V

lúxusútgáfa

að verðmæti 4.866.000 kr. hver,
dregnir úr seldum miðum.

Nú getur þú keypt miða hvenær sem er,
það hefur aldrei verið auðveldara.

Veldu þér vinanúmer í síma **552 2150**
eða kaupðu á vefnum **www.sibs.is**

HAPPDRAETTI

...fyrir lífið sjálft

28.036 vinningar verða dregnir út á árinu. Miðaverð 1.000 kr.

Allt að 40% lægra vöruverð

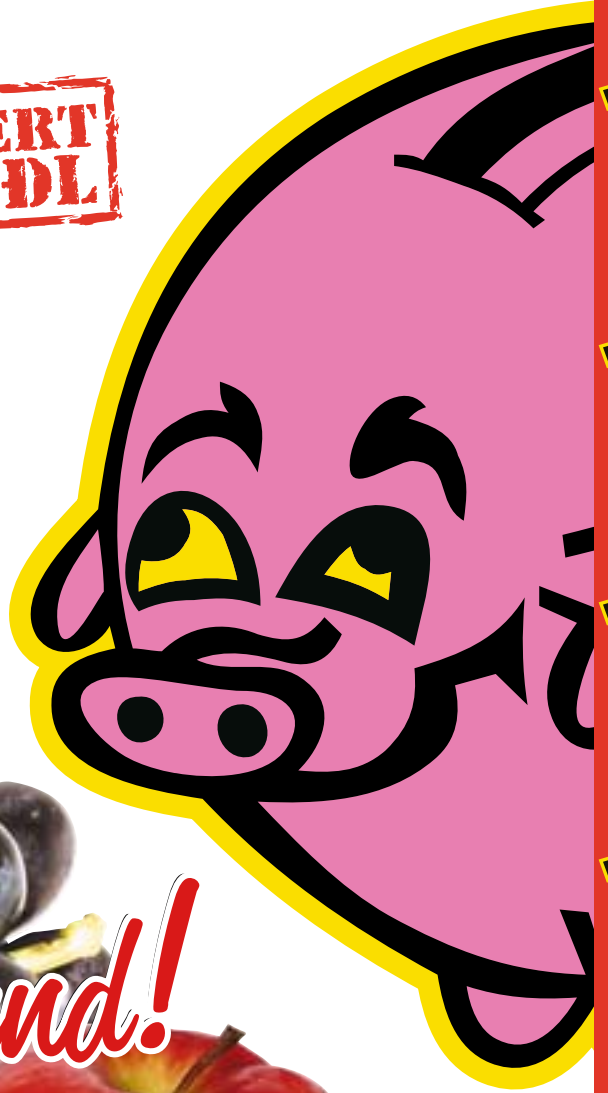
**EKKERT
BRUDL**

*Sama vero
um allt land!*

Bónus býður betur!

www.bonus.is

BONUS **BONUS** **BONUS** **BONUS** **BONUS** **BONUS** **BONUS**

Árin mín fyrir vestan

Sennilega gætu allir sem lesa þetta blað skrifað grein sem bæri þessa yfirskrift. Öll höfum við átt “árin okkar” fyrir vestan. Sum áttu dásamlega æsku þar, aðrir stofnuðu heimili þar og áttu því láni að fagna að ala börnin sín upp í faðmi fjalla blárra. Svo eru þeir fjölmörgu sem ekki eru ættaðir frá Ísafirði heldur hafa dvalist þar í krafti síns embættis í skemmri eða lengri tíma. Vestanpósturinn sendi nokkrum fyrrverandi Ísfirðingum beiðni um að rifja upp í stuttu máli “árin mín fyrir vestan”. Að þessu sinni svöruðu þrír aðilar. Einn var fulltrúi sýslumanns á Ísafirði um hríð, annar skattstjóri og margt fleira um árabíl og sá þriðji er eins ektu Ísfirðingur eins og þeir gerast. Þessum þremur snillingum þökkum við kærlega fyrir þeirra framlag og reiknum með að þessi efnisliður verði fastur þáttur í Vestanpóstum komandi ára.

Árin mín á Ísafirði

– Lárus Bjarnason sýslumaður rifjar upp óveðursferðir, flugferðir á bílum og túlkun sína á Trampe greifa.

Upphafið

Á vormánuðum árið 1984 réði ég mig til starfa sem fulltrúi hjá sýslumanni Ísafjarðarsýslu og bæjarfógetanum á Ísafirði. Ég hafði nýlengið embættisprófi í lögfræði og eins og tíðkaðist í þá daga var um tvennt að velja að loknu námi, að fá inni á lögmennstofu, eða leita á náðir ríkisjötunnar. Þar sem ég átti engin tengsl við lögmennastétt ákvað ég að skrá mig hjá dómsmálaráðuneytinu sem væntanlegur landshor-naflakkari. Tveir sýslumenn höfðu samband, þeir Pétur Kr. Hafstein og Friðjón Guðröðarson og vildu reyna gripinn. Ekki leist mér meira en svo á að fara að hrella frændur mína í Austur-Skaftafellssýslu. Það var ólán Ísfirðinga.

Móttökurnar

Til Ísafjarðar höfðum við Hrafnhildur aldrei komið er við lentum á Ísafjarðarflugvelli í byrjun maí. Vinur okkar og félagi Ólafur K. Ólafsson sótti okkur inn á flugvöll á forláta BMW, sem sýslumaður átti og þaðan lá leiðin á skrifstofuna til Péturs. Svava dóttir okkar hjóna, sem þá var 3 ára, var með handtösku, bláa, gerða af pappa, og hafði afi hennar búið hana út með hálffulla töskuna af Smartís. Í miðjum kynningum á skrifstofu

Lárus Bjarnason fulltrúi sýslumanns á Ísafirði og Ólafur Ólafsson kollegi hans bjóða upp bíl á Flateyri og ánægður kaupandi skrifar undir við hamarshögg.

sýslumanns sturtaði stelpa öllu Smartísínu á gólfið og varð uppi fótur og fit við að leysa það mál. Lauk svo fundi þessum að okkur var vísað á húsnaði í Hnífsdal og hófust störf undirritaðs á að koma fjölskyldunni fyrir að Ísafjarðarvegi 2, Hnífsdal.

Fólkið

Strax í byrjun búskapar á Ísafjarðarvegi varð ljóst að ekki yrði aftur snúið úr hremmingum þessum. Engin var sturta í íbúðinni og baðkarið stíflað. Hófst nú leit að stíflueyði og eftir miklar hringingar

í símaskrá fannst vænleg verslun sem bar nafnið Rörverk ef mig brestur ekki minni. Húsbóndinn fór af stað og steðjaði í Fjarðarstræti hvar verslunin átti að vera til húsa. Við eftirgrennslan kom í ljós að fyrirtækið hafði flutt sig um set og var sagt á hafnarsvæðinu. Verslunin fannst fyrir rest og var þar yfirstandandi kokteilparty í tilefni af opnun. Undirritaður fór um alla verslun og leitaði að stíflueyði án árangurs. Loks fannst maður merktur fyrirtækinu og var erindið borið upp. Ekki áttu þeir stíflueyði. Innti ég þá eftir því hvort til væru drullusokkar. “Jú”, sagði viðmælandinn, “hér

er allt fullt af þeim eins og þú sérð, en þeir eru ekki til sölu". Þetta voru fyrstu kynnin af Ísfirðingum.

Vinnan

Fyrsti vinnudagurinn liður mér seint úr minni. Fyrir lá að fara til Flateyrar til að selja fasteign á uppboði. Föruneyti uppboðshaldara samanstóð af honum sjálfum, mér, votti sem ég man ekki lengur hver var og Tryggva Guðmundssyni, héraðsdómslögmanni. Tryggvi flaug með okkur yfir Breiðadalsheiðina í Wolkswagen Passat bifreið. Ég veit ekkert hvernig ég var á litinn þegar við lentum á Flateyri (sennilega grænn), en sýslumaðurinn var hvítur eins og marmarastytta. Eftir þessa lífsreynslu urðu allar fjallaferðir þaðan í frá hjóm eitt. Annars var unnið frá 8-19 flesta daga og stundum lengur og eitthvað um helgar. Minnst þess t.a.m. að hafa hlaupið úr 17. júní skróðgöngu til að kveða upp úrskurð þegar andinn kom yfir mig eitt árið. Mikil ferðalög um erfiða fjallvegi fylgdu vinnunni. Einhverju sinni lagði ég upp kl.8.30 til Súgandafjarðar með Tómas Þorvaldsson hdl. í farteskinu á mínum ágæta Fiat 127 árg. 1974 (eða svo). Sýsluðum við á Súganda það er þurfti og lögðum svo á heiðina. Bílinn urðum við að skilja eftir uppi á Botnsheiði vegna ófærðar. Komumst við illan leik til manna í Botni. Fengum svo far með skurðgröfu með vörubíl í eftirdragi upp á heiðina á nýjan leik. Að endingu bjargaði svo lögreglan okkur og vorum við komnir til Ísafjarðar laust fyrir miðnætti eftir mikinn skakstur í ófærð og vitlausu veðri. Ísfirðingar eru blessunarsamlega að mestu lausir við slík ævintýri eftir að göngin komu.

Bílakostur

Ýmislegt skondið og skemmtilegt kom upp á þeim tæplega 4 árum sem við bjuggum á Ísafirði. Bílalan voru ekki komin til sögunnar á þessum árum og var bifreiðaeignin eftir því. Höfðum við haft með okkur forláta Fiat 127 árg. 1974 vestur. Einhverju sinni var það að við ákváðum að fara í bíó í Alþýðuhúsinu hjónin. Bílinn var þá með þeim

ósköpum að aðeins var hægt að aka honum í 3ja gír. Þurfti því að hafa sig allan við að ýta honum af stað og stökkva upp í á ferð. Ekki voru því tók á að stoppa fyrir puttalingi sem var á vappi undir Eyrarhlíðinni og brenndum við framhjá honum. Hann hefur sennilega fengið far skömmu síðar. Alla vega lenti hann í sæti við hlið mér í kvikmyndahúsinu. Ég vatt mér að honum, skýrði málið og bauð honum far til baka. Hann þáði farið, en hefur sennilega séð eftir því þegar hann var búinn að ýta bílnum út að pípuhliði. Tilraun var gerð til að enda lífdaga bifreiðar þessarar á basar ellagar tombólu, en hún gekk ekki út og var að endingu jarðsett í Neðsta kaupstaðar kirkjugarði.

Að kunna að þegja

Embættismenn eru eins og allir vita bundnir þagnarskyldu og eiga margir bágð með að hemja sig. Viðskiptamennirnir eru hins vegar ekki undir þessa sök seldir hvað eigin mál varðar og geta stundum komið upp pínlegar aðstæður vegna þessa. Einhverju sinni var ég staddur úti í sjoppu að kveldi dags og stóð aftast í röðinni, þegar einn viðskiptavinur embættisins, sem var kominn að því að fá afgreiðslu kemur auga á mig og kallar stundarhótt yfir mannfjöldann í sjoppunni: "Heyrðu þú þarna! Hvenær kemur sakaskráin mín?" Ég leit upp í loftið og reyndi að eyða talinu. Kallar hann þá aftur, enn hærra en áður: "Heyrðu þú þarna fulltrúi, ég er að sækja um bílpróf. Geturðu ekki svarað maður. Hvenær kemur sakaskráin mín. Ég er búinn að bíða í 2 vikur!" Undan þessu varð ekki vikist og kom svarið að endingu með nokkurri tregðu þó: "Ætli megi ekki búast við henni eftir svo sem þrjár vikur? Þeir eru að binda hana inn hjá Gutenberg." Almennt má segja um Ísfirðinga að uppákomur sem þessar voru fátíðar.

Félagslífið

Frændi minn Rúnar Guðbrandsen var á Ísafirði um líkt leiti og ég. Hann narraði mig til að ganga til liðs við Litla-leikklúbbinn. Tók

ég þátt í uppsetningu á leikritinu "Þið munið hann Jörund". Var þar í hlutverki Trampe greifa. Kynntist ég þar mörgu góðu fólki. Þess utan var farið á skíði upp á Seljalandsdal og á sumrin í "skógarferðir" með vinum okkar Láru og Óla inn í Tungudal. Tryggvi og Þórunn vinafólk okkar buðu okkur einhverju sinni á þorablót brottfluttra Sléttuhreppinga og Grunnvíkinga. Skemmtan var þar góð og kom í góðar þarfir að hafa kynnst þessari hlið þjóðlífsins, þegar kom að því síðar meir að halda 350 manna þorablót fyrir Seyðfirðinga. Eru þá ótaldar allar frábæru stundirnar sem við áttum með vinum okkar Ingu og Gilla.

Fjölgun

Hinn 5. janúar 1986 fæddist okkur hjónum sonur (piltbarn eins og sagði í bæjarblaðinu) var vatni ausinn og gefið nafnið Árni Geir. Hann mun hafa verið fyrsti Ísfirðingurinn á því herrans ári 1986.

Allsnægtir

Í minningunni er svo merkilegt að mér finnst hafa verið tvennt af öllu á Ísafirði. Það voru 2 sjoppur, 2 myndbandaleigur, 2 skemmtistaðir (svona nokkurn veginn eftir því hvernig talið er), 2 skóbúðir, 2 bakarí, 2 verslanir og 2 ríki þ.e. ÁTVR og Slunkaríki.

Fjölskyldan

Af mér og minni fjölskyldu er allt gott að fréttu. Ingibjörg bættist í hópinn hinn 17. október 1994. Svava er í sambúð með Andra og eiga þau saman Val sem er eins og hálf árs gamall. Þau búa á Seyðisfirði. Árni Geir á kærustu sem heitir Halldóra Malin. Þau eru í námi í Danmörku. Við lifum góðu lífi á Seyðisfirði-Eystra og eigum árum okkar á Ísafirði það að þakka að vilja helst búa úti á landi. Kostir þess eru vanmetnir.

Biðjum fyrir bestu kveðjur til allra sem vilja þekkja okkur fyrir vestan.

Seyðisfirði, 4. desember 2007.
Lárus Bjarnason

Árin mín á Ísafirði

Ólafur Helgi Kjartansson sýslumaður rifjar upp þrjú tímabil ævi sinnar á Ísafirði.

Árin mín á Ísafirði skiptast í þrjú tímabil. Skiptingin endurspeglar mannsævina. Fyrsta tímabilið tengist minningum um flug í Katalínu frá þurru flugvælinum í Skerjafirði til þess að flugvélin smelti sér á sjóinn með skvettum og gusugangi. Þá héldum við bræður að nú væri okkar síðasta runnið upp. Svona hlyti það að vera að sigla kafbáti niður í undirdjúpin. Skúli var kannski ekki hræddur enda vanur að fylgja stóra bróður sínum eftir á hverju sem gekk.

Það voru fegnir bræður sem stigu með ömmu sinni upp úr nótabátum sem flutti farþegana að Bæjarbryggjunni. Þar tók Skúli Þórðarson, afi, á móti konu sinni Sigrúnu Finnbjörnsdóttur og dóttursonum sínum. Óttinn hvarf fljótt er Dokkubryggjan tók við með ævintýrum sínum. Sjaldan hefur hugurinn verið meiri að draga fisk á þurrt. Stundum bar ákafinn okkur ofurliði og við nálgumst fiskinn úr öfugri átt. Fyrir kom að öll fót voru í þvotti og þurrkun og sitja varð inni meðan aðrir veiddu.

Barnaleikir og bardagar

Svæðið kringum Skipasmíðastöð Marsellíusar var í lok 6. áratugarins og upphafi hins 7. afar áhugavert svæði fyrir drengi á aldrinum 5 til 10 ára. Enn er til á heimilinu öskubakkinn sem fannst í ónýtum báti og höfundur þreif með miklum erfiðsmunum. Á honum var mynd á sjómanni. Við hittum útlendinga, sjómenn á brezkum togurum. Þeir stóðu á hafnarbakknum með grútskítuga fanta, sem eitt sinn höfðu verið hvítir, fulla af sérkennilega litum vökva, næstum því að vera ljósbrúnn. Það var te eins og Bretar drukku, sterkt með miklum sykri og mjólk. Við fengum að smakka. Bragðið var ólíkt því sem við áttum að venjast. Næst notuðum við bæði meiri sykri og

Hættur í pólitík og orðinn sýslumaður, en kys samt fyrstur manna. Við störf í kjördeildinni eru Elín Jónsdóttir, Margrét Ólafsdótti og Hjörtur Helgason sem sátu í undirkjörstjórn 3ju kjördeildar. Myndin er líklegast tekin vorið 1994.

mjólk en fyrr þegar við drukkum te. Það hlaut að vera merkilegt enda siðurinn úr Brezka heimsveldinu.

Þeir gáfu okkur Cadburys súkkulaði, algerlega framandi og engu líkt því sem við þekktum og sigldi þó faðir okkar til ársloka 1960.

Veðrið var alltaf gott. Börnin léku sér úti fram eftir kvöldi þar til einhver hrópaði „lögreglan er að koma“. Dýpri merking orðanna var að lögreglubifreiðin, Volkswagen rúgbrauð, væri á næsta leiti. Sundstrætið tæmdist, stokkið var af sláturhúsinu og út í buskann. Þeir hörðustu héldu svo áfram leik sínum þegar ástandið leið hjá. Við bræður og frændsystkini okkar sem einnig héldu til að Sundstræti 13 fórum ekki út aftur. Okkar tími var kominn, til að hátta. Sumarleyfin urðu nokkur og minnið nær til árána 1958 til 1964. Þá varð hlé á. Við lærðum að synda á Ísafirði.

Dansleikir og skíðaferðir

Næsta lota varð eftir heimsóknir árin 1972 og 1974 til að halda hátíðleg 70 ára afmæli Skúla og Sigrúnar, afa og ömmu. Þá voru kannaðir leyndardómar dansleikjahalds og skemmtana í Alþýðuhúsinu og nú var ekki farið til berja eins og fyrr heldur prófuð skíði um Páska 1974 með skelfilegum afleiðingum fyrir bæði skíði og skíðamann, heldur verri útreið hlutu skíðin annað brotnaði en skíðamaðurinn rispáðist illa en ekki til langvarandi skaða.

Í fæði á Hótel Mánakaffi

Vorið 1976 urðu þáttaskil. Höfundur var kominn áleiðis á leyndardómsfullri braut laganámsins og mætti um Hvítasunnu til að takast á við fyrstu störfina á sviði lögfræði. Þær lendur reyndust víð-

áttumeiri og efni til viðfangs á Ísafirði langt fram yfir þá tvo mánuði sem vistin hjá sýslumanninum í Ísafjarðarsýslum, þeim ágæta manni Þorvarði Kjerúlf Þorsteinssyni, átti að standa. Loku er ekki fyrir það skotið að ljúfar minningar æsku hafi ráðið staðarvali er kom að því að leysa af hendi skyldu laganámsins að fara á kúrsus, að starfa við lögfræði í tvo mánuði. Vistin varð lengri og ævintýrlegri en hugað var. Þetta sumar bjó undirritaður á tveimur stöðum. Engjavegi 13 hjá Skúla og Maju og Túngötu 13 með Jökli bróður mínum. Í upphafi var samið við gestgjafann á Hótel Mánakaffi um mat í hádeginu. Ævintýri kostgangarans væri prýðis lýsing á mánuðinum sem það stóð.

Tvennt er öðru minnisstæðara. Rafmagnið fór af á þessum árum líkt og enn getur gerzt. Þótt sumrin væru björt gaf það sig skömmu fyrir hádeggi. Nokkrar vangaveltur urðu um matseðilinn. Ímyndunareflið dugði ekki. Djúpteiktart kartöflur með hangiket, rauðu káli og kokteilsósu varð raunin. Hangiket hefur aldrei orðið samt í munni höfundar. Eitt sinn þótti okkur nóg komið af fiski og Jökull spurði hvort ekki væri til ket. Ekki stóð á svarinu, jú. Hvers konar? „Lúða“ var svarið. Eldamennskan var rifjuð upp í mánaðarlok og látin duga framvegis. Hamraborg og Verzlun Jónasar Magg urðu skjól þegar mikið lá við. Eitt sinn tindi höfundur upp mynt til að greiða fyrir kók og Prins Póló í Hamraborg. Þá bar að dreng ekki eldri en 5 ára. Sá stutti lagði fimmpúsund króna

seðil á borðið og sagðist ætla að fá nammi. Eftir það bar minna á krónunum í Jónasarbúð.

Á þessum árum voru haldin mögnuð böll í Hnífsdal, því dvölin var endurtekin í desember og janúar og aftur sumarið eftir. Helztu rokksveitir komu í Bolungarvík, lögðu ekki í Hnífsdal þar sem Ýr réði ríkjum.

Skattstjórinn og bæjarfulltrúinn

Svo varð lát á. Mikil breyting varð á lífi og störfum höfundar og fjölskyldu er kom fram á árið 1984. Skyndilega var hann orðinn skattstjóri tæplega 31 árs með konu og tvær dætur og Ísafjörður varð vettvangur mikillar þroskasögu næstu 18 árin. Ekki var það þrautalaust, en afar gefandi og þroskandi, kenndi margt um mannlega náttúru og óvæntar upptakomur náttúrunnar. Kennsla við Menntaskólann á Ísafirði stóð í þrjá vetur, seta í bæjarstjórn 1986 til seinni hluta árs 1991. Frásögn af pólitískum afskiptum er efni í langa sögu og merkilega. Veikindi undir lok þeirrar orrahríðar skildu hismið frá kjarnanum og kenndu hverjir eru vinir í raun. Um hina þarf ekki mörg orð. Skemmtisögur hafa verið sagðar um bæjarstjórnina. Harka var í kosningabaráttu 1986 líkt og 1990. Þeirriaráttu lauk vart fyrir en höfundur varð bæjarfógeti og sýslumaður á Ísafirði 15. október 1991 við misjafnar undirtektir. Kristján heitinn Jónasson forseti bæjarstjórnar varð góður vinur. Upp úr sauð vegna lítills máls fyrir fyrri kosningar. Settist

undirritaður í bíl Kristjáns. Hófst snörp orðræða. Hallaði á hvorugan þegar Kristján stóð upp og út, skellti á eftir sér hurðinni fyrir framan Neista. Erfitt var að sitja einn eftir. Alla nóttina var fylgt með því hvort bíllinn væri á sínum stað. Undir morgun var hann horfinn. Erfði hvorugur. Böndin styrktust með árunum.

Síðasti áratugurinn á Ísafirði var með nokkru öðru sniði en árin á undan. Nýtt starf og önnur verkefni áttu hugann. Árin 1994 og 1995 mörkuðu djúp spor í huga höfundar. Þrisvar féllu mannskæð snjóflóð, 5. apríl fyrra árið, 16. janúar og 26. október hið síðara. Alls létu 35 menn lífið í Tungudal, Súðavík og á Flateyri. Í því fyrsta Kristján. Of langt yrði að telja upp nöfn allra hinna. Sýslumaður hefur sem lögreglustjóri ríkum skyldum að gegna þegar að almannavörn um kemur. Hér er efni í langa sögu og merkilega, verði hún skrifuð. Rótarýfélagar á Ísafirði stóðu fyrir því að höfundur varð umdæmisstjóri Rótarýhreyfingarinnar á Íslandi 1994-1995, í senn gefandi og ánægjulegt starf.

Árin á Ísafirði mörkuðu höfund og fjölskyldu hans. Þau færðu mikla hamingju. Tvíburar bættust í barnahópinn, mikil lífsreynsla og hamingjustundir urðu margar. Sannir vinir bættust í hópinn og það er lán að hafa eignast marga góða samstarfsmenn. Ísafjörður hefur ætíð sérstöðu í huga höfundar og fjölskyldunnar. Þar átti hann manndómsár og reynslu, sem nýtist vonandi til æviloka.

Níels Ársælsson og fjölskylda

Skógum, Tálknafirði

Sími: 847 3850

RÖRTÆKNI ehf.
PÍPULAGNAPJÓNUSTA

☎ 456 3345, Fax 456 4099
Seljalandsvegi 86 • 400 Ísafirði

Austurvegi 2, Ísafirði,
sími: 456 3464

Fiskverkun Jóhanns

Túngötu 6b • Suðureyri • Símar: 456 6159 - 854 5033

Lögsýn hf.

Aðalstræti 24, 400 Ísafjörður, sími: 456 4577

Byggðastofnun

Ártorgi 1, 550 Sauðárkrúkur

Árin mín á Ísafirði

„Kalla það gott ef hann lifir til haustsins“

Siggi blómasali rifjar upp æskuárin á Ísafirði.

Ég er fæddur í bláa rúminu hennar ömmu minnar að Hafnarstræti 11, 23. maí 1955. Þar ólst ég upp og bjó fram á fullorðinsár. Mitt helsta leik- og athafnasvæði var fjaran við Hafnarstrætið og svæðið þar í kring. Ég gerðist með árunum umsvifamikill á þessu svæði og taldi mig ráða þar ríkjum en með nokkrum undantekningum þó. Yfirráðasvæði mitt náði frá Kaupfélagsbólverkinu að Græna húsinu beint á móti Sólögötu.

Á fullorðinsárum hef ég nokkrum sinnum hitt æskufélaga mína sem hafa sagt mér að þeir hafi aldrei gengið Hafnarstrætið á mínum velmegtarárum af ótta við að verða á vegi mínum. Af þessum ummælum sést að veldi mitt hefur staðið á traustum gunni og fáar tilraunir voru gerðar til að hnekkja því.

Eftirfarandi sögubrot frá æsku minni geta verið sannar eða ósannar, áreiðanlegar eða óáreiðanlegar, hógværar eða ýktar, en svona man ég þær.

Rafgeymar og tunnur

Eins og margir vita þá var Neisti við Hafnarstræti rafmagnsverkstæði og verslun. Mikið safnaðist af rafgeymum í portinu á milli Villa Valla og Neista. Ég var fljótur að átta mig á því að það var hægt að gera pening úr blýinu sem var í rafgeymunum. Það þurfti bara að nálgast geymana en þeir voru þungir fyrir 7 ára púka. Það var því nauðsynlegt að sækja liðstyrk til verksins. Sóttir voru púkar í Pólgötuna en það komust færri að en vildu þegar verkefnið spurðist út. Við komum geymunum út úr portinu í gegnum þröngt sund sem lá út í fjöru á

Prakkaralegir púkar. Eiríkur Jóhannsson (Jóa Eiríks og Dóru hjúkku), Bjarni Jónsson (Nonna Bjarna) með glæsilega skjalatösku, Halli Leifs, Krissi og Steini (Kitta og Hansínu) og Siggi blóma.

milli húsanna – en fjaran var mjög hentug undankomu- og flóttaleið fyrir mig.

Yfirleitt gekk verkefnið vel. Einstaka sinnum birtist þó Júlli öskureiður í sundinu þegar við vorum önnur kafnir við að ná blýinu úr geymunum og spurði hvern djöfulinn við værum að gera – hvort við vissum ekki að sýran í geymunum væri stórhættuleg. Þar sem við vissum að Júlli kæmist ekki í gegnum sunðið létum við sem við heyrdum ekki í honum og héldum okkar striki – óhræddir við Júlla og sýruna.

Nú var að koma góssinu í verð. Það gekk með ágætum því Helgi í Mjallargötunni á bak við skátaheimilið keypti allt blý sem við gátum skaffað. Eitt skipti segist Helgi gjarnan vilja kaupa tómar

olíutunnur – hvort einhver tók séu á að bjarga því? Ég sá því ekkert til fyrirstöðu og fór í huganum hratt yfir athafnasvæði mitt og staðnæmdist enn og aftur í portinu góða hjá Júlla í Neista. Eilítið reyndist framkæmdin torveldari með tunnurnar en með geymana. Ekki var hægt að koma tunnunum niður í fjöru í gegnum sunðið vegna þess hversu þröngt það var. Var því gripið til þess ráðs að athafna sig að kvöldi til þegar allir voru farnir úr Neista, en þá voru tunnurnar fluttar um Hafnarstrætið.

Allt gekk vel fyrir sig. Fór því afhending fram næsta dag. Stóðu allir við sitt. Seinna um daginn sé ég mér til furðu að tunnurnar eru allar komnar aftur í portið hjá Júlla í Neista. Þar sem við strákarnir stóðum inni hjá Jónasi Magg þennan

sama dag og vorum að renna niður síðasta lakkrisrörinu fréttum við að Helgi væri pabbi Júlía í Neista. Þar með lauk viðskiptum okkar Helga.

Umferðaróhapp

Dagarnir voru mjög annasamir hjá mér enda þurfti mörgu að sinna við eftirlit, snatt, óknytti og annað sem til féll. Ég rétt hafði tíma til að borða og hentist síðan út aftur. Húsið hennar ömmu stóð rétt upp við Hafnarstrætið og lá við að stigið væri út á götu þegar farið var út um útidurnar. Oft gat þetta komið sér vel því ég var ávallt snöggur til ef á þurfti að halda. Auðveldaði þetta mjög gæslu á fyrrráðasvæði mínu.

Eitt skipti sem oftast hentist ég út og rauk beint út á götu því brýn erindi kölluðu nú sem oftast. Eftir Hafnarstrætinu kom keyrandi Einar bankastjóri ásamt Nonna Bjarna ljósmyndara. Einar var nýbúinn að eignast nýja VW-bjöllu og var í reynsluakstri. Svo óheppilega vildi til að Einar keyrir á mig, eða ég hleyp á bílinn hjá Einari – allt eftir því hvernig lítið er á það. Ég hentist upp á húddið, valt síðan upp á þakið, rúllað niður af því hinum megin og datt síðan niður á götuna fyrir aftan bílinn. Einar og Nonni Bjarna hlupu út úr bílnum og byrjuðu að stumra yfir mér. Ég átta mig fljótlega á aðstæðum, rýk á fætur og hljóp eins hratt og ég gat upp Pólgötuna. Allar tafir voru eitir í mínum beinum. Seinna frétti ég frá ekki ólygnari manni en Villa Valla að eftir að ég hljóp í burtu, af slysstað, hafi Einar bankastjóri sagt við Nonna Bjarna, „ég kalla það gott ef þessi drengur nær að lifa til haustsins.“ Stuttu seinna voru sett upp gul stálhandrið fyrir framan Hafnarstræti 11 eftir tilmælum frá bæjaryfirvöldum.

Verslunarferðir

Finnur í Finnsbúð var ekki mjög barnvænn. Hann var uppstökkur og fljótur að reiðast. En vörurnar hjá Finni sviku engan og gerðu heimsóknir til hans nauðsynlegar. Sérstaklega var kókið kalt hjá honum og kókosbollurnar góðar. Finnur var alltaf í hvítum slopp

og mjög snöggur við afgreiðslu. Hann var með lítinn skemil sem hann stökk alltaf upp á ef hann þurfti að nálgast vörur í efri hillum. Finnur seldi vínber sem voru geymd í stórum tunnum – en á þeim höfðum við félagarnir engan áhuga.

Björgvin skólastjóri og Óli toll voru fastagestir hjá Finni. Nærvera þeirra hafði slæm áhrif á verslun okkar félaganna. Það reyndist því nauðsynlegt fyrir okkur að koma þeim út svo viðskiptin við Finn gætu gengið eðlilega fyrir sig. Yfirleitt fórum við nokkrir saman inn í búðina. Við byrjuðum á að biðja um eina kók. Til að nálgast kókið í kælimum þurfti Finnur að lyfta hurðinni og halda við hana svo hún dytti ekki af hjörum. Þar sem hann stóð við kælinn spurði hann alltaf frekar pirraður, „er það bara öruggleg ein?“ Já, sögðum við og Finnur lokaði kælimum með erfiðsmunum. Þá svaraði ég, „jú ég ætla að fá eina líka.“ „Segja þetta fyrir,“ hreytti Finnur í mig.

Þegar sama sagan hafði endurtekið sig nokkrum sinnum fór Óli og stuttu síðar Björgvin. Þá opnaðist leið fyrir frekari viðskipti. Þau fóru þannig fram að nokkrir af okkur félögum fóru í portið á bak við Finnsbúð og byrjuðum að djöflast þar í tunnum, kössum og öðru drasli. Eftir mjög stuttan tíma kom Finnur æðandi út og öskraði á okkur að láta þetta vera og hypja okkur í burtu sem fyrst. Á meðan stukkum við inn nokkrir félagar, lyftum upp kúfta lokinu yfir disknum sem geymdi hinar ómótstæðilegu kókosbollur og tókum það sem við þurftum. Viðskiptin við Finn voru alltaf ánægjuleg.

Kassabíllinn ómótstæðilegi

Ég, Siggi Jóns (sonur Nonna Bjarna) og Friðjón Einars (sonur Einars bankastóra) smíðuðum saman kassabíl. Bíllinn reyndist vera hin mesta hrákasmið og var erfiður í akstri. Ómögulegt reyndist að stýra honum og var með erfiðismunum hægt að drösla honum upp og niður Pólgötuna. Við létum þetta samt ekki á okkur fá enda

draumur hvers púka að eiga eitt-hvað á hjólum.

Dag einn þegar ég var að ferðast um þökin á húsunum við Hafnarstræti rekst ég á forláta kassabíl í portinu hjá Villa Valla. Ég hafði aldrei séð aðra eins gersemi. Bíllinn var fagurrauður með hvítum röndum, með stýri og glitaugum. Ég varð agndofa af hrifningu og lotningu. Aldrei gæti ég búið til slíkan grip. Ég sá að ég yrði að grípa til neyðarúrræðis.

Seint þetta sama kvöld lagði ég til atlögu. Ég ferðaðist hefðbundna leið um þökin og lét mig síga niður í portið hjá Villa Valla. Þar sótti ég það sem mig vanhagaði um. Ég geymdi kassabílinn í pakkhúsinu hjá ömmu í nokkra daga. Þegar ég taldi öllu óhætt mætti ég með svartan bíl í Pólgötuna. Ég baðaði mig í sviðsljósinu og átti yndislegan dag í minni glæsikerru. En eins og svo oft tekur öll sæla enda. Rúnar VillaValla var allt í einu mættur í Pólgötuna og gerði tilkall til bílsins. „Hvar fékkstu þennan bíl?“ spurði hann með þjósti. „Ég smíðaði hann sjálfur,“ svaraði ég fullur sjálfstrausts. „Það getur ekki verið – hann er alveg eins og bíllinn minn,“ grenjaði Rúnar og var farinn að láta ófriðlega. Ég reyndi að verjast Rúnari eins og ég gat en staða mín varð sífellt veikari. Síðasta trompið sem Rúnar lagði fram voru glitaugunum, hann sagðist þekkja sín glitaugu – þetta væru hans glitaugu. Að lokum gafst Rúnar þó upp og fór, enda mætti hann ofjarli sínum í þrætum og útursnúningum. Ég naut mín ekki sem skyldi það sem eftir lifði dagsins. Ég fór síðan heim um kvöldið og geymdi bílinn í portinu mínu. Næsta dag var bíllinn horfinn og hef ég ekki séð hann síðan.

Hér lýkur sögunum mínum. Það mætti halda af lestri þessum að ég hafi verið hinn mesti óknyttadrengur – en það var ég alls ekki. Ég var alltaf góði drengurinn hennar ömmu minnar, meiddi aldrei neinn og var aldrei í slagsmálum eða vondum félagsskap. En ég var athafnasamur og fékk ágætis útrás fyrir hana í fjörunni og nágrenni hennar.

Sé ekki eftir neinu

Jón Steinar Ragnarsson ólst upp á Ísafirði og Súgandafirði. Hann barðist í þorskastríðum sem óharðnaður unglingur, missti trúna á kommúnismann í Múrmansk, lagði sig í lífshættu til að gera auglýsingar, lyfti undir bossann á Angeline Jolie og drakk sig að dauðans dyrum.

„Hér var eilífðin. Hér var ég, berrassaður strákur á fjalli, sextíuogsex gráðum norður og tuttuguogtveim vestur, við fegursta fjörd í heimi á vogskorinni eyju langt í norðurhafi. Eyju með glitrandi jöklum, djúpgrænum mosabreiðum og svörtum söndum. Eyju á tærbláum hnetti með snjóhvítum skýhvirlum. Blárri stjörnu sem sindraði á kvöldhimni hinum megin í himingeimnum og speglaðist í augum dreymandi strákþjaks, sem kannski var líka berrassaður og sæll eins og ég.“

(Jón Steinar hugsar til æskuáranna fyrir vestan)

Jón Steinar Ragnarsson er Vestfirðingur nánar tiltekið Ísfirðingur í húð og hár. Hann er alinn upp í Sundstrætinu á Ísafirði á sjöunda og áttunda áratug tuttugustu aldar. Jón Steinar var þrakkari og hrakfallabálgur í æsku, erfiður og upp-reisnargjarn í skóla og fór snemma sínar eigin leiðir í lífinu. Hann fór ungur út í heim, sigldi með Lagarfossi um heimshöfin og sá eymdarlega ásjónu kommúnismans í Rússlandi eigin augum og saup marga fjöru fyrr en hollt má teljast fyrir óharðnaðan ungling. Jón Steinar lenti í hörðum slag í þorskastríðum sem messagutti á Tý og var sendur í land eftir ásiglingu fyrir Austfjörðum þegar hann var næstum dauður.

Eftir að hafa bitið hann næstum til dauðs hræktu örlögin Eyrarpúkanum inn í Myndlista og handíðaskólann og þaðan lá brautin inn í heim listsköpunar, leikhúss og kvikmynda en þar hefur Jón starfað áratugum saman. Hann hefur skrifað leikrit og kvikmynda-

Jón Steinar Ragnarsson með sterkt kaffi í opinskáu viðtali við Vestanpóstin haustið 2007.

Jón Steinar Ragnarsson er f. 12.2.1959 á Ísafirði.

Foreldrar hans eru Ragnar Áki Jónsson, f.

20.7.1932 og kona hans Soffía Alexandersdóttir, f. 12.4.1942.

Foreldrar Ragnars Áka voru Jón Grímsson málflutningsmaður, f. 1887, d. 1977 og k.h. Ása Thordarson, f. 1892, d. 1971 en foreldrar Soffíu voru Alexander Valdimarsson, f. 1898, d. 1976 og k.h. María Oddsdóttir f. 1910, d. 1998

Systkini Jóns Steinars eru María, f. 26.5.1960, hfr. í Noregi og Ragnar Áki, 22.5.1964

Eftirtalin fyrirtæki og stofnanir óska Ísfirðingum farsældar á nýja árinu

Hafnarbúðin

Hafnarhúsinu • Ísafirði • Sími 456 3245, þjónustusími 862 1877

Eiríkur og Einar Valur hf. Byggingaverktakar

Breiðvangi 4 • 220 Hafnarfirði • GSM 893 1689/847 0002

KNH ehf.

Grænarði • 400 Ísafirði • Sími: 456 3095 og 456 3751

Verkalýðsfélag Vestfirðinga

Kl. 650102-3470 – Pólgötu 2, 400 Ísafirði
Sími 456 3190 – Breðsími 456 3113

Vélvirkinn sf. smiðja

Hafnargötu 8 • Bolungarvík • Sími: 456 7348
Verslun: Aðalstræti 13-15 • Sími: 456 7570

Aðalstræti 24 • 400 Ísafjörður
Sími 456 3226

FRYSTIKERFI ehf.

Suðurgötu 9 • Ísafirði

VÖKVAKERFI

verslun & verkstæði
DUGGUVÖGI 23 • 104 REYKJAVÍK • SÍMI 588 4600 • FAX 588 4601 • NETFANG vokva@simnet.is

Vestfirska forlagið

Póttunarsími og fax 456 8181
netfang: jons@snerpa.is • vefang: hrafseyri.is

Bæjarstjórn Bolungarvíkur

Sendir grönnum sínum bestu
áramótakveðjur Bæjarstjórinn

KB-banki

Hafnarbraut 25, 510 Hólmavík
Sími: 455 5250

APÓTEK VESTFJARÐA

Súðavíkurhreppur

Orkubú Vestfjarða

Stakkanesi 1 • Ísafirði • Sími 450 3211

Faktorshúsið 220 ára (ANNO 1788)

Saga í hverri spýtu
– Velkomin í Hæsta!

Íbúð/svita/herbergi með baði.
Gamall stíll, nútíma þægindi.
Kaffi-og veitingahús.
Fundaaðstaða-litlir salir.

Gisting Áslaugar
Faktorshúsið í Hæstakaupstað
Ísafirði. Sími: 899-0742, Símbref: 456-4075
netfang: gistias@snerpa.is
www.flickr.com/photos/77372516@N00/

Kjölur ehf.

Urðarvegi 37 • Ísafirði • Sími: 456 3678

Græðir sf. Varmadal vinnuvélar

425 Flateyri, sími 456 7652 og 456 7650, fax 456 7651

SJÓFERÐIR

Hjallavegi 7 • Ísafirði • Sími: 456 3879
Fax: 456 4879 • Farsímar: 892 1879

Hafsteins og
Kiddýjar

handrit, smíðað leikmyndir, verið listrænn stjórnandi og hannað leikmyndir í aragrúa auglýsinga, sjónvarpsþátta og kvikmynda. Þekktustu kvikmyndir sem hann hefur unnið við eru líklega Benjamín dúfa og Ikingut, en þá skrifaði hann handrit að auk þess að hanna leikmynd.

Jafnframt þessu átti Jón Steinar um árabíl erfiða samleið með Bakkusi konungi og sökk eins langt niður í myrkraveldi hans eins og hægt er. Þaðan bjargaðist hann slyppur og snauður að veraldlegum eigum en óskaddaður að mestu.

Jón Steinar starfar nú í leikmyndadeild Þjóðleikhússins og hefur vakið athygli í hópi netverja fyrir stórskemmtilegar frásagnir á bloggsíðu sinni prakkarinn.blog.is þar sem hann meðal annars færir til bókar lýrskar frásagnir af æsku sinni og uppvesti í faðmi fjalla blárra undir yfirskriftinni: Hið stóra samhengi.

Umsjónarmaður Vestanpósts bauð Jóni Steinari í kaffi á sunnudagsmorgni og reyndi að fá þennan lífsreynda snilling til þess að líta yfir farinn veg og skoða fortíðina.

Frásagnir þínar á blogginu af æskudögum á Ísafirði hafa yfir sér ljúfan og fallegan blæ. Er þetta áreiðanleg sagnfræði?

„Sagnfræði og upplifun eru sami hluturinn í sjálfu sér. Það var alltaf gott veður í endurminningunni á sumrin, sólskin og logn, og á veturnar var alltaf frost og stilla og mikill snjór. Ég man ekkert eftir rigningu og haustum. Gráu tónarnir tynast og eftir sitja svart og hvítt. Lífið er ævintýri og maður safnar minningum eins og gullpeningum. Ég man eftir djúpum bláma vetrarins og þeim líknarbelg, sem faðmur fjallanna var. Þar var öryggi, friðsæld og fólk sem klappaði manni á kollinn og spurði: hver á þig,” segir Jón Steinar glottandi og spyr hvort sé ekki til sykur út í kaffið.

(prakkarinn.blog.is)

Ég fæddist á Ísafirði, 12. febrúar 1959, afkomandi víkinga og varmenna með krókóttan ættlegg til Haralдар konungs Hárfagra. Ég var líka frekar ódæll drengur eins og víkingi sæmir, enda rann mér blóðið til skyldunnar. Bakkapúki, sem

barðist við ræflana í efribæ með trésverði, tók menn til fanga og smáði, féll í orrustu á tröppunum heima, en reis upp frá dauðum með blæðandi haus. Ég var ósigrandi konungur í landnámi mínu og kannaði ókunn lönd af óstöðvandi útþrá og áfergu í leit að huldum fjársjóðum lífsins raka.

Móðurfólk Jóns Steinars bjó á Suðureyri og þar dvaldi hann fyrstu árin með hléum með barnungri móður sinni í húsi sem var svo lítið að því var síðar breytt í bílskúr.

(prakkarinn.blog.is)

Tanngisinn og smámæltur prakkarari á fimmta ári, var ég með foreldrum mínum á Suðureyri við Súgandafjörð. Þar hafði tilvist mín sprottið af einum kærleiksneista þegar móðir mín, undirleit og feimin, fimmtán ára yngismær, féll

fyrir löngum og kímnum slána. Það gerðist þegar hún færði honum pottflösku af kaffi í ullarsokk niður á bryggju. Pabbi var sjómaður. Hann átti happafleyið Kveldúlf og lagði aflann upp á Suðureyri.

„Þetta var fullkomið samfélag, sem tók þegjandi og hljóðalaust utan um sína minnstu bræður og umgekkst þá án nokkurrar tilgerðar eða fordóma þótt þeir væru ef til ekki alveg eins og fólk er flest. Samfélagið barði sér ekkert á brjóst, yfirkomið af sérgæsku og hræsni heldur tók þessu eins og sjálfsögðum hlut.“

(prakkarinn.blog.is)

Þarna var Steini Steins þessi stóri og þögli maður. Hann átti illúðlegan hrút, Móra, sem hann leiddi um í bandi eins og hund. Hreppstjórinn spókaði sig um fyrir

Reykjanes við Djúp

sími 456 4844
rnes@rnes.is
www.rnes.is
<<http://www.rnes.is/>>

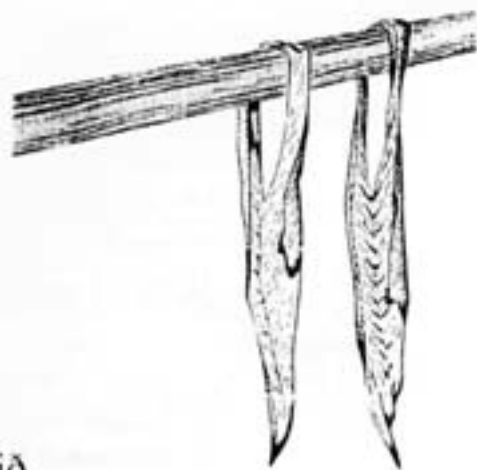
Opið allt árið,
gisting, veitingar
og sundlaug.
Hjartnæmt og gott
fyrir sál og líkama.

Harðfiskur frá Ísafirði

Sendi
í póst-
kröfu
um allt
land.

Litið inn
eða hringið

Sími í fiskverkun 456 3250

Fiskverkun Finnboga J. Jónassonar
Túngötu 7 • 400 Ísafirði • ☎ 456 3250, 456 3705 & 854 2432

Íslandspóstur hf

Hafnarstræti 9–13 • 400 Ísafjörður

BÍLALEIGA • DANMÖRK
International Car Rental ApS.

Ódýrir toll- og skattfrjálsir bílaleigubílar
Útvegum sumarhús frá DanCenter a.s.
Bjóðum einnig orlofshverfi og bændagistingu
Fáið sendan verðlista ☎ **456 3745**

Ísafjarðarbíó

J.O.V. – Föt

**HRAÐFRYSTIHÚSIÐ
GUNNVÖR HF.
ÍSAFIRÐI**

Systkinin Jón Steinar, Ragnar Áki og María á jólum á Ísafirði á sjöunda áratugnum.

framan Kaupfélagið með völdugan hatt og silfurþúinn staf eins og hann ætti plássið, enda trúði ég því og varaði mig á að styggja hann ekki. Þar var líka Halli klapp, sem stóð allan daginn og klappaði saman höndum og sló sér á lær á víxl. Sævi ók um þorpið með miklum drunum og frussi. Hann átti þó ekki bíl, heldur hélt hann á stýri, sem hann hljóp með sleitulaust frá morgni til kvölds. Hann bakkaði og dreif upp brekkur, snéri og bremsaði með öllum þeim hljóðum, sem slíku fylgdu. Einu sinni ók hann út af og niður í fjöru, þar sem hann sat fastur og var naumlega hægt að bjarga honum áður en hann flæddi uppi.

Jói Gunnubetu var þarna líka með herðakistil og undarlegt glott á vör. Hann sagði fátt og okkur stóð stuggur af þessum dökkleita manni, sem starði sínum svörtu augum og hæddist að heiminum. Hann var þó hinn mesti öðlingur og vakti athygli síðar sem Jóhann Grínari. Hann fór með eftirhermur í útvarpi, sem allar hljómuðu eins og bjó til árlegt dagatal, sem slegið var upp í dagblöðum hér, eins og um stórfrétt væri að ræða.

Svo var það Guðmundur gamli Pálma, sem kom á hverjum morgni frá Staðardal með mjólk í brúsum á fúinni hestakerru, dreginni af lúnum og horuðum klár. Hann

var með pottlok á höfði, prýddur þykku, gráu yfirskeggi eins og rostungur. Hann jós mjólkinni í brúsa þeirra, sem kaupa vildu og hélt svo aftur heim eins og vofa liðinna alda.

Pabbi hennar mömmu, hann Alli fiskimann, var líka mikið furðuverk í mínum augum. Fyrirmyndarafi fyrir ævintýrabyrstan púka. Hann var alltaf kátur og glaður í minningunni, hló dillandi hlátri og var svo glysgjarn að það stirndi á hann.

Með nýju skíðin á jölunum.

Medalíur og silkiklútar prýddu hann í öllum regnbogans litum og svo spilaði hann á harmonikku og munnhörpu þegar hann fékk sér neðan í því. Hann var sköllóttur en bar alltaf kasketi að skipstjórasið. Einn veturinn fékk hann sér „hárhúfu“ sem hann dásamaði fyrir hlýindi og praktík. Mamma harðbannaði honum að bera hana og blygðaðist sín fyrir hann, því það var algerlega tilviljunum háð hvort þessi hárkolla snéri rétt eða ekki.

Segja má að ferill Jóns Steinars sem hrakfallabálks hafi átt upphaf sitt á Suðureyri þegar hann hrapaði í leit að fjársjóði landnámsmannsins Hallvarðs Sóganda á fjallinu Spilli.

(prakkarinn.blog.is)

Fjallið var svo bratt að það var engu líkara en það ætlaði að hvolfast yfir okkur. Mávarnir hnitugu fyrir ofan okkur í von um blóð og þeim varð brátt að ósk sinni. Skyndilega losnaði steinn, sem ég hafði gripið í til að vega mig upp og áður en ég vissi var ég í frjálsum falli. Ég endastakkst niður urðina eins og tuskubrúða. Hvassar nibbur stungust í skrokkinn á mér og ég nam ekki staðar fyrr en við bjargbrún, ofan við veginn út að Stað. Ég hafði rotast og man ekkert fyrr

*Eftirtalin fyrirtæki og stofnanir óska
Ísafirðingum farsældar á nýja árinu*

Krosshamar ehf.

Fjarðarstræti 17, 400 Ísafirði, símar: 456 4361 og 893 8062

H.V. Umboðsverslun ehf.

Suðurgötu 9, 400 Ísafirði, sími: 456 4666

Groms ehf.

Seljalandsvegi 36, 400 Ísafirði, símar: 456 5450 og 894 2526

Morgunblaðið

Fiskmarkaður Bolungarvíkur og Suðureyri ehf.

Túngata 1, 430 Suðureyri, sími: 863 9003

Vörður Íslandstrygging hf.

Hafnargötu 8 • 415 Bolungarvík • Sími: 456 7348

Ölgerðin
Egill Skallagrímsson ehf.
Grjóthálsi 7–11, 110 Reykjavík

Klofningur ehf.

Aðalgata 59, 430 Suðureyri, sími: 456 6293

Berti G. ehf.

Eyrargötu 4, 430 Suðureyri, sími: 456 6196

Skipataækni ehf

Lágmúls 5 • 108 Reykjavík • Sími 540 0500

Menntaskólinn á Ísafirði

Torfnesi • 400 Ísafjörður • Sími: 450 4400
Pósthólf 97 • 400 Ísafjörður • Fax: 450 4419

Hafnargötu 16 • Grindavík • Sími: 420 5700

Verkalýðs- og sjómannafélag Bolungarvíkur

Hafnargötu 37 • 415 Bolungarvík • Sími: 456 7108

Jakob Valgeir ehf.

Grundarstíg 5 • 415 Bolungarvík • Sími: 456 7584

Verkfræðistofa
Sigurðar Thoroddsen hf.

Hafnarstræti 1 • Ísafirði
Sími 456 3708
www.vst.is • vstis@vst.is

Flugalda ehf.

Hjallavegi 14 • 430 Suðureyri • Sími: 853 7774

Blómaturinn

Austurvegi 2, 400 Ísafirði • Sími 456 5297
Vefang: <http://www.blomaturninn.is>

FLUGFÉLAG
ÍSLANDS
Ísafjarðarflugvelli

Systkinin á jólum.

Jón Steinar á þrakkaraárunum að skipuleggja stríð við Efribæjarpúka.

en ég rankaði við mér aftan á bögglaðura á hjóli móður minnar, alblóðugur og rifinn. Ég var reyður með tusku við mömmu, sem hágrét og ákallaði Guð um hjálp. Hún hjólaði eins og hún ætti lífið að leysa heim í þorp. Sívert hafði hlaupið inn eftir og sagt henni óðamála að ég væri dauður. Það mátti líka engu muna. Ég fékk heilahristing og sjö göt á hausinn, sem enn prýða hnúðótt höfuð mitt.

„Á sjöunda áratugnum var Ísafjörður í raun einangrað samfélag. Það var ekki kyrrstaða en það var ekki þessi harða og miskunnarlaus samkeppni sem setur svip á kapitalismann í dag. Lífið var fábreytt og kyrrt og það fréttist strax ef það kom ókunnugur maður í plássíð eða ef bíll sást með R-númeri.“

(prakkarinn.blog.is)

Þegar ég fékk að vera úti, þá var ég bundinn við snúrustaur og hafði um mig leðurbeisli með bláum og rauðum glerperlum. Við hvern hring, sem ég gekk um þennan takmarkaða heim, þá minnkaði umfang hans. Það nægði þó litlum stubb að kanna skrítna steina og skeljabrot, slíta upp fífla, moka holur og fylgjast með flugum í önnum dagsins, sem spannaði allt þeirra æviskeið.

Ferill Jóns Steinars sem hrakfallabálks var sannarlega ekki á enda á Ísafirði því hann fótbrotnaði illa þegar hann varð milli stafs og hurðar í frystihúsi barn að aldri. Þrakkarinn lá lengi í strekk. Brotið greri illa og strákur slapp úr gífsinu með rýrnaðan fót og máttvana. En hjálpartæki hans var ekki alveg hefðbundið.

(prakkarinn.blog.is)

Einn daginn var bankað á eldhúsdýrnar og þar var kominn hann Konni gamli í Konnavita. Konnaviti var lítil krambúð eða skúr, þar sem pabbi og kallarnir hittust í brælum og spjölluðu, reyktu, sjússuðu sig og keyptu nauðsynjar eins og tóbak og vettlinga. Þarna voru glerkrukkur með marglitum brjóstsykri, bismark, haltu kjafti, kónga og pralín. Ég starði á þetta draumstolnum augum og mín hljóða bæn var alltaf heyrð af Konna, sem seildist með silfurtöng ofan í þessar krukkur og gaf mér nokkra mola í kramarhúsi. Ég var einn af mönnunum og spáði og spekuleraði í lífinu með brjóstsykursgúl á kinn.

Nú var Konni enn kominn til að veita vini sínum af gæsku sinni. Hann hafði sagað neðan af gamla göngustafnum sínum og færði mér hann, svo ég gæti sleppt veggjum

og gengið um eins og maður með fulla sjálfsvirðingu. Ég var svona eins og lítið gamalmenni með staf, sem ég staulaðist með, þar til ég hafði náð styrk á ný.

Þegar Jón Steinar skrifar um samfélagið á Eyrinni á sjöunda áratugnum þá horfir hann eins og margir aðrir nútímamenn með söknuði til tíma fábreytni og kyrrstöðu. Höfum við glatað einhverju?

„Það var eitthvað tekið frá okkur þegar sjónvarpið kom með sína einstefnumiðlun, sem flatti samfélagið allt út. Auðvitað var þetta spennandi. Við stóðum norpandi börnin fyrir framan búðargluggann í Pólnum og horfðum á hljóðlaust svarthvitt, sjónvarp gegnum gler. Sá sem var bestur að lesa las textann fyrir hina.“

(prakkarinn.blog.is)

Þessi kassi var eins og kristalteningur í tekkumgjörð með tærri og djúpri sýn inn í fjarlægan heim. Heim sem togaði undarlega í hugi okkar eins og hann vildi tæla okkur inn í sig. Þarna voru kúrekar á háleggjuðum hestum á harðahlaupum. Þarna voru varnarlausar konur í vanda og dimmbrýndir skúrkar og svo þessir hugprúðu Bonanza feðgar, sem öllu björguðu. Framvinduna mátti ráða af tinandi texta, sem fólk las upp-

hátt jafn harðan og hann birtist. „Upp með hendur!”

Dýrlingurinn Simon Templar var það sem okkur krökkunum hugnaðist best að sjá og auðvitað Bonanza og Belphegor. Belphegor var samt algerlega bannaður börnum. Við vorum rekin í háttinn með hörku og þrasi þegar hann var á dag-skrá. Þetta voru franskir hryllingsþættir um vofu, sem ráfaði um Louvresafnið og drap fólk í algeru tilgangsleysi. Við systkinin reyndum að liggja á gæjum, en vorum alltaf staðin að verki, nema einn laugardaginn, þegar mamma og pabbi fóru á ball. Þá horfðum við öll þrjú á einn þátt og hefðum betur látið það ógert. Við urðum svo hrædd að við hnipuðum okkur saman um nóttina og kjökrúðum af hræðslu við hvert traustabrest í húsinu. Þessu fylgdu svo reglubundnar martraðir í margar vikur. Ég svaf alltaf með tásurnar undir sænginni eftir þetta, svo Belphegor næði ekki í þær. Sjónvarpið hafði sáð ótta í saklaus hjörtun.

Þótt draugar í sjónvarpinu héldu vöku fyrir ungum sálum á Ísafirði var Jón Steinar ekki hræddur við drauga í vökunni þrátt fyrir sögu um sjóblautar, framliðnar áhafnir sem sáust fyrir dauða sinn eða vitjuðu ættingja í draumi á bana-stundu. En í samfélagi þessa tíma var dauðinn sífellt nálægur í mynd sjóslysa og leikfélagar Jón Steinars misstu sumir feður sína í sjóinn.

(prakkarinn.blog.is)

Pabbi var sjómaður á litlum bát og fór út í allskonar veðrum. Ég fann þó aldrei fyrir kvíða og ótta um afdrif hans. Jafnvel þó ekki spyrðist til hans í vondum veðrum. Ég vonaði bara að hann yrði ekki blautur og kaldur og að hann hafi haft með sér nóg af brauði með osti og eplasneið. Ég hafði algert traust á því að hann kæmi heill heim. Annað komst einfaldlega ekki að í mínum úfna kolli.

Það voru þó drengir í götunni, sem misstu pabba sinn í hafið og það lagði undarlegan skugga yfir húsið þeirra um stund. Þeir urðu fjarlægir og gleðisnaðir en innan skamms þá rjátlaði það af. Það hefði pabbi þeirra líka viljað. Ekki

vildi ég að fólk þjáðist vegna burtfarar minnar. Flestir geta líklega tekið undir það.

Það komu líka skelfilegar fréttir af breskum togurum, sem sagðir voru hafa farist með manni og mús og allt sem ég sá fyrir mér var lítil mús að reyna að synda í land í köldum sjónum.

„Ég man mjög vel eftir tog-arabylnum þegar Harry Eddom bjargaðist einn manna af þremur skipum og breska pressan flykktist til Ísafjarðar til að ná viðtali. Ég man eftir Úlfi Gunnarssyni lækni á sjúkrahúströppunum að halda þrumuræðu yfir pressunni. Við strákarnir stóðum við líkhúsið og góndum á þetta sjónarspil. Löngu seinna þegar ég tók þátt í þorskastríð var Harry Eddom einn af verstu skipstjórunum sem jós svívirðingum yfir Íslendinga. Það voru þakkirnar.”

(prakkarinn.blog.is)

Stundum kom varðskip eða aðrir bátar í höfn með aflanga kassa sveipaða fánanum. Menn voru niðurlútir og tíminn brá sér frá; allt var hégómi um stund og ekkert var meira viðeigandi en að segja alls ekki neitt. Það var heldur ekkert hægt að segja neitt andspænist þessu ógnaraflí, sem dauðinn var. Tár létu fólki þungann í höfði og brjósti, en breyttu annars engu. Í minningunni var oftast þoka eða rigning á þessum dögum.

Návist dauðans birtist í leikjum barnanna sem sviðsettu jarðarfarir dýra eins og börn gera oft í leikjum sínum. Þetta voru saklausar og einlægar stundir.

(prakkarinn.blog.is)

Mummi sonur líkkistusmiðsins tók þetta ritúal hinsvegar á iðnaðarstigið. Hann hóf að vera hjá föður sínum í vinnunni og fjöldaframleiddi litlar líkkistur, sem hann notaði til að jarða allt sem andanum hafði glatað. Undrandi fiskar úr fjörunni, skógarþresti, mýs og hvað eina, sem varð á vegi hans. Á stuttum tíma breyttist bakgarðurinn í einskonar fjöldagrafreit, sem átti sér varla hliðstæðu nema við orr-

ustuvelli Somme. Hundruð krossa þöktu margra fermetra svæði og óþefurinn af rotnandi líkamsleifum lá inn um allar gáttir á húsinu okkar. Flugnaplága herjaði á hverfið og ófremdarástand myndaðist. Þá risu loks hinir fullorðnu upp og sögðu stopp nú stýrimann! Hingað og ekki lengra! Garðurinn var grafinn upp og plágunni eytt áður en hún eyddi okkur. Mummi var tuktaður til fyrir þennan einlæga og fordómalausar kærleiksvott, sem hann sýndi samsálum sínum á jörðu og upp frá þessu lögðust jarðarfarirnar af.

„Ég var á sjónum þegar farið var að innleiða öryggishjálma og línur og þessháttar. En menn hlógu að þessu í fyrstu. Það voru bara kellingar sem voru með hjálma. Málið var að hafa sem hæst og öskra ógurlega og hanga öryggislínulaus á tánum aftur í rennunni við að lása úr dauðaleggnum. Þessi karlagrobbsheimur sem tíðkaðist á sjónum átti aldrei við mig. Ég vildi aldrei verða sjómaður, en reri með pabba frá því ég var smástrákur og hann gerði töluvert til þess að koma mér í pláss.

Pabbi þoldi ekki sjómannaróm-antík og slökkti alltaf á útvarpinu þegar sjómannaögin ómuðu.

En Einar vinur minn og Bárður Gríms fóru túra með Hofsjökli og komu heim aftur og sögðu tröllasögur úr melluhverfum í Hamborg og Reeperbahn. Ég fór til Tryggva Bússa og bað hann að munstra mig á skip. Ég var ráðinn sem dagmaður í vél á Lagarfoss. Með honum fór ég m.a. til Rússlands og sá með eigin augum það frosna helvíti og viðurstyggt sem blasti við í Múrmansk. Mér hefur alltaf þótt sú borg minna mig hvað mest á Reykjavík af öllum borgum heimsins hvað skipulag varðar.”

(prakkarinn.blog.is)

Ég var feginn þegar Múrmansk hvarf aftur í mengunarmistrið og íshafið blasti við stafni. Mér var ljóst í mínum unga huga að hér hafði verið framinn stórfenglegur glæpur. Byltingin, sem raupsamir sparikommar uppi á Íslandi rómdu í söngvum sínum, gaf engin fyrirheit um slíkar hörmungar. „Sjá roðann í austri!” Sungu þeir

í blindri fáfræði. Það var augljóst á öllu að þeir höfðu annað hvort ekki komið til Sovétríkjanna, eða þá að þeir höfðu verið teknir í sightseeing að hætti flokksefítunnar og setið veislur Nómenkladiunnar, sem var viðurkennd forréttindastétt.

Sjómannsferill Jóns Steinars var langt frá því á enda þegar Lagarfosstímabilinu lauk því hann átti eftir að komast í hann krappan í þjónustu sinni í íslenska sjóhernum í þorskastríði.

(prakkarinn.blog.is)

Einn daginn var ég að röлта við Ægisgarð og var þá nýkominn úr árangruslausri ferð til Ríkisskipa. Þá vindur sér að mér ljósleitur maður í kokkagalla og klossum og spurði mig hvort ég hafi ekki verið að leita að plássi. Ég játti því undrandi á því að forsjónin skyldi elta mig uppi eftir allt mitt árangurslausa streð. Maðurinn kynnti sig og spurði hvort ég gæti ekki komið fyrirvaralaust í túr því skipið væri um það bil að losa enda. Ég leit á aumlegan útgang minn, útvíðar flauelsbuxurnar og pykkbotna blöðruskóna. Maðurinn sá þetta og sagði mér engar áhyggjur að hafa, ég fengi algalla um borð. Ég réði mig með handabandi og spurði hvar skipið væri. Kokkurinn benti á skip skammt frá og tók svo í hendina á mér og dró mig með sér. Fyrir framan okkur trónaði varðskipið Týr.

Ég var niðri í skipi þegar fyrsti stóri áreksturinn varð. Ég hafði verið beðinn um að færa mönnum kaffi upp í brú og var á leið frameftir gangi þegar skellurinn kom. Skipið kipptist til með miklum skruðningum. Ég heyrði brothljóð úr eldhúsinu en hélt áfram að sinna skyldu minni. Skipið hallaðist meira og meira og ég gekk í hægri kverk gangsins og hugsaði einvörðungu um að hella kaffinu ekki niður. Þegar ég kom að þvergangi, sem leiddi að stiganum, áleiðis upp í brú, var ég nánast farinn að standa á gangveggnum. Ég stikaði á móti hallanum þvert á skipið og fékk vart staðið. Ég fór á hnén og skreið, en hafði ekki augun af kaffinu. Loks var ekki við hallann ráðið og ég rann niður

Jón Steinar lét tilleiðast og fermdist þótt hann væri ekki hrifinn af því.

aftur og skall á gangveggnum, svo kaffið skvettist um allt.

Freygátan Falmouh gerir aðra atlögu.

Enn einu sinni var þyrludekkið eins og brotajárnshaugur og hnausþykkt stálið undið, skælt og

rifið rétt eins og Týr væri pappírsbátur. Það var örlítið rorra og menn ræddu á milli sín atburðina, hvar þeir voru og hvað þeir sáu. Tveir menn, sem voru undir þyrludekkinu á spilinu fyrir klippurnar, fóru á bólakaf og héldu að þeir myndu drukka. Menn voru skeknir en ótrúlega yfirvegaðir. 75 gráðu halli var sagt. Vélstjórnir áætluðu það eftir pendúl í vélarrúminu. Freygátan Falmouth lónaði hjá eins og gremjulegt villidýr með stafinn rifinn og tættann líkt og væri hún með illvígt og hvasstent gin. Hún var einatt kölluð Bigmouth eftir þetta.

Það húmaði að degi og ég man ekki hvað langur tími leið. Ég var löglega afsakaður frá skyldustörfum og hélt mig í og við þyrluskýlið. Týr var særður en harkaði af sér og baráttan hélt áfram. Ég fór og náði í myndavélina mína til að reyna að ná mynd af freygátunni þótt skuggsýnt væri orðið. Hættumerki hafði verið gefið, en mennt töldu Falmouth ekki líklega til stórræða. Köld hafgolan lék um lubbann á mér, þar sem ég vappaði í lopapeysu með Kóðakinn tilbúinn. Þarna kom hún bölvuð

Jón Steinar í fjörunni.

*Eftirtalin fyrirtæki og stofnanir óska
Ísafirðingum farsældar á nýja árinu*

Bensínstöðin Ísafirði

Hafnarstræti 21 • 400 Ísafjörður • Sími 456 3574

DENGSI ehf. VELTISKILTI

Dugguvogi 1b • 104 Reykjavík • Sími 588 4097 • Fars. 896 1697

Harðfiskverkun Einars Guðbjartssonar

Drafnargötu 6, 425 Flateyri, sími 456 7671 og 852 4071

Aðalstræti 26 • Ísafirði

Sími 456 3114

– verslun sem býður betur –

Reykhólahreppur

Reykhólum • Króksfjarðarnesi

Sími 434 7880

Hafnarstræti 6 • Ísafirði

Sími 456 3990

FISKVINNSLAN ÍSLANDSSAGA hf.

Freyjugata 2, 430 Suðureyri, sími: 456 6300

Landsbanki Íslands

Pólgötu 1 • Ísafirði • Sími 410 4156

Fiskmarkaður Suðurnesja hf Ísafirði

Vélsmiðjan og Mjólnir ehf.

Mávakambi 2 - 415 Bolungarvík

Sími 456 7478

Vöru-, krana og körfubílar Laugi ehf.

Sími 892 2079

Bíla- og hjólbarðaverkstæði SB

Sími 456 3033, Sindragötu 3, 400 Ísafirði

Samkaup úrval

Hafnarstræti 9, 400 Ísafjörður • Sími 456 5460 með góða kostinn

Vélsmiðja Ísafjarðar Sundahöfn • Sími 456 3910

Tannlæknastofan

Torfnesi, Ísafirði, sími: 456 3737

Eden

Hveragerði • Sími 483 4900

Þorbjörn hf.

Hafnargötu 12, 240 Grindavík, sími 420 4400

Félag opinberra starfsmanna á Vestfjörðum

Hafnarstræti 6, Ísafirði, sími 456 4407

Harðfiskur og hákarl, Hnífsdal

Ísafjarðarvegi, 410 Hnífsdal, sími 456 4531 og 862 9868

Peð ehf.

Góuholti 2, 400 Ísafirði, símar 456 4484 og 861 8644

Jón Steinar og Ragnar Áki bróðir hans inni í Skógi.

Systkinin, Jón Steinar, Ragnar Áki og María í skógarferð í Tungudal.

út úr rökkriinu rymjandi, öslandi, nær og nær, á óskaplegum hraða eins froðufellandi villidýr. Ég stífn-aði upp og trúði ekki mínum eigin augum. Án þess að hugsa smellti ég af mynd, svo flassið lýsti grimm-úðlegt ferlíkið upp. Svo skall hún á okkur. Ég missti fætturna og myndavélina og reyndi örvænting-arfullt að staulast á fætur og inn í skýlið. Hávaðin var ærandi og járníð glóði í myrkriinu. Týr hallaði hratt yfir á stjórnborða. Ég sá féлага mína stökkva upp í Zodiac báta, sem tjóðraðir voru bakborðsmeg-inn í skýlinu. Kokkurinn hrópaði á mig og rétti höndina í átt til mín. Ég teygði mig á móti og hraðaði mér til hans. Fingur okkar snert-ust naumast eins og hjá Adam og Almættinu í Sixtísku kapellunni, en það var of seint að ná gripi.

Týr var nánast kominn upp á rönd og ég féll þvert yfir þyr-lu-skýlið og skall á sjódælum, sem þar var raðað. Sjórinn flæddi inn og hálf fyllti skýlið. Falmouth keyrði okkur í kaf að aftan og sló ekki af. Ég svamlaði í sjónum og reyndi að krafla mig fram eftir skýlinu til að komast inn í skipið og undan sjón-um. Hávaðin frá emjandi járninu var ærandi. Falmout sigldi með okkur í hring en rifnaði svo frá með látum. Týr fór að rétta sig af og ég er handviss um að okkur hefði hvolf, ef skipin hefðu ekki

læst sig saman. Freygátan rifnaði eina 11 metra inn í bóginn, svo stefnið náði nánast þvert yfir þyr-ludekkið.

Ég staulaðist skelkaður á fætur og það fjaraði út úr skipinu. Lopapeysan var þung af sjó, mig sárverkjaði í bakið og fannst ég varla geta stigið í fætturna. Ég fór úr peysunni og klofaði inn í skip-ið. Á vinstri hönd við mig voru raðir af björgunarvestum á veggnum ósnert og ónotuð. Í sömu mund kom 1. stýrimaður sótraður út úr kleanum sínum, sem var stjórnborðsmeginn. Hann náði ekki að komast út við áreksturinn og horfði bara á klefahurðina hjá sér eins og lofthlera fyrir ofan sig. Ég spurði hann stamandi hvort við ættum ekki að fara í björgunarvesti en hann svaraði hastur að það væru engar kerlingar hér um borð og rauk svo upp í brú. Allt tal um öryggismál var kveifarháttur á þess-um tíma. Það var hinn karlmann-legi tíðarandi.

Unglingnum að vestan var hent á land á Djúpavogi helmarinn og lemstraður en líkamlega óbrot-inn og það var ekki fyrr en hann var skriðinn í skjól á Hernum í boði Gæslunnar að áfallið skall yfir hann.

Herbergið á Hjalpræðishernum var einskonar yfirstærð af fataskáp,

sem náði faðmi að breidd og rúmri rúmlengd á hinn veginn. Þar var myglulykt og sængurfötin voru snjád og blettótt. Ég var þó und-arlega feginn þessu athvarfi og örmögnum helltist yfir mig, svo ég lagðist strax og sofnaði.

Það var komið fram yfir mið-nætti, þegar ég vaknaði aftur. Mér var þungt fyrir brjósti og náði vart andanum. Skelfingarangist heltók mig og ég heyrði boðaföll sjávarins fyrir eyrum og raddir féлага minna á Tý. Herbergið tók að halla meira og meira og í örvæntingu minni skreið ég fram úr og út á gang. Þetta var svo raunverulegt. Allt hringstnerist fyrir höfði mér og ég skreið og skakklappaðist niður stig-ana og út úr hinu sökkvandi hóteli. Óljós rödd næturvarðarins hljó-maði á eftir mér: „Er ikke alt i orden? Er du full?

Úti hágrét ég með ekkasogum og náði þó loks að draga andann í svölu næturloftinu. Enginn var á ferli. Ég var sem einn í heiminum og ég gat ekki og þorði ekki að standa kyrr. Ég gekk því alla nótt-ina um borgina, upp að Breiðholti og til baka aftur, fram og aftur, fram og aftur, eins og hrætt dýr. Ég róaðist undir morgun og veru-leiki hversdagslífsins vaknaði í mér með borginni. Ég fór inn á gamla Hlemm, sem þá leit út eins og pott-hlemmur í lausu lofti og hringdi

vestur í föður minn úr tókallásíma. Ég hafði ekki heyrt í fólkinu mínu fyrir og sá gamli hafði bara fengið fréttir úr mogganum. Hann var skeinn og áhyggjufullur og sagði mér að fara strax til bróður síns í Stangarholti og koma svo vestur eins fljótt og mér væri auðið.

Ég fór svo niður í Gæslu til að ná mér í aur og mér er minnistætt hve ópersónulegt viðmótið var þar. Mér var þó sagt að ég gæti mætt til vinnu um borð í Tý, sem yrði í slippnum, þegar ég treysti mér til. Svo yrði athugað hvort annað pláss losnaði. Ég var feginn að fá tækifæri til að dreifa huganum og vinna eitthvað og þáði þetta. Ég dvaldi svo einhverja daga hjá frænda mínum, sem veitti mér styrk og vináttu í nauð minni.

Ég var nokkra daga hjá bróður pabba til að ná styrk og stuðningur hans og hlýja voru mér ómetanleg á þessum erfiða tíma. Einn daginn þegar ég var á rölti þarna um Skipholtíð, sá ég skilti úti á götu, sem sagði að þar færi fram inntöku-próf í Myndlista og Handíðaskóla Íslands. Ég hafði alltaf verið listhneigður, svo ég fór þarna inn og spurði hvort ég mætti ekki taka þátt. Mér var sagt að ég gæti svo-sem skráð mig, þó seint væri, en ég skyldi ekki gera mér neinar grillur um að komast að. Yfir hundrað manns þreyttu þetta próf og aðeins um 15 til 20 kæmust í gegn. Ég

sagði það aukaatriði, því ég hugsaði þetta aðeins sem tækifæri til að taka hugann af atburðum síðustu daga og sagði frá þorskastríðsþáttöku minni. Þetta var eingöngu hugsað sem sálhjálpatriði. Einskonar heimatilbúin áfallahjál.

Þannig varð ásigling Falmouth til þess að Jón Steinar skolaðist eins og hvert annað rekald í veg fyrir listagjöfuna og hefur ekki vikið úr hennar félagsskap síðan. Hann starfar nú hjá Þjóðleikhúsinu og hefur sagt skilið við heim kvikmynda og auglýsingagerðar að sinni enda fullyrðir hann að sá veruleiki sem þar tíðkast sé alls ekki venjulegu fólki bjóðandi.

Samt var það í þeim heimi sem Jón átti sína stærstu sigra og ógleymanlegar stundir í ákveðnum skilningi og frásögn hans af náinni snertingu við frægustu þjóhnappa heimsins er ekkert nema snilld.

(prakkarinn.blog.is)

Þrátt fyrir þetta er það dyggur kjarni, sem tileinkar sig þessa iðn og gerir ekkert annað. Bíður bara á milli verka og velkist í bóheminu eða sollinum eins og verkast vill, blankir og kvíðnir í stórskuldum við skattinn og vaskinn. Til að lifa af hafa menn nefnilega einatt freistast til að hafa vaskinn í veltunni sinni og eiga svo ekki fyrir honum, þegar á reynir. Menn þiggja líka

allt of lág laun fyrir þetta og láta glepfast af upphæðinni, sem sýnd er í útseldri verktakavinnu og sjá ekki að þeir halda ekki nema þriðjungi þess þegar allt er frá dregið. Vinnutímarnir eru langir og krefan um framlag óhófleg. Menn hafa tekið skilgreininguna „Flat rate“ í fóstur af Amerikönum, sem þýðir að samið er um fasta upphæð fyrir daginn og mörkin sett við 12 tíma vinnudag án tillits til helgar eða yfirvinnu. Dagarnir verða þó undantekningalítið mikið lengri. Ekkert er í boði annað en þessi verktakaskilyrði og engin samþykking til í formi launþegasamtaka eða lífeyrissjóða. Ofan á þessa villi-mennsku bætist svo það að vinna við erfið skilyrði í öllum veðrum, á öllum tímum sólarhringsins og oft með lifði í lúkunum.

Það er því stórfurðulegt að fólk með fulla greind skuli leggja þetta fyrir sig. Hvers vegna lætur fólk bjóða sér þetta?

Fyrst skal nefna að einhver mis-skilin rómantisering er á þessu, sem heldur mönnum í þeirri ranghugmynd að um göfuga list sé að ræða. Í öðru lagi eru flestir með þann draum að gera sína eigin myndir, verða leikstjórar, kvikmyndatökumenn, handritshöfundar eða framleiðendur. Þessi tvíhyggja fær menn til að bjóða sér hvað sem er í þeirri trú að þeir séu að þjóna eigin metnaði og

Almenningstímar í sundlaugum Ísafjarðarbæjar sumarið 2008

Gildir frá
1. júní – 1. sept.

Sundhöll Ísafjarðar

mánudaga – föstudaga 07:00–22:00

laugardaga og sunnudaga 10:00–17:00

Íþróttamiðstöðin Þingeyri

Mánudaga – föstudaga frá kl. 7:45–21:00

Laugardaga frá kl. 10:00–18:00

Sunnudaga frá kl. 10:00 – 17:00

Sundlaug Flateyri

Opnunartími:

Mánudaga – föstudaga: 10:00–12:00

Laugardaga og sunnudaga: 11:00–16:00

Sundlaugin á Suðureyri

Opnunartími:

Mánudaga – föstudaga: 10:00–21:00

Laugardaga og sunnudaga: 10:00–19:00

Frítt í sund fyrir börn að 16 ára aldri í öllum sundlaugum bæjarins.

Stakur miði 350 kr. fyrir fullorðna í öllum laugum bæjarins.

Kort fást einnig keypt.

Íþrótt- og tómstundafulltrúi Ísafjarðarbæjar

Prakkari í fjöruferð fyrir vestan.

Jón Steinar og María systir hans.

frama. Fólk hefur jafnvel unnið frítt í fyrstu myndunum sínum til að byggja upp ferilskránna sína eða Curriculum Vitae.

Allir eru að skrifa handrit eða eru með einhverskonar mynd á prjónunum. Svo í þriðja lagi eru það oft hin óraunverulegu ævintýri og skemmtilega geggjáða fólk sem fyllir þennan flokk. Það sveipar þetta dýrðarljóma. Þessi hópur hefur oft yfirbragð hinnar fordæmdu hersveitar í stríði við vonlaus markmið. Málaliðar, sem láta hverjum degi nægja sína þjáning í von um vín og villtar meyjar í annarri vist. Einskonar Jihad.

Við leggjum lífið í sölurnar fyrir piparmyntubrjóstsykur og ropvatn í auglýsingum. Oft eru þetta erlendar auglýsingar með fjármagn upp á tugi milljóna með frægu fólki, sem gefur manni tilefni síðar til að „namedroppa“ smá á Kaffibarnum. Svo eru það stóru bíómyndirnar. Margir fara í kvikmyndanáms erlendis en fæstir skila sér inn í bransann, því að námi loknu sér fólk að þetta er hvorki starf né umhverfi sem hentar hugsandi fólki, hvað þá fjölskyldufólki.

Sem dæmi um þessa vitlesu í minni reynslu er t.d. bjórauglýsing þar sem við byggðum pall fyrir kvikmyndakrana og brú fram á brún Skógarfoss auk þess að reisa tvo turna fremst á brúninni með

miklu sandfargi. Þetta var gert svo strengja mætti línu yfir fossbrúnina fyrir áhættuleikara að hjóla þvert yfir fossinn með hlydýpið og foss-úðann undir fótum. Áhætta þessa manns var engin samanborið við okkar vinnu, en samt var hann hetjan í verkefninu. Við fluttum allt efnið með þyrllu þarna upp og komum því fyrir í blindandi úðanum án þess að vera í öryggislínunum, oft með tærnar fram af fossbrúninni.

Adrenalínflæðið þessa daga var svo mikið að maður svaf ekki. Horfði bara upp í loftið á bænda-gistingunni í Drangshlíð með suð í eyrum og beið morguns. Við vorum aðeins þrír, sem vorum nógu vitlausir til að gera þetta, Finnur hjá True north og Þórir Marrow. Við minnstu mistök hefðum við steypst niður 60 metra háann fossinn. En þetta tókst og allt virtist fyrirhafnarinnar virði. Leikstjórinn var enginn annar en meistari Wim Wenders, svo það hlaut að vera vit í þessu. Ég fékk meira að segja mynd af mér með honum í Séð og Heyrt. Niðurstaðan varð hinsvegar auglýsing, sem engin leið var að sjá hvort væri gerð í myndveri eða með tölyutækni.

Önnur auglýsing gekk út á að sýna fiskimenn á veiðum á Jökulsárlóni. Til þessa keyptum við kvótalausan Bátalónsbát (10-12 tonn) á

Djúpavogi. Við hífðum hann á jarðýtuvagn, sem stóð mjög tæpt með að velta þeim krana, sem þorpið bauð upp á. Síðan var bakkað með þennan vagn út í lónið og þar sigldum við fram og aftur á milli ísjakana próflausir á svona bát með öllu. Við sigldum nokkrum sinnum á jakana og gerðum gat á bátinn en það var bara fixað jafn óðum með kítu og krossviði. The show must go on.

Um borð höfðum við lifandi þorska, sem ég hafði fengið línu-fiskara á Djúpavogi til að taka til hliðar. Ég fór síðan á sendibíl í leiðindaveðri með þetta í tveimur sjófullum fiskikerjum, sem ég leiddi súrefni í til að halda í þeim lífinu. Á leiðinni féll stór steinn á veginn fyrir framan mig, svo ég varð að nauðhemla. Plasthlífarnar á körunum rofnuðu og stýrishúsið hálf fylltist af sjó. Það var ekki á mér þurr þráður, þegar ég ók miðstöðvar og útvarpslaus áfram áleiðis að Jökulsárlóni. Sennilega fyrsti maður, sem nærri er druknaður á bíl á miðjum þjóðvegi.

Til að taka bátinn upp, þurftum við að sigla honum upp í kerruna og láta svo jarðýtu draga hana á land. Þetta gekk allt vel þótt hætta væri á að jakar steypu sér eða að við myndum brjóta bátinn endanlega og sökkva í 1-2 gráðu kalt vatnið. Þá hefði maður haft sirka

Eftirtalin fyrirtæki og stofnanir óska Ísafirðingum farsældar á nýja árinu

Olúfélag Útvegsmanna hf.

Hafnarhúsinu, 400 Ísafjörður, sími: 456 3245

Hamraborg ehf.

Hafnarstræti 7 • 400 Ísafirði
Sími 456 3166 • Fax 456 4766

Fjórðungssamband Vestfirðinga

Árnagötu 2-4 • Ísafirði • Sími: 450 3000

Kaupfélag Steingrímsfjarðar

Höfðatúni 4 • 510 Hólmavík • Sími: 455 3100
Essó skálinn - Opið 9-23,30

Vélsmiðja – Blikksmiðja

Pristur hf.

Sindragötu 8 • 400 Ísafjörður • Sími 456 4750

**EFNALAUGIN
ALBERT ehf**
Sindragata 14 • 400 Ísafjörður • Sími: 456 4670

Oddi hf.

Patreksfirði

Eyrargötu • Sími 450 2100

Veitingaskálinn Brú

Hrútafirði, sími: 451 1122

Aðalstræti 26 • 400 Ísafjörður • Sími 456 3902

Löggiltir endurskoðendur

Vestfjörðum hf.

Aðalstræti 24 • 400 Ísafj. • Sími 456 4066 • Fax 456 4133

Sparisjóður Bolungarvíkur

Aðalstræti 14 • Bolungarvík • Sími 450 7100

Aðalgötu 8 • Suðureyri

STAÐARSKÁLI

Hrútafirði • Sími 451 1150

Lífeyrissjóður Vestfirðinga

Brunngötu 7 • 400 Ísafjörður • Sími 456 4233

Ísblikk ehf, blikksmiðja,

Árnagötu 1, Ísafirði, símar: 456 5550

Bókhaldsstofan Fagverk

Aldís Rögnvaldsdóttir

Bíldshöfða 14 • 110 Reykjavík • Sími: 595 0113 • fax: 595 0151

Sundagörðum 2, Reykjavík

Sími: 515 1100, Fax: 515 1110

Flutningaþjónusta

Flateyri • Símar: 456 7732 - 894 5732

Önni ehf. • Ólafstúni 6 • 425 Flateyri • Páll S. Önundarson

ELVAR INGASON ehf.

MÁLARAMEISTARI

Sími 561 6204 • GSM 898 2584 • Netfang: elvari@mmedia.is

Vélsmiðjan Þrymur

Ísafirði

Suðurgötu 9 • 400 Ísafjörður • s. 456 3711

Sími
456 3321

Fax
456 4225

15 sekúndur til að bjarga sér.

Það henti þó ekki í þetta sinn, en síðar endurtókum við leikinn neðar í lóninu og lentum þá uppi á grjótgarði og hvolfdum bátum næstum. Ég var frammi í stafni með stjaka og man hvernig tím-inn hægði á sér og hljóðin frá árekstrinum á Tý forðum spiluðust fyrir eyrum mér. Straumurinn tók okkur og við soguðumst hratt í átt að brimgarðinum sunnan við brúnna þar sem dauðinn beið okkar vís. Fyrir snarræði Fjölnis staðarhaldara á lóninu, tókst okkur að snúa stjórnlausum bátum upp í strauminn og sigla úr hættu. Þá heyrðist gjalla í talstöðinni: „Ok, great guys, fabulous value. Let's shoot one more for safety!” „Fuck you too guys!” sagði þá Jón Hinrik kapteinn í stöðina á móti. „No, fuck you three!”

Í kvikmyndinni Tomb Raider hlaut ég þann skritna titil að vera „Dogsled maker” það var allt gott og blessað. Smíðaði 12 Alaskasleða úr aski og sá um viðhald þeirra. Á milli norpaði maður á hliðarlín-unni og reykti með kuldalegum náunga með undarlega litlaus augu. Leikari að nafni Daniel Craig, sem var ekki mikið númer þá, en þaut upp á stjörnuhimininn síðar sem njósnari hennar hátignar 007 í síð-ustu Bondmynd, Casino Royale.

Nú fer ég að hljóma eins og gortari og það er einmitt eitt af því sem sammerkt er með kvikmynda-gerðamönnum. Þeir hafa sam-skipti sín við fræga menn á hrað-bergi. Launin fólust í því að komast nærri ljóma þessara hjáguða. Það hef ég nokkrum sinnum reynt, en það sem réttlætti allan þennan þrældóm, gjaldprot og vösbúð er augnablikið þegar Angelina Jolie bað mig um að grípa um rassinn á sér. Jamm.

Hún var í síðri kápu í hlutverki Löru Croft og átti í basli með að komast upp í einn af hjólabát-unum þremur, sem dröslað hafði verið upp í Vatnajökul af þessu tilefni. Ég stóð þarna hjá og greip um kálfann á henni til að hjálpa og reyndi að halda kápunni frá fótum hennar. Þá sagði hún: „It's ok to grab my butt. Don't be shy.” Þetta er eitt af þeim augnablik-um í lífinu, þegar tíminn leysist

Jón Steinar jólabarn á æskuárunum.

upp og sólin brýst fram úr skýjum. Augnablikið óendanlega þar sem ég greip um stinna þjóhnappana og ég ýtti henni upp á við. Ekki síðra augnablik en launlaðandi augnaráðið og brosið á þessum óendanlega safaríku vörum, þegar hún mælti þessi orð. Ég þessi þræll sem var minna en ekki neitt, fékk skyndilega höndlað helgidóm allra helgidóma. Það er því ekki séns að ég sjái eftir þessum árum sem ég sóaði í þessa iðju. Þau voru hinn grýtti vegur til gæfunnar hæða. Ég er alsæll.

Án efa muna margir Ísfirðingar eftir Jóni Steinari sem leikskáldi vestur á Ísafirði en hann starfaði talsvert með Litla leikklúbbum á árunum fyrir vestan og lagði þar gjörva hönd á margt og hæst reis ferill hans þegar hann skrifaði leikritið Hjálparveitina sem sett var á svið á Ísafirði við ágætar und-irtektir.

„Ég var sískrifandi og teiknandi sem krakki en var samt tossi í skrift og teikningu. Teikninámið fór þannig fram að það var lesið upp úr Mark Twain eða Dickens meðan við fengum einhverjar „ríkismynd-ir” sem við áttum að líkja eftir og þeir fengu hæsta einkunn sem drógu upp nákvæma eftirmynd. Öll sjálfstæð túlkun eða frávik var illa séð.

En á þessum árum voru engar

afsakanir eða þroskafrávik í boði svo þetta varð bara að vera svona. Í þá daga hafði fólk einfaldlega áhyggjur af þeim sem hneigðust til lista. Það boðaði ekkert gott. Og í mínu tilfelli var flest sem latti mig og dró úr mér því allt mitt fólk reyndi eftir megni að letja mig þegar skáldskapur og sköpun var annars vegar. Einu listgreinarnar sem þóttu boðlegar á Ísafirði voru tónlist og leiklist.

(prakkarinn.blog.is)

Í litla Leikklúbbum tróð ég á svið sem Toggi frá Traðarkoti í leikritinu Leynimelur 13 og þurfti varla að skipta um fót áður en ég steig á svið. Fyllibytan, skáldið og rómantíkerinn var algerlega í takt við sjálfan mig og það sem ég gekkst upp í að vera. Þetta voru lærdómsríkir tímar, þar sem ekkert var manni óviðkomandi. Leikmynd og brellur voru á minni könnu og ég bætti jafnvel textann og end-ursamdi kafla í leikritunum í óþökk dauðra skálda.

Margar sýningar voru metn-aðarfullar og yfirmáta listrænar. Við fórum á námskeið, hjá Kára Halldóri leiklistarkennara, sem var óumdeilanlegur snillingur. Hann dró með sér strauma frá Finnlandi og Svíþjóð, spunann og krabba-stellingarnar og æfingar sem fólust í því að ráfa stefnulaust um gólf með

stunum og óhljóðum eins og andleg grænmeti. Ég held að ég hafi nú bara haft gott af því. Við lögðum land undir fót með leikritið, sem var eftir Böðvar Guðmundsson og sýndum í Gamla Bíó á Listahátíð og fórum svo á samnorræna kúltúrhátíð í Danmörku. Ég lék aumingja, sem varð leiksoppur og fórnarlamb misviturra og hrokafullra yfirvalda. Það var ekki erfitt. Undir niðri held ég að ég hafi talið mig falla undir það hlutskipti.

Ég skrifaði leikritið Hjálparsveitina, sem var paródía á þegnaskyldu-góðmennsku, gaf það út á bók og seldi hús úr húsi fyrir vestan, til að eiga fyrir bóheminu. Uppsetningin var barn síns tíma og ég get ekki rætt það frekar kinnroðalaust. Ég var meira að segja svo frægur, að ég var pantaður sem gestaleikari til Flateyrar og lék þar Mr. Clayton, morðingja og dusilmenni í leikritinu „Húsið á Klettinum“, sem varla telst til undirstöðubókmennta. Ég lét líka í þá skoðun skína. Ég var stjarna og bjó frítt og borðaði frítt í mötuneyti Einars Odds; slæptist um götur á daginn, ofar öllum frystihússpöbul í þorpinu.

Einu sinni neitaði ég að leika fleiri sýningar ef ekki yrði skipt um byssuna, sem ég var skotinn með í restina. Þetta var venjuleg hvelldettubysa, sem virkaði ekki nema í fjórða hverju skoti. Það hvissaði og neistaði af henni og bleikur hvelldettuborðinn hringaðist upp í reykjarkófi án þess að nokkur hvellur kæmi. Þetta var mér alls ekki samboðið, þar sem ég átti að vera á flóttu. Þess í stað þurfti ég að neyðast til að staldra við og bíða eftir almennilegu skoti, svo ég gæti fallið með pathos í duftið.

Ný byssa var fengin án þess að láta mig vita og á þeirri sýningu dó ég eitt augnablik í alvöru. Þöntuð hafði verið startbyssa sem sendi frá sér blindandi, meters langan, bláan loga og gaf frá sér ólýsanlega háan hvell. Dauði minn var afar sannfærandi í þetta sinn. Það þurfti nánast að hnoða mig í gang fyrir uppklaðið. Ég varð svo til heyrnarlauð og sá tilveruna í syndandi, marglitum blettum á eftir.

Tæknin var líka stundum að stríða okkur í þessari sýningu. Síminn átti að hringja á ákveðnu

augnabliki en gerði það ekki, svo leikararnir stóðu þarna, fyrir gapandi áhorfendum, eins og þrjónar, orðlausir í óendanlega rafmagnaðri kúnstpásu. Ég tók nokkrum sinnum af skarið og sagði: „Ég held svei mér að síminn hafi verið að hringja.“ Og þá hrökk sýningin í gang aftur.

Eftir þetta var ég ráðinn sem leiklistarkennari að héraðsskólanum á Núpi í Dýrafirði. Þangað voru eftirhreytur pönkmenningarinnar sendar í skóla og voru ungmennin þarna eins og skrattinn úr sauðaleggnum í nepjulegu vetrarlandslaginu, leðurklæddir með nælur og hanakamba. Síðasti leiklistarkennari hafði verið brotinn niður andlega og send grátandi heim og ég því kallaður í skarðið. Ég náði góðu sambandi við krakkana, leyfði þeim að reykja í óþökk skólastjórans og kenndi þeim listræna tjáningu. Leikritið var Grænjaxlar eftir Pétur Gunnarsson og fannst mér árangurinn frábær. Hæfileikar krakkanna voru stórkostlegir og sýningin áhrifarík í sinni einföldu umgjörð.

Við brutumst með þessa sýningu til nágrannaborpanna á Rússajeppanum hans Helga í Alviðru. Veður voru válynd og oft tvísýnt um hvort við yrðum úti í glórulausum vetrarbyljum. Krakkarnir voru hin bestu skinn en þó þurfti að veita þeim ofanígjöf annað slagið. Til dæmis, þegar þau rændu öllu sælgæti úr sjoppu eins félagsheimilisins fyrir sýningu, sem varð til þess að það átti að senda okkur heim aftur. Eftir stífar samningaviðræður og skil á nammi, gat þó sýningin fengið inni.

Þessi tími var ógleymanlegur og marga af nemendum hef ég eignað mér og stært mig af, sem væru þau mín eigin sköpun. Meðal aðalhlutverkanna voru til dæmis ekki ómerkara fólki en Birgitta Bergþórudóttir, skáldkona, Friðrik Weishappel og Jón Gunnar nokkur, sem við þekkjum betur í dag, sem Jón Gnarr. Eg er hreykinn að hafa leiðbeint þeim fyrstu skrefin á listabrautinni. Ég les bækurnar hennar Birgittu, drakk mig til óbóta á Kaffibar Friðriks og vann svo með Jóni að Fóstbræðraþáttunum. Allar þær yndislegu manneskjur,

sem ég hitti á þessari listabraut, búa í hjarta mér enn og væri ég fátækur maður án þeirra kynna.

Margir gamlir Ísfirðingar minnst þess með hlýhug þegar púkarnir á Eyrinni skiptust í flokka og fylkingar og börðust eins og grimmir hundar. Að sögn Jóns lágu hin ósýnilegu landamæri um það bil um Mánagötuna ef ekki Pólgötu. Eyrin þar fyrir neðan skiptist svo í smærri svæði sem áttu í innbyrðis erjum. Sundstrætispúkar börðust við Fjarðastrætispúka eða öll neðri Eyrin sameinaðist gegn Fjarðastrætispúkunum en þegar þurfti að leggja í stórstyrjöld við Efribæinga stóðu allir saman. Þessi lönd voru leiðtogalaus og ákvarðanir um styrjöld tóku sig sjálfar undir húsvegg. Hreint stjórnsleysi.

(prakkarinn.blog.is)

Strax og stríð var handsalað og staður og stund ákveðin, byrjaði undirbúningur. Sverð voru smíðuð, sem oft voru líkari lurkum en nokkru öðru. Bambusstöngum var stolið, snærisspottar útbúnir með hnút á enda og jafnvel ógnvekjandi keðjustubbar voru teknir til handargagns. Allt voru þetta stórhættuleg tól og fallin til að meiða og limlesta. Það var þó aldrei hinn æðsti tilgangur að meiða, heldur var markmiðið að vera eins ógnvekjandi og hægt var; að stökkva óvininum á flóttu, sem fyrst. Hafa hátt, ögra og hræða. Upplifun stríðsins var meginatriðið, tilfinningin fyrir og eftir. Eftirvæntingin, sigurvíman. Þessi ótruflaða athygli og árvekni, sem skapaðist. Allt varð einhvern veginn ljósara og skarpara stundirnar áður en skarst í brýnu. Hljóðin urðu skýrari, andrúmsloftið ferskara, heimurinn litauðugri, bragðskynið ríkara og kyrrðin yfir svo magnþrungin að hún fyllti brjostið og yfirskyggði óttann. Hugurinn var tendraður til hins ýtrasta en samt yfirvegaður. Tíminn blekking ein.

Líklega var mér svipað inn-anbrjósts og skáldinu (Kolbeini Tumasyni) að morgni skaparadægu síns. Ég fann allavega samsömun í orðum hans. „Heyr himnasmiður, hve skáldið biður. Komi mjúk til mín, miskunnin þín.“

Við söfnuðum grjóti í vasa, munduðum barefli og vógum skildina á armi. Málmbragð í munni, þandir nasavængir, snörp orðskipti, suð í eyrum. Við stóðum reiðubúnir í eilífu andartaki eins og riddarar í álögum. Stundin var að renna upp. Við enda götunnar birtist óvinaherinn, með gunnfána og lensur á lofti. Úff...hvað þeir voru margir. Við settum í herðarnar, bitum saman jöxlum og reyndum að breiða sem mest úr hópnum; börðum sverðum í skildi og yggldum brún. Óttinn læddist inn. Veruleikinn. Spannandi hugmynd var orðin dauðans alvara.

Þegar ég leit sem snöggvast um öxl til samhæfingar við vopnabræður mína, sá ég aðeins undir hvítar iljarnar á gúmmískónum þeirra. Þeir voru lagðir á flótt! Ég var einn á móti öllum þessum ógnarher! Ég þeytti skildinum og sverðinu í átt að væringjunum og tók til fótanna líka. Það var, því miður, of seint. Sá fljótasti í hópnum, náði mér á tröppunum heima og barði mig bylmingshöggi í höfuðið með lurki. Ég fann skringilega kitlandi tilfinningu í nefinu og hávær sónn fyllti höfuð mitt eins og stillimynd sjónvarpsins væri komin þar inn. Ljósflökkir blossuðu fyrir augum og dimmrauður skuggi lagðist eins og þrumuský yfir vitundina. Ég rotaðist um stund, en rankaði aftur við mér þegar bölsót móður minnar þrengdi sér inn í vitundina. Hún hélt mér að sér og steytti hnefana mót innrásarhernum, sem tvístraðist eins og sáð fyrir vindi. Blóðið rann niður ennið en ég fann ekki til. Ég var feginn því að stríðið var búið. Mig skipti minnstu að við höfðum tapað.

Jón Steinar gekk eiginlega af trúnni á Guð sem unglingur og ákvað skömmu fyrir fermingu að taka ekki þátt í því smáborgaralega ritúali.

(prakkarinn.blog.is)

Þegar heim kom hafði ég ákveðið að fermast ekki. Því fylgdi mikil togstreita og tilfinningahiti í fjölskyldunni. Fyrst voru það bölbæni, hávaði og skammir. Ég var ættarskömm, sem aldrei myndi rísa

til neins, vanþakklátur, illyrmi og liðleskja. Svo breyttist þetta í mýkri eftirgangsssemi og loforð um fé og frið. Verst þótti mér að undirbúningur móður minnar var unnin fyrir gíg og hve það særði hana djúpt. Fyrir hana lét ég undan.

Fermingardagurinn var alger kvöl og á fermingarmyndunum má sjá þetta þvingaða bros og miklu ónot. Fjólublá aðsniðin jakkafötin og víðu buxurnar. Flauelsslaufan, bleika blúnduskyrtan, pykkbotna blóðruskórarnir og kláðinn undan gerviefnunum. Allt jók þetta á hryllinginn. Veislan og kurt-eisishjalið var þvingandi og mér fannst ég hálfpartinn þjófur að taka við peningunum og gjöfunum undir þessum fölsku forsendum. Ég lék þó hlutverkið til enda og

laug með öllu mínu atgerfi og orðum. Orðin klingdu í eyrum mér og minntu mig á þann hálfveruleika, sem ég var hér með að ganga inn í. „Velkominn í fullorðinna manna tölu.“

Ég hef sennilega þótt afar undarlegur unglingur. Ég notaði hluta fermingarpeninganna minna til að kaupa Lingaphone-námskeið í rússnesku og lá svo yfir því löngum stundum; æfði mig í að spyrja hvar salernið væri og hvar sporvagninn stoppaði. Maður varð að láta sem maður væri frostbitinn og dofinn í vöngum, láta orðin myndast í hóstakirtlunum eða efst í brjóstinu, til að framburðurinn yrði sannfærandi. Jablaka: Epli; Kníga: Bók; Morosnóe: Rjómaís.

Jón Steinar lauk námi frá Mynd-

lista og handíðaskólanum með mörgum rómuðum snillingum, en sjálfur hefur hann aldrei fengið við myndlist í þeim skilningi sem almennt er lagður í hugtakið. Hann hefur t.d. aldrei haldið sýningar á verkum sínum, heldur segist líta á sig sem handlagna manninn í fjölskyldunni.

„Fyrir mér hefur listin aldrei snúist um stíla eða stefnur heldur hlutlaust viðhorf til listarinnar. Ég hef alltaf unnið við að búa til hluti og hef ákaflega mikla gleði og ánægju af því. Ég á ekkert, ekki eina mynd, sem ég hef málað eða teiknað, né einn einasta hlut sem ég hef smíðað eða hannað. Ég hef gefið það frá mér eða glatað. Þær stundir sem maður er að skapa eru mér mikilvægastar. Þá er maður fjarri sjálfum sér, viti sínu fjær eins og sagt er, og þar eru hinar miklu sælustundir. Flóttaleið frá heiminum sem er meira virði en allt annað. Hamingjan liggur í sköpuninni sjálfri.

Öll sköpun hefur þann göfuga tilgang að bæta heiminn, að mínu mati, því ef það er ekki þá hættir það að vera listsköpun og verður niðurrið.“

En hvað er að vera Vestfirðingur og hvernig mótaði umhverfið og uppeldið lífsskoðanir þínar?

„Eitt af því sem mér finnst móta Vestfirðinga er djúp, jarðbundin réttlætiskennd í fólki sem ég umgekkst. Þetta birtist í kröfunni um að maður ætti að koma til dyranna eins og maður er klæddur og ekki þykjast vera neitt annað en maður er. Maður á ekki að upplifa sjálfan sig eftir einhverjum merkimiðum, sem á stendur Sjálfstæðismaður, bankastjóri eða Vestfirðingur. Þetta er einhver leyndardómur sem Vestfirðingar búa yfir, þessi blessunarlegi skortur á yfirborðskennd. Sverrir Hermannsson og Einar Oddur voru dæmi um stjórnálamenn sem bjuggu yfir þessu og þorðu að hafa skoðanir þvert á flokkspólitískar línur.

Þegar ég var að alast upp á Ísafirði höfðu menn ímugust á þeim sem voru einstrengingslega bundnir á klafa flokks eða hugsjóna, sem

þeir vörðu fram í rauðan dauðann eins og frægur kommi sem sagði: „Þetta fólk hefði dáið hvort sem er.“ Þegar því var haldið fram að Stalín hefði látið myrða fimmtíu milljón manns.

Þetta er spurningin um að vera trúr sjálfum sér. Það voru skörp skil í pólitík á Ísafirði milli hægri og vinstri en kapítalistarnir á Ísafirði gengu alltaf í vinnugalla og stunduðu vinnu eins og venjulegt fólk. Páll Pálsson reri úr nausti í Hnífsdal þótt hann ætti togara og mjölverk-smiðju. Marsellíus var alltaf skítugur upp fyrir haus í sinni vinnu þótt hann væri stóratvinnurekandi. Magnúsína Ólsen mætti í rækjuverksmiðjunna, sem hún átti, og vann með hinum konunum á færibandinu. Í raunveruleikanum voru skilin milli auðvalds og verkalýðs því frekar óskýr. Enda unnu menn 40-50 ár á sama stað af einskærri trygð. Í þessum kapítalisma þekktist ekki sú mannfyrirlitning sem rekur hann áfram í dag. Í dag er kapítalisminn farinn að snúast um það eitt að stöðnun þýðir dauða og ekkert getur hætt að stækka því þá deyr það. Þetta sama lögmál felur í sér dauðann því ekkert getur stækkað endalaust. Fyrir vestan var þetta jarðnær kapítalismi.

En líf listamannsins er ekki alltaf dans á rósum og ferðalag Jóns Steinars með Bakkusi varð sífellt

þungbærara og smátt og smátt töpuðust þær veraldlegu eigur sem venjulegu fólki þykja almennt mikils virði. Skatturinn hirti húsið og búslóðin fór í geymslu. Ekki var hirt um að greiða geymslugjaldið og því endaði búslóðin í Sorpu með öllum þeim persónulegum munum, myndum, bréfum og plöggum sem fortíð og ævi manns er gerð úr og Jón hélt áfram að drekka allslaus og án fortíðar.

(prakkarinn.blog.is)

Fyrir ekki svo löngu hafði ég glatað öllu sem venjulegur maður gæti talið sig þurfa til sómasamlegs lífs. Brennivínið hafði leitt mig svo afvega að ég var kominn úr öllu samneyti við þá sem ég elska og virði, átti ekkert veraldlegra eigna og var í stórrí skuld við samfélagið. Ég bjó í kjallaraholu, sem var hálf full af vatni þegar rigndi og myglusveppurinn skreið upp veggina. Ég þvoði mér ekki og borðaði nánast ekkert. Ég var búinn að missa alla von og trú, sníkti peninga og drakk þegar ég mögulega gat til að sefja sársaukann í hjartanu. Ég var fullur biturðar, sjálfsásökunar og sjálfsvorkunnar og vildi helst deyja sem fyrst.

„Þótt margt hafi gengið á í mínu lífi þá get ég ekki verið að sjá eftir neinu og er ekki haldinn neinni sjálfsvorkunn. Ég er þakklátur fyrir að hafa drukkið mig alveg að dauðans dyrum og legið í sagganum með lungnabólgu og verið farinn að sjá sýnir. Ég er þakklátur fyrir að hafa setið árum saman í sama horninu á sama barnum og drukkið og drukkið og grátið heiminn. Þetta er allt lærdómur og það er manns eigin val hvort maður skælir yfir hlutskipti sínu alla ævi og lítur á sig sem fórnarlamb eða hvort maður lærir eitthvað af þessu öllu saman.“

Og á þessum hógværu orðum endar samtalið Vestanpósts við þennan snaggaralega Ísfirðing sem er örlítið velktur úr brimgarði lífsins en hefur bjargast með kímigáfuna og glottið óskaddað.

Stúdentsárin æskuglöð

Menntaskólinn á Ísafirði er löngu orðinn fastur þáttur í bæjarlífinu og líklega þætti flestum sem þar þekkja til erfitt að hugsa sér bæjarbraginn án menntaskólans. Skólinn hefur átt stóran þátt í því að gera mannlífið litríkara og fjölbreyttara en það hefði ella verið.

Skólinn var stofnaður árið 1970 svo starfstími hans fyllir bráðum 40 ár og í vor heimsækja 30 ára stúdentar skólann í fjórða sinn við útskrift. Saga Menntaskólans verður án efa skrifuð einhvern tímann á næstu árum þegar menn vilja sérstaklega marka tímamót á ferli hans. Vestanpósturinn fékk þrjá stúdenta úr fyrsta árganginum til þess að hripa niður á blað minningabrot sín frá menntaskólaárunum. Einn þeirra er gróinn heimamaður á Ísafirði, annar sótti skólann frá Bolungarvík en Bolvíkingar voru sérstakur þáttur í starfi skólans á fyrstu árunum. Þriðji höfundurinn var svo fulltrúi sveitapilta af Vestfjörðum sem áttu þess kost að sækja skóla í sínum heima fjórðungi í fyrsta sinn þegar Menntaskólinn tók til starfa.

Örstutt minningasmælki gamals menntskælings úr MÍ

– Egill Guðmundsson Bolvíkingur rifjar upp fyrstu árin í fyrsta fyrsta bekk Menntaskólans á Ísafirði eins og hann man eftir þeim.

Rétt er að taka það fram strax í upphafi að það sem hér verður sagt er ekki sögulegar staðreyndir heldur minningabrot sem hafa malast og brotnað í áranna rás og eru nú sett á blað án þess að reynt sé að staðreyna eða fá staðfestingu á neinu. Því er eins víst að flest sem hér er sagt sé með öðrum hætti og blæ í hugum annarra og eins líklegt að annað þekki mínir ágætu samnemendur alls ekki, en svona man ég þessa tíma akkúrat núna á ritunarstund.

Egill Guðmundsson

Þegar Menntaskólinn á Ísafirði var stofnaður haustið 1970 fékk hann inni í gamla barnaskólanum við Aðalstræti. Þar var byrjað í tveimur kennslustofum á neðri hæðinni og húsgögnin voru alveg í stíl við húsnæðið.

Menntaskóli með tveimur bekkjardeildum er að sjálfsgöðu stórmérkileg stofnun og þegar við bætist að hann fékk inni á neðri hæð í meira en hundrað ára gömlum barnaskóla með 7-8 ára krakka á

efri hæðinni, og bauð aðkomnum nemendum upp á fullt fæði í rótgrónum og íhaldsömum húsmæðraskóla má með fullum rétti skoða konseptið allt sem absurd – leikhús fáránleikans – og ekki laust við að einhverjir okkar hafi einmitt lagt þann skilning í þetta ævintýri. Við tókum nám og menntun mishátíðlega og félagi minn hafði þau orð síðar um menntaskólaárin okkar, að þeir væru lengst í námi sem hæfastir væru til þess.

Frá upphafi hefur skólinn boðið upp á heimavist og fyrsta árið var vistin í tveimur húsum, Bolvíkingar í litlu húsi við Mánagötuna, en aðrir rétt hinum megin við hornið í nokkuð stærra húsi við Hafnarstrætið, allir vistmenn karlkyns og því lítil innri spennan í vistarlífinu. Vistarvörðurinn bjó með Hafnarstrætisbúum og hafði þar meira vald og yfirsýn, í annexiuna og kom hann þó hvert kvöld gekk úr skugga um að hvorki fleiri né færri væru þar á fleti fyrir en heimilismenn.

Við vorum fimm Bolvíkingarnir í fyrsta árgangi MÍ-inga, héldum mikið hópinn til að byrja með og vorum frekar aflokuð klíka, sem helgaðist líklega mest af því að við gátum skipt algerlega um félagslega stöðu um helgar. Þegar aðrir vistarbúar voru lokaðir inni um miðnætti gátum við leikið það að vera heima en samt í bænum fram á nótt. Þó að við nýttum þetta ekki mikið þá þótti ýmsum leikurinn ójafn, en þar kom að vistarbúar á Hafnarstrætinu náðu nokkrum jöfnuði – að vísu fremur tilfinningalegum en raunverulegum.

Lyklarnir skópu vistarverðinum augljós og eftirsóknarverð völd, en eitt sinn þegar hann brá sér frá sáu Hafnarstrætisbúar sér leik á borði að koma á einhverskonar valdajafnvægi, hnupluðu lyklakippunni og gerðu afsteypu. Til að tryggja sér þagmælsku okkar af Mánagötni útveguðu þeir okkur einnig lykil. Frelsið sem fylgdi lyklinum reyndist minna en væntingar stóðu til, vistarvörðurinn var svo aðgættinn og vökull að Hafnarstrætismenn fengu lítills frelsis notið, þetta framtak reyndist okkur í annexiunni

hins vegar um margt happafengur og full vissa er fyrir því að þetta reyndist lykll að ævihamingju eins okkar.

Mötuneytið í Kvennaskólanum Ósk var og verður ógleymanlegt flestum sem þess nutu. Við byrjuðum hvern morgun í morgunmat, en skólameistara og Þorbjörgu skólastýru Kvennaskólans var mjög umhugað um að við mættum og nytum hollrar og góðrar undirstöðufæðu á hverjum morgni. Hver sem ekki mætti þurfti að

ganga fyrir meistara og gera grein fyrir fjarveru úr morgunmatnum. Einn eftirminnilegasti hádegismaturinn sem við borðuðum voru pönnusteiktur gulrófur, en annars var maturinn yfirleitt hefðbundinn og góður. Stúlkurnar gengu um beina og kunnum við því ákaflega vel og ekki laust við að ýmsir fengu meira en matarást á þessum föngulegu þjónum.

Þorbjörg lagði áherslu á að við lærðum góða borðsiði og eins urðum við rétt eins og stúlkurnar

hennar að þakka fallega fyrir okkur í lok hverrar máltíðar. Borðhaldi lauk í hvert sinn mjög formlega, skólastýran stóð á fætur og sagði eitthvað á þá lund að vonandi hafi maturinn smakkast vel og orðið okkur að góðu, við stóðum upp tókumst í hendur og svörðum í kór, þökkum fyrir matinn og sögðum hann vera góðan. Þegar líða tók á veturinn gerðum við uppreisn gegn þessari formfestu og fengum því framgengt að heldur léttara varð yfir borðhaldinu

Framleiðum sérsníðnaðar innihurðir, innréttningar, inniglugga, glerveggi, hljóðdeyfiplötur, skilti, húsamerkingar og fleira. Tökum einnig að okkur almenna smíðavinnu, uppsetningar innréttinga og innihurða og dúkalögn. Aðstoðum við hönnun og hugmyndavinnu. Gerum verðtilboð. Upplýsingar í síma 456-3622

Skráningar á Leit.is og þinn vefur sést

Leit.is býður uppá heildarlausa á vefskráningum í LEITARGRUNNINN, ÞJÓNUSTUSÍÐU og í FYRRTÆKJASKRÁ. Eitt símtal og málið er leyst.

588 7252

leit.is

MINNINGARKORT

Minningarsjóðs Fjórðungssjúkrahússins á Ísafirði um Úlf Gunnarsson, yfirlækni

Kortin fáast á eftirtöldum stöðum:

- FSÍ, afgreiðslu, sími 450 4500, alla virka daga kl. 8-16. Hægt er að greiða símléið með giró eða greiðslukorti.
- Bókaverslun Jónasar Tómassonar, Ísafirði, opið á virkum dögum kl. 9-18 og laugardaga kl. 10-12.
- Blómaturinn, Ísafirði, opið virka daga kl. 10-18, laugardaga kl. 10-18 og á sunnudögum kl. 13-16.

Minningarsjóðurinn er notaður til tækjakaupa fyrir sjúkrahúsið

Lágmarksgjald w/ kostnaðar er 500 kr.

Hótel Ísafirði
Silfurtorgi 2
Sími 456 3360
Fax 456 3370
skg@heimsnet.is

Brúðkaup
Afmæli
Fermingar
Smáréttir
Fundir
Ráðstefnur
Veislubjónusta
Erfidrykkjur

Eyjólfur
Björgmundsson
löggtur rafverktaki

RAFRÓS ehf

Bakkabraut 12, Kópavogi, Sími: 544 4099
Bílasími: 893 5565

Almenn raflagnabjónusta
Nýlagnir – Teikningar
Endurnýjun á eldra húsnæði
Dyrasímar

og undir lokin var jafnvel farið að heyrast eitt og eitt Led Zeppelin lag í Kyennaskólanum Ósk.

Árið eftir var ekki stofnað til sama ráðahags, en í staðinn tekið upp samband við Herkastalann, en það er önnur saga.

Á síðari hluta sjöunda áratugarins var mikill uppgangur í Bolungavík, útgerðin stóð í blóma, mikið byggt og bæjarfélagið skipti nánast algerlega um svip, allir höfðu mikla vinnu og þótti mörgum Ísfirðingum nóg um belginginn og fyrirferðina í Bolvíkingum. Bæjarbragurinn á Ísafirði var með allt öðrum hætti, þyngri og einhvern veginn settlegri. Bæjarkjarninn þéttur og verslun og þjónusta stóð á gömlum merg og þar var bæði prentsmiðja og ríki, hvort tveggja stofnanir sem hafa vafalaust áttu sinn þátt í að móta bæjarbraginn og voru okkur menntskælingum kærar hvor á sinn hátt þegar stundir liðu. Við Bolvíkingarnir urðum fljótt hagnanir á Ísafirði og aðlöguðumst vel bæjarlífinu þó að við hefðum ekki fyrir nokkurn mun sagt það upphátt, hvorki innan Óshlíðar né utan.

Ísfirðingarnir voru fyrst í stað fremur hægir og hléðrægir, enda allir í foreldrahusum og stunduðu námið kappsamlega. Áhugamál þeirra flestra voru skíði eða tónlistarnám og léku hvorttveggja af list enda hafa Ísfirðingar löngum státt að af afreksfólki á báðum þessum sviðum. Við utanbæjarnemendur kynntumst þeim því fremur lítið fyrsta árið, en það átti eftir að breytast og ísfirskir menntskælingar hafa átt mikinn þátt í öfluglu félagslífi skólans.

Jón Baldvin skólameistari var vakinn og sofinn yfir öllu starfi skólans, en hann var yfirleitt fremur fjarlægur og okkur fannst húmor hans nokkuð kaldhamraður. Jón var menntaður í hagfræði frá Englandi og sagði okkur einhvertíma – og glotti – að það hefði hann gert einungis til þess að draga þjóðina upp úr feni fjármálaóstjórnar og bætti svo við „og nú er ég hér“.

Það var lengi í minnum haft þegar hann nýtti nánast heilan enskutíma í að þjálfra einn duglegasta nemanda skólans í framburði

á enska orðinu police, áherslan yrði að vera kórrétt. Skólameistari kenndi okkur samtímasögu og strax í fyrsta tíma vildi hann vita hversu vel lesin við værum í þeim fræðum og spurði hvort við kynnum ekki sögu. Við þögðum við og höfum líklega skynjað af fasi meistara að fiskur lægi þarna undir steini. Þrátt fyrir ítrekaðar spurningar sátum við á okkur og þögðum. Lærimeistari okkar sagði þá eftir nokkuð langa þrúgandi þögn það væru afglappar sem þættust kunna söguna, engin leið væri að segja hana þannig að allt kæmi fram og öllum sjónarmiðum til skila haldið. Líklega margir lagt upp í sögunám með léttari mal.

Guðmundur Jónsson stærðfræðikennari kom úr barna- eða gagnfræðaskóla Ísafjarðar. Ísfirsku nemendurnir báru ótta blandna virðingu fyrir honum, en hann var eins og skólameistari fremur fjarlægur nemendum, en lumaði á hárfínunum húmor og þótt honum hafi ekki tekist að vígja mig inn í vé talnaþekinnar kunni ég ákaflega vel við Guðmund.

Fyrsti íslenskukennarinn okkar var Önfirðingurinn Finnur Torfi Hjörleifsson, en hann hafði verið samkennari Jóns Baldvins í Hagaskóla. Finnur vildi halda ströngum aga og var mikið metnaðarmál að við næðum góðum árangri í íslensku, þó man ég best þá sögulegu skýringu hans á nafni Dýrafjarðar sem hann hafði eftir sjómönnum að þegar siglt væri inn fjörðinn opnaðist hann eins og dyragátt og því hafi nafnið í öndverðu líklega verið Dýrafjörður. Þetta þótti mér skemmtileg tilgáta og alltaf síðan hefur þessi örnefnakenning skotist upp í kollinn þegar ég hef siglt um mynni Dýrafjarðar. En því miður hefur mér hvorki tekist að finna þar dyr né hurð. Finnur kenndi ekki lengi við skólann en settist síðar í Háskóla Íslands og varð lögfræðingur.

Guðjón Friðriksson nýútskrifaður sagnfræðingur tók við íslenskukennslunni og gerði það skemmtilega. Hann var grallari og sagði oft skemmtilega frá og vakti þannig áhuga á efninu. Þegar honum var skemmt hló hann yfirleitt ekki heldur brosti breitt og saug sér

loft í munnvikunum svo að söng í. Við gerðum okkur það eitt sinn til dundurs að telja hversu oft íslenskukennarinn bætti innskotsorðinu „sko“ í mál sitt í einum tíma og reyndust þau vera langt á annað hundrað. Þetta kom Guðjóni mjög á óvart, hann hafði sjálfur ekki tekið eftir þessu, en lét sér að kenningu verða og skar mjög niður skoin, að minnsta kosti fyrst í stað.

Ýmsir fleiri eftirminnilegir kennarar kenndu við skólann fyrstu árin og einn þeirra, sem nú er þjóðfrægur hagfræðingur var eitt sinn hálf þreyttur og sofnaði í tíma. Við gátum ekki fengið af okkur að raska ró hans og laumuðumst flest út. Fljótlega eftir þennan fegurðarblund ákvað hann að láta af störfum.

Um þetta var ort og sungið í kennarabrag:

Við vitum það öll að einn hann var búinn að endingu hætti svo andlega lúinn.

Þeir vita það hinir hvað þeim mun hér bíða, óhó og tímarnir líða.

Ekki varð ég þess var að menntskælingar legðu mikla rækt við ljóða- eða sagnagerð þessi fyrstu ár og skólaskáld áttum við ekkert. Þó er vafalaust eitthvað til af kvæðum og vísum menntskælinga þó ég víti ekki um neina samantekt á því efni.

Ég man þó eftir að hafa heyrt af gamansömum nemendum sem vildu sýna nýjum dönskukennara sem Þórarinn hét færni sína í því máli og sneru gömlum húsgangi yfir á dönsku. Mig minnir að danska þýðingin hafi byrjað þannig:

Thorarin har en trolle pung
trampar hen ad gaden

...

Vonandi er til meira af slíku efni og vel þess virði að gamlir sem nýir MÍ-ingar safni kersknis- og tækifærisvísunum úr skólalífinu saman og ekki ólíklegt að það geti orð skemmtilegur sagnasjóður og innlegg í sögu sem er eitt sniðmengi eða brot af því ævintýri sem MÍ er og hver nemandi skólans á þátt í að skapa, þó við verðum ekki þeir afglappar að ætla okkur að segja þá sögu til hlítar.

Egill Guðmundsson Bolvíkingur

Fyrsti fyrsti bekkur Menntaskólans á Ísafirði

Snorri Grímsson rifjar upp stúdentsárin æskuglöð

Fyrir fáeinum árum kom að máli við mig Einar Jónatansson úr Bolungarvík, einn skóla-bræðra minna úr fyrsta bekk Menntaskólans á Ísafirði. Við munum hafa verið um 45 ára þá. Í tal barst liðin tíð og hve hlutirnir litu öðruvísi út nú en þá.

„Ímyndaðu þér,“ sagði Einar „Okkur finnst ekki að við séum gamlir, meira að segja frekar ungir. Við erum þó 50% eldri en Jón Baldvin þegar hann kom hingað þrítugur til að setja af stað nýjan menntaskóla – og okkur fannst hann gamall!“

Við ræddum síðan áfram þessa merkilegu breytingu, sem verður á sýn manna eftir því sem þeir eldast. Í dag þætti mér þrítugur maður hálfgerður stráklungur, en þá þótti mér hann gamall kall. Einu sinni las maður m.a. ljóð Steins Steinars – skildi þau ekkert allt of vel en þótti merkileg. Núna sér maður sannleikann í ljóðinu um barnið, sem lék sér við ströndina. Ég stand sjálfur í stað – hinir breytast.

Snorri Grímsson.

Sumarið 1970 þótti manni merki-legt – 8 ára skólaskyldu var lokið og einu ári betur því ég lauk landsprófi þá um vorið. Í nokkur ár hafði verið starfrækt framhaldsdeild við Gagnfræðaskólann á Ísafirði; jafngildi upphafsbekkjar menntaskóla, að því er manni skildist. Aðsetur hennar var í einni lítilli stofu á efri hæð skólans, við hlið kennarastofunnar. Aðeins fór lítill hluti hvers árgangs í framhaldsdeild, en þeir sem þangað fóru voru á miklu hærri stigi menntunar en við hin, sem enn sátum í almennum gagnfræðaskólabekk. Og einhvern veginn hefur maður grun um að það álit hafi bæði haft þeir sjálfir, sem sátu í bekknum og hinir, sem ekki voru þar.

Um veturinn höfðu verið samþykkt lög um menntaskóla á Ísafirði. Frá hausti 1970 félli því niður eins vetrar framhaldsdeild Gagnfræðaskólans en þess í stað ættum við, þau sem lykjum landsprófi eða gagnfræðaprófi þá um vorið, kost á því fyrst Ísfirðinga að setjast í menntaskóla á heimaslóð. Án efa breytti þetta öllum hugmyndum margs ungs fólks í héraðinu um áframhaldandi skólaþátt. Mér er til efs að ég hefði sjálfur átt þess nokkurn kost að setjast í menntaskóla hefði þetta ekki komið til. En um leið minnst ég þess ekki að nein- ar vangaveltur hafi verið um það hvort maður færi í skólann eða ekki – það var eðlilegt framhald.

Stjórnandi hafði þegar verið ráð-

inn að skólanum – mér allsendis ókunnur, en hann var sonur Hannibals Valdimarssonar, manns sem verið hafði skóla- stjóri hér áður við góðan orðstí, þótt hann hefði verið og væri enn umdeildur vegna skoðana sinna og gerða. Jón Baldvin var sjálfur líka umræddur, en kannski meira fyrir það að mörgum þótti hann meira komast fram vegna stöðu föður síns en eigin verðleika. Sumir töldu hann hafa fengið þessa stöðu á þeim forsendum. Hvað sem um það var, þá hlaut það að koma í ljós nú hvort hann gat hlutina sjálfur eða var í skjóli föðursins. Svo var líka rætt um konuna hans, Bryndísi Schram. Hún var þekkt: leik- kona, fegurðardrottning, glæsileg. Allt leiddi þetta til umræðna í samfélaginu, en ég verð að játa að þær umræður fóru að mestu framhjá mér og ég man í raun ekkert um hvað þær snerust, enda voru þetta umræður gamlingja – hvað komu þær mér við?

Vorið 1970 var Jón Baldvin Hannibalsson kominn til Ísafjarðar til undirbúnings menntaskóla, en Menntaskólanum á Ísafirði hafði verið ákveðinn staður á neðri hæð gamla barnaskólahússins. Jón hafði gefið það út að hann vildi vera nefndur skólameistari en ekki rektor. Einn dag í júní var ég kvaddur á fund skólameistara, sem hafði aðsetur í fyrrum skrifstofu skóla- stjóra barnaskólans. Ekki man ég umræðuefnið fyrir utan spurningar um ætterni, en þó mun því hafa verið slegið föstu að ég fengi skólavist.

Að hausti gekk ég til skóla, innan af Stakkanesi, út allan Seljalandsveg og svo niður eyrina að gamla Barnaskólanum, þar sem ég hafði hafið skólagöngu vorið 1961. Þá

fór ég í fylgd mömmu en nú var ég einn. Hvort ég var spenntari nú en þá, það man ég ekki. Við upphaf skólagöngu minnar þekkti ég fáa og raunar enga þeirra sem áttu heima úti í bæ, en af níu ára samvistum í skóla kemst maður ekki hjá því að kynnast fólki. Ég vissi af mörgum jafnöldrum mínum, sem voru að hefja nám og var þeim ágætlega kunnugur. Það var því í nokkuð tryggu umhverfi sem fyrstu sporin voru stigin í menntaskóla.

Líkast til var það ekki jafnauðvelt mörgum þeim, sem komu lengra að í ókunnugt umhverfi og ókunnugt samfélag. En einmitt það fólk vakti athygli manns, fólki sem maður þekkti ekki og virtist sumt eitt á báti, þótt aðrir reru saman. Þannig man ég eftir einum sem kom frá Stykkishólmi, öðrum frá Hólmavík og enn einum frá Akranesi. Bolvíkingar voru saman í hóp og hafa örugglega haft styrk hver af öðrum. Eins héldu Núpverjar saman, þótt þeir kæmu frá ýmsum stöðum fyrir vestan, s.s. frá Flateyri eða úr Dýrafirði. Til fæstra þeirra þekkti ég nokkuð, enda höfðu mínar leiðir ekki legið víða á þeim tíma. Foreldrar mínir áttu ekki bíl og því hafði ég lítið farið um. Mörg skólasystkina minna á Ísafirði voru skátar eða stunduðu íþróttir og höfðu þannig kynnst jafnöldrum í nágrannabyggðum. Ég hafði lengi farið á hverju vori í sveit og verið sumarlangt og lítið kynnst öðrum en þeim sem voru á sama bæ.

Ekki man ég hve margir það voru, sem hófu nám í Menntaskólanum á Ísafirði en smám saman féllu þessir mislitu hópar saman í einn flokk. Nógu margir töldust þeir þó til að vert þætti að skipta hópnum í tvo bekk. Við sátum í kennslustundum og lærðum greinar, sem við höfðum ekki kynnst fyrr, s.s. jarðfræði og þýsku. Og sumt námsefnið var á ensku eins og t.d. saga. Við fundum því fyrir því að við stæðum drjúgum ofar gagnfræðaskólakrökkum, að ég tali nú ekki um púkana, sem ekki voru enn fermdir og voru í barnaskóla. Svei mér ef ég held ekki að okkur hafi fundist erlend málakunnátta okkar slík að íslenskan væri óþörf svona svipað og er í bönkum í dag.

Tæplega held ég að bæjarbúar hafi virt þennan hóp jafnmikils og okkur fannst við eiga skilið. Svona eftir á að hyggja held ég að þeir hafi tekið okkur sem krakka-gopum. Ég minnst eins uppátækis frá fyrstu dögnum, sem sýndi hugmyndaauðgi hinna þroskuðu menntaskólanema og ekki síður kjark til að framkvæma það sem öðrum fyndist að líkindum hreinn barnaskapur. Langur og slánalegur strákur úr Bolungarvík fór fyrir allstórum hópi sem gekk í halarófu og taldi á hvert vinstrifótarskref: “einn, tveir, þrír...” og þannig upp í tólf, stoppaði þá, stóð í hægri fót, færði vinstri fót um leið og hópurinn sagði í kór: “fram, aftur, hliðar, saman” og svo hófst gangan aftur á sama máta. Þannig var gengið fyrir Bókhöðuhornið, upp fyrir Kaupfélag og síðan um Austurvegin aftur til baka að dyrum skólans. Þessi strákur var bara fyrsta veturinn í Menntaskólanum. Löngu síðar átti ég eftir að kynnast honum betur, vinna með honum, leika í leikriti og syngja og spila í tríói bæði á Ísafirði og Sauðárkróki. Júlíus Hraunberg Kristjánsson heitir hann og hefur verið kjötiðnaðarmaður, verslunarstjóri, kaupmaður og ýmislegt annað.

Meginþorri kennaranna var mér ókunnur þegar skólastarf hófst. Jón Baldvin kenndi sjálfur ensku og þóttu tímarnir mörgum erfiðir og óþarflega mikið um snúið mál og torskilin orð. Upp komu umræður um það, að margfalt meiri vinna væri að leita uppi skýringar í orðabókum en að lesa í gegnum textann.

Íslenskukennarinn var annar “tyndur sonur” Vestfjarða, Finnur Torfi Hjörleifsson, Öfnirðingur, sem gerst hafði ljóðskáld og gefið út ljóðabækur og kennslubækur í ljóðalestri og öðru íslenskunámi. (Löngu síðar las hann lög og gerðist héraðsdómari, en það er önnur saga.) Það gaf auga leið, að slíkur maður vissi hvað hann sagði og ekkert þýddi að andæfa þeim skilningi, sem hann hafði á námsefninu, þótt við þættumst nú stundum lesa eitthvað annað út úr því. Njáls saga var meðal námsefnis og gekk mönnum misvel að stauta sig fram úr þeim texta þótt hann

hefði verið færður í nútímabúning. Menn skyldu lesa heima og svo urðu umræður í tímum – um efnið, um persónurnar, um frásagnarstíl. Það kom í ljós að áliðnum vetri að Finni fannst með ólíkindum hve tveimur nemendanna gekk illa á prófum í Njálu þótt fram kæmi í umræðum í tímum að þeir þekktu efnið mjög vel. Lá okkur Zófóníasi Þorvaldssyni frá Læk í Dýrafirði við falli á prófi, en mat Finns á kunnáttu okkar og getu hysjaði okkur upp í þokkalega heildareinkunn. Höfðum við báðir viðhaft sömu aðferð – að “gleyma” að lesa heima, en taka síðan vel eftir í tímum og leggja okkur fram í umræðum.

Jarðfræði var manni alveg ný grein. Að því er ég vissi best snerist hún um eldgos, hraun og hverir. Surtseyjargos hafði því verið veisla fyrir jarðfræðinga. Á Vestfjörðum var ekki jarðfræði – þar var allt svo gamalt og einfalt, sögðu menn. Jón Baldvin hafði fengið til aðstoðar við skólann mann úr næsta nágrenni, Stein Emilsson, jarðfræðing og fyrrum skólastjóri í Bolungarvík. Steinn var að vísu hátt á áttæðisaldri, en náði þó að sá einhverjum fræjum jarðfræðiþekkingar og hamraði á því að einfalt væri ekki ómerkilegt og að gamalt væri ekki alltaf ónýtt. Á einhverjum undirstöðum yrði það nýja að standa; gömlu hraunlögin á Vestfjörðum og Austfjörðum bæru uppi nýrri hluta landsins.

Steinn gaf Menntaskólanum dálítið steinasafn, sem hann vildi að yrði vísir að meiru, en aðstaðan var nú ekki betri en svo, að í fyrstu var því komið fyrir á opnum hillum í einni skólastofunni. Og akademískur þroski nemendanna var slíkur, að meðal þessara gersema komu þeir fyrir grip, sem þar átti lítið erindi. Á fyrstu fullveldishátíð nemenda MÍ hafði stærðfræðikennarinn fengið lítinn sparibauk, postulínsgrís, að mig minnst sem vinning í einhverju happdrætti. Hann gaf svo nemendafélaginu grísinn svo hægt væri að safna í sjóð. Af því kennarinn hét Þorbergur og grísinn var úr jarðefni þá fannst mönnum hann eiga heima í steinasafninu innan um aðrar bergtegundir, enda væri þetta Þorberg.

Eftir á að hyggja sér maður að tilkoma Menntaskólans breytti mörgu í bænum. Það var manni ekki jafn augljóst þá. Eða er kannski réttara að segja að þær breytingar sem ég fann fyrir hafi ekki verið breytingarnar sem urðu í samfélaginu? En eitt er víst: við, sem fyrst gengum í Menntaskólann á Ísafirði, nutum forréttinda; við bjuggum til skólann og mótuðum hann á meðan hann mótaði okkur. Samband nem-

enda sem og tengsl á milli nemenda og kennara í svo litlum skóla hlýtur að verða nánara en í stórra stofnun. Víst vantaði margt í skólann, s.s. bókasafn. En margt annað kom í staðinn. Þó er það líkt með skólum og fjármálastofnunum, að bókhaldið er takmarkað við það sem mönnum þykir eftirsóknarvert og hafa eitthvert gildi, sem máli eigi að skipta. Í bönkum gildir mat til fjár; í skólum eru það einkunnir.

Tilfinningar komast illa inn í þetta bókhald en liggja því þó að miklu leyti til grundvallar, eða eru það ekki langanir manna og þrár, sem valda peningasókn þeirra eða sókn til virðingar? Og er virðingin ekki bundin tilfinningu?

Hvað sem um þetta má segja, þá finnst mér það besta sem ég á eftir fyrsta bekk í menntaskóla vera minningar. Og mér þykir vænt um þær og það sem þær snúast um.

Fyrsti fyrsti bekkur Menntaskólans á Ísafirði

Gísli Ásgeirsson rifjar upp pólitíska uppreisn, aftakaveður og sprittdrykkju í efnafræðitímum á menntaskólaárum sínum á Ísafirði

Haustið 1970 hóf ég nám við Menntaskólann á Ísafirði. Mér fannst þetta marka þáttaskil í lífi mínu, enda hafði ég þá lesið mér til óbóta um fátæka bændasyni sem horfðu á eftir skólapiltum riða suður til náms og stóð hugfanginn í stafni Djúpbátsins þegar hann lagði að bryggjunni. Þar beið Svanberg Sveinsson, afi minn á Engi, og við ókum heim á Sunbeam-bifreið hans, sem var splunkuný, eins og sást á plastinu á sætunum en það tók afi ekki af fyrstu árin sem hann átti bílinn. Þau Þorbjörg amma mín tóku að sér að hýsa sonarsoninn og styðja hann á menntaveginum. Hjá þeim bjó ég næstu fjóra vetur og leið vel, enda er hverju barni hollt að kynnst afa sínum og ömmu og arfur kynslóðanna verður seint vanmetinn. Hér væri við hæfi að vitna í þjóðskáld en þetta á ekki að vera áramótaávarp.

Líkingin um saklausa sveitadrenginn sem kemur stóreygur til borgarinnar átti ágætlega við mig. Allt mitt gildismat miðaðist við sveitalífið og lestur á misgóðum skáldsögum þar sem hæst bar ævisögu Kristmanns Guðmundssonar en deila má um gildi hennar sem veganesti út á hormónaakur unglingsáranna. Að vísu var ég ekki plagaður af ranghugmyndum til

Gísli Ásgeirsson

vansa en forðast yfirleitt að rifja upp þennan kafla ævinnar. En þessi frásögn á ekki að vera í stíl Jóhannesar Birkiland og best að sleppa harmsögum. Þessi minningarbrott eru engin sagnfræði og eflaust má finna villur í atburðalýsingum. En svona man ég þetta:

Við sem tilheyrðum fyrsta árgangnum vorum brautryðjendur í þeim skilningi að allt var nýtt sem við gerðum. Eins og Jón Baldvin skólameistari sagði stundum, þá var

það okkar hlutverk að búa til hefðir handa næstu árgöngum. Það má líka segja að Jón hafi kennt okkur að vera menntskælingar. Hann gekk svo langt að fá fjóra skiptinema frá MT sem voru hjá okkur í viku og á meðan voru einhverjir frá okkur syðra. En þar sem gestirnir bjuggu á heimavist skólans, eru aðrir en ég til frásagnar um áhrif þeirra þar.

Fyrsti desember þetta haust var haldinn hátíðlegur í Gúttó og í samfloti með húsmæðraskólameyjum. Skemmtiatriðin voru svo menningarleg að eftir var tekið og ég var látinn lesa upp úr ævisögu séra Árna Þórarinssonar. Ég las kaflann um upphaf latínunáms Árna þar sem hann lét skólapilta spyrja sig út úr og þótti þeim Árni svo vitlaus að þeir hlógu og skemmtu sér yfir latínugrautum sem upp úr honum rann. Þetta þótti fyndið, enda höfðu nemendur þá nýlega lært að syngja **Gaudeamus igitur**. Síðar hófst latínunám af fullum þunga. Þar lærðu piltar að segja spekingslega "Nemo saltat sobrius" en meyjar kunnu að segja "Noli me tangere". Þetta er hverjum manni hollt að kunna og þótt meðaleinkunn mín í latínu hafi verið 4,0, lærði ég seinna að meta málfræðistaglið.

Jón Baldvin kenndi okkur ensku og sögu og í jólafráfinu þennan fyrsta

vetur skrifaði ég ritgerð um þróun kommúnistaflokks Sovétríkjanna á árunum 1925-30. Pabbi lagði til heimildirnar og úr varð mikil langloka sem Jón virti fyrir sér í janúarbyrjun, kímði við og gaf mér 8 fyrir. Ég þóttist þá vera kommúnisti, átti Rauða kverið og las það á síðkvöldum. Þessar róttæklingshugmyndir áttu síðar eftir að koma mér í koll.

1971 var þing LÍM, eða landssambands íslenskra menntaskólanema, haldið í Menntaskólanum við Tjörnina. Þangað fóru sex fulltrúar MÍ og var ég einn þeirra. Félagar mínir fimm voru hægrimmenn.

Fyrsta daginn sat ég, hlustaði og horfði, því mörg var mannvitsbrekkan og voru allir flugmælskir. Þarna var Eyjólfur Kjalar á maófötunum sínum, Kjartan Gunnarsson, sem minnti á fertugan bónda úr Djúpinu, Markús Möller, hrífandi í ræðustólum, Hannes Hólmsteinn og Davíð, Gísli Ágúst Gunnlaugsson, sem var skáld og svo gáfulegur á svipinn að maður glúpnadi og Unnur Sólrún, sem var líka skáld og ægífögur að mati sveitapiltsins að vestan. Laugvetningarnir voru allir svo róttækir að Lenín hefði verið stoltur af þeim. Með Birni Gíslasyni, síðhærðum og alvörugefnum, lenti ég í réttarstöðunefnd. Ég þagði og hlustaði en þegar fram kom tillaga um að hvetja til brottfarar hersins, var ég með á nótunum. Við skrifuðum allir undir hana. Þegar tillagan var kynnt á þinginu, varð uppi fótur og fit. MR-ingarnir hótuðu útgöngu, kæmi hún til atkvæða. Íhaldsmennirnir fimm, félagar mínir, hefðu sennilega helst viljað berja mig fyrir þennan gerning og það kom til mjög harðra orðaskipta. Skemmst er frá því að segja að ég gaf mig ekki og varð æ þrjóskari er á leið. Síðasta þingdaginn voru mörg þjóðþrifamál borin upp, rædd og samþykkt. Svo kom að tillögu okkar og þá stikuðu MR-ingar, félagar mínir og fleiri út og eftir sat rúmlega helmingur þingfulltrúa. Þingið leystist upp í eintóma vitleysu. Svo átti að fara út að skemmta sér um kvöldið en af einhverjum ástæðum var ég ekki með í þeim hópi. Heima á Ísafirði var boðað til stórfundar í skólafélaginu og samþykktar vítur á mig fyrir tiltækið. Ég lét

mér þetta í léttu rúmi liggja þá, var ekki eins viðkvæmur og núna en eftirmálar þingsins sátu lengi í mér. En þetta er ekki pólitískt uppgjör.

Eins og fram kemur í upphafi kynntist ég afa og ömmu á Engi mjög vel þessa vetur. Amma kenndi mér að meta bókmenntir og afi kenndi mér gildi þagnarinnar. Það var gott að þegja með afa og við gerðum mikið af því. Alltaf vakti hann mig að morgni dags og saman þögðum við yfir árbítnum og supum upphitað dagsgamalt kaffi, gengum þöglir til bílskúrsins, þar sem afi fór inn að ofan og setti í gang og ég rótaði snjónum frá og opnaði að neðanverðu. Svo ókum við niður í bæ og kvöddumst oftast með því að kinka kolli. Oft liðu nokkrar vikur þar sem ekkert orð fór á milli okkar.

Dag nokkurn í janúar 1971 hafði snjóað svo mikið að jafnvel Ísfirðingum þótti nóg um. Við afi reyndum ekki einu sinni að moka frá bílskúrnum því snjórinn náði okkur í klof og enn kyngdi niður. Afi tilkynnti að við myndum ganga og þakkaði af stað. Ég elti.

Þetta voru rúmlega 2 kílómetrar og ef kæmi svona veður á Suðvesturhorninu, yrði skólalaldi aflýst umyrðalaust. Einhvern veginn hvarflaði aldrei að okkur afa annað en að kennsla yrði eins og venjulega. Ég var um klukkutíma á leiðinni og varð frekar hissa þegar ég kom að læstum útidyrum skólans. Mig minnir að ég hafi farið til Stebba að sækja lykil og opna. Enginn var mættur. Rétt á hæla mér kom Halldór Jónsson, frændi minn, búsettur á Engjavegi og hafði hann skellt sér á gönguskíðin og var snöggur niðureftir. Jón Baldvin

kom upp úr níu og ákvað að aflýsa skóla þennan daginn því ekki tók því að kenna okkur Halldóri tveimur.

Ég þurfti að hringja í Snorra Grímsson til að rifja upp hverjir kenndu okkur þennan vetur. Samtals mundum við eftir öllum. Ég man best eftir Finni Torfa Hjörleifssyni og Jóni skólameistara og gæti lýst kennslustundum hjá þeim báðum. Þeir voru afburða kennarar. Guðmundur Jónsson kenndi okkur eðlis- og efnafræði og í verklegu tímum úti í Gagnfræðaskólanum var til síðs að súpa á spíritusflösku sem þar stóð úti í horni. Það hressti menn gróflega að morgni dags. Eitthvað var reynt að bæta vatni í flöskuna í staðinn því illa logaði spíritusinn þegar til átti að taka eftir jól. Þá var flaskan fjarlægð og sást ekki eftir það. Ekki man ég eftir frekari afrekum á sviði áfengisneyslu þennan vetur, enda eiga slíkar frásagnir að falla í gleyskunnar dá.

Þegar upp er staðið var fyrsta árið í menntaskólanum best. Eflaust hefur Ísfirðingum þótt mikill vegaþauki að skólanum því ef hann hefði ekki verið til staðar, hefði ég verið sendur í einhvern Reykjavíkurskólann eða á Laugarvatn og er mér til efs að það hefði gert mér gott. Vestfirðingar hafa löngum mátt þola að sjá á eftir börnum sínum að heiman til náms og allur gangur á því hvort þau skila sér aftur í heimahagana að því loknu. Ég gerði það ekki, ílentist syðra en kem reglulega vestur og finnst alltaf jafn gott að líta yfir fagurblátt Djúpið á heiðskírurum sumardegum, þar sem ég forðum daga sigldi á vit menntagyðjunnar.

**Munið Sólarkaffið,
25. janúar á Broadway!
Messa, messukaffi
og aðalfundur
félagsins í kjölfarið,
sunnudaginn 18. maí.
Nánar auglýst síðar**

*Eftirtalin fyrirtæki og stofnanir óska
Ísafirðingum farsældar á nýja árinu*

G. E. Sæmundsson ehf.

Sindragötu 14, 400 Ísafjörður, sími 456 3047

Hafnarstræti 2 • Ísafirði • Sími 456 3123

**Hjólbarðaverkstæði
Ísafjarðar ehf**
Sindragötu 14 • Ísafirði

**VÁTRYGGINGAFÉLAG
ÍSLANDS HF**

Hafnarstræti 1 • Ísafirði • Sími 560 5090

V. V. Hárskeri

Hafnarstræti 11 • 400 Ísafirði • Sími: 456 3040

**FURUNO-umboðið
Brimrún hf.**

Hólmaslóð 4 • 101 Reykjavík

Sími 561 0160

Jón Viðar Arnórsson

Tannlæknir

Skólavörðustíg 14 • 101 Reykjavík

MS ÍSAFIRÐI

Mjólkurstöðin Wardstúni • Ísafirði • Sími 456 3251

Sláturfélag Suðurlands

Fosshálsi 1 • Reykjavík • Sími 575 6000

Útgerðarfélagið Öngull ehf.

Engjavegi 28 • 400 Ísafirði • Sími: 895 6162

Tannlæknastofa

Jóns Björns Sigtryggssonar

Tjarnargötu 2 • 230 Keflavík • Sími: 421 5615

GLITNIR

Ísafjörður

Hafnarstræti 1

Sími 456 3744

KRÍLIÐ - Sindragötu 6, Ísafirði

Sími: 456 3556 • Nætursala um helgar
Opið allan daginn alla daga • Verið ávallt velkominn

ALFABORG

Súðavogi 6 • Reykjavík • Sími: 568 6755

GLITNIR

Háaleitisbraut 58-60

Reykjavík • Sími 440 4000

PÓLLINN HF.

Verslun = 456 3092

Fornubúðir 5 • 220 Hafnarfirði • Sími: 550 8090

Bílatangi ehf.

Suðurgötu 9, 400 Ísafjörður, sími: 456 3800

Gengið í skólann

Ásgeir Svanbergsson frá Engi gengur í huganum að heiman og út í Barnaskólann á Ísafirði haustið 1940.

Þegar ég nú eftir sextíu og sjö ár vil rifja upp skólagöngu mína á Ísafirði þá finn ég að leiðin í skólann er eiginlega minnisstæðari en skólinn sjálfur. Árin í Barnaskóla Ísafjarðar renna dálítið saman en leiðin er jafn löng og fyrr. Þetta er Seljalandsvegurinn frá Engi og út á eyrina, líklega rúmir tveir kílómetrar. Vegur þessi var snidduhlaðinn malarvegur, frekar mjór, svo að bílar gátu óvíða mæst þar enda miðaður við hestaumferð. Grunnir lækjarskurðir voru fyrir ofan veginn og efnið úr þeim notað í veginn og allvíða voru grónar malargryfjur þar sem efni hafði verið tekið. Svona var þetta haustið 1940 þegar ég fór fyrst í barnaskólann. Þá var ekki teljandi bílaumferð um veginn nema þegar borið var ofan í einu sinni á sumri enda mátti telja bíla á Ísafirði á fingrum sér og það var hægt að skoppa gjörð á veginum eða hoppa í París ef maður vildi. Samt var nokkuð fjölbreytt umferð um þennan veg, fyrst mjólkurpóstarnir á hestakerrum, einn frá hverjum bæ í firðinum og þegar þeir voru farnir mátti oft sjá fólk sem var að ganga sér til hressingar úr bænum, til dæmis Karl Olgeirsson og mann sem fylgdi honum, Einar Halldórsson hringjara. Þeir fóru alltaf sömu leið, inn að Hvíldarsteini við Sólgerði. Þegar ber fóru að spretta komu oft hópar á leið til berja, alltaf gangandi. Á sunnudögum á sumrin sáuust líka hestamenn í útreið. Þar voru Elías Kærnested, Stefán Stefánsson skóari, Daníel Jónsson skósmiður, Páll Guðmundsson bókarí og Olga Jóakimsson og stundum fleiri.

Á kvöldin sáuust stundum mót-orhjólakappar á ferð eða Kjartan læknir á hraðferð á bíl sínum og fólk sem var í sumardvöl í skóginum sást daglega. Á vetrum var annars konar umferð, þá komu skíðamenn og gengu fram á dal, oft margir, alltaf í sömu brautinni fyrir ofan veginn.

Ásgeir Svanbergsson 14 ára fyrir utan æskuheimili sitt á Engi við Seljalandsveg.

Á leiðinni í skólann var að mörgu að hyggja. Fyrsta hús á leiðinni var Sólbrekka, hús Jóakims Þorsteinssonar og Rósu Jóhannesdóttur. Hann var verkamaður og átti fáeinar kindur eins og margir í bænum. Húsi hans fylgdi dálítill blettur, svo sem ein dagsláttu og þar stóð fjárhúskofi og hlaða og einhvers staðar voru hænsni því Rósa seldi egg. Jóakim var fastamaður í vegagerð á sumrin en virtist ekki sinna fastri vinnu þess utan. Hann var nokkuð áhuga-

verður, átti markaskrá, kíkí, byssu og hund en ekkert af þessu var til á Engi. Rétt fyrir utan hús hans var lítið hús með valmapaki sem hét Litlabýli. Þar átti heima einn maður, Kristján Bjarnason, ísfirskur að ætt, kallaður Kittí litli enda var hann ekki hár í loftinu. Húsið var nýlegt, forskallað og þakið skeljasandi, mjög fínt. Kittí litli átti einhverjar kindur og bát en vann að skósmíðum. Hann var barngóður.

Fyrir utan Litlabýli var túnblettur sem Ingvar Pétursson átti og uppi

í hlíðinni fyrir ofan var fjárhús hans, lýsisborið timburhús. Það varð seinna að Seljalandsvegi 84a. Utan við tún Ingvars var svo hús Helga Helgasonar og seinni konu hans Lilju Þórðardóttur og hét það Stakkanes. Þau Lilja áttu nú einn son og tveir synir Helga frá fyrra hjónabandi voru líka hjá þeim, Sigurjón og Anton. Helgi virtist sjaldan vera í vinnu og var sagt að hann teldi sig heilsulausan en ekki bar hann það heilsuleysi utan á sér. Hús Helga er nú horfið. Niður undan því við sjóinn voru reitir og fiskhús Ingvars Péturssonar, nokkuð fjölmennur vinnustaður á vorin og sumrin. Þar var líka olíuport og bryggja þar sem hægt var að liggja á maganum við veiðar.

Fyrir utan Helgahús var víðáttumikið, rennslétt og grasgefið tún sem hét Gróðrarstöðin. Þar heyjaði Baldvin keyrari fyrir búpening sinn en hann átti kýr, hesta og kindur og á miðju túninu, upp við veginn hafði hann sumarfjós. Þaðan var stutt í haga fyrir kýrnar en á veturna voru þær hafðar í fjósi rétt fyrir utan Hraunprýði. Baldvin átti jarpa hryssu sem átti það til að hrifsa brauð af krökkum í sendiferðum og éta. Hún var ógnvaldur í þeirra augum en líklega var hún mannelsk.

Fyrir ofan veginn voru tvö sambyggð hús og hétu þau líka Stakkanes.

Í innra húsinu bjó nú Ingólfur Magnússon búfræðingur en Ingvar Hannesson í hinu.

Fyrir ofan þessi hús voru gripahús og hlaða, skúrar og kamar. Var þetta sérlega heppilegt umhverfi fyrir útilegumannaleik í rökrinu haust og vor. Einn af sonum Ingólfs var Ingvar, lengi sessunautur minn í barnaskólanum. Ingvar mótbýlismaður Ingólfs var sjómaður, giftur Friðriku Rómundsdóttur frá Fagrahvammi. Það var greindarkona og talaði hún við okkur strákana eins og fullorðna. Við veittum henni athygli því hún var eina konan sem við þekktum sem notaði neftóbak.

Rétt fyrir ofan Stakkanes átti Ingibjartur sötari fjárhús og þar ofar átti Guðmundur Pétursson kaupmaður frá Hafnardal gluggalausan kofa þar sem hann reyndi

að klekja út laxaseiðum en sú tilraun rann víst út í sandinn. Kristján Guðjónsson fluttist seinna í fjárhús Ingibjartar og kallaði það Hlíð.

Næsta hús fyrir utan var Gunnarshólmi, lítið forskallað hús, nú horfið. Þar bjó nú ekkjan Kristjana Jónsdóttir, Sjana, með þrjú börn sín. Hún vann erfiðisvinnu, það gerðu margar konur, og svo reykti hún sigarettur en það var heldur fátítt þá.

Þá var næsta hús fyrir ofan veginn Strýta. Þar voru þau Jón Einarsson sjómaður og Sigríður Guðmundsdóttir frá Hrafnabjörgum í Djúpi. Þau fluttust á Akranes með dætur sínar tvær og fósturson Jón Helgason og var hann sonur Helga á Stakkanesi. Þetta hús stendur víst enn, óþekktanlegt. Við Strýtu var allstórt tún og gripahús uppi á túninu. Á móti Strýtu, fyrir neðan veg, var blettur með kartöflugörðum sem ýmsir bæjarbúar áttu.

Nokkurn spöl utar, fyrir neðan veg stóð Héðinshöfði og er þá farin að þéttast byggðin, húsin í kaupstaðnum tóku við hvert af öðru, Sjónarhæð, Sigtún, Múli, Þórshamar, Lækur, Dægradvöl og Bjarg. Fleiri voru ekki hús á skólaleið minni við Seljalandsveg 1940. Meðfram veginum og í hlíðinni var alltaf einhver búfénaður á beit haust og vor og graslendi allt var nauðbitið. Tré sáust engin fyrir en úti í Blómagarði.

Það var hægt að styttast á leið í bæinn yfir móana ofanvert á Torfnesinu og fara þá fyrir neðan blómagarðinn. Á reitunum á Torfnesinu var á stríðsárunum fjallhár stafli af fiskikössum og þar úti í bótinni lá lengi skipið Kolbeinn ungi. Þetta svæði var þá vinsæll leikvöllur. Nú er komið út að sjúkrahústúni og er þá farin að styttast skólaleiðin og byrjað Hafnarstræti. Þar voru oft tveir eða þrír bæjarvinnukarlar að bera ofan í polla á götunni, einn með hjólbörur og annar með hrífu og stundum var Bjarni Jónsson eitthvað að snúast á Eyrartúninu, bera skít á það eða vinna á. Þau Salóme Aradóttir kona hans heyjuðu það tún, þau áttu kýr og geitur.

Þegar kemur svo niður að apóteki sést á bæjarklukkuna hjá Þórði

úra. Þá er annað hvort að flýta sér eða kannske taka á sig aukakrók til fróðleiks.

Skólabjallan klingdi svo á tilteknun tíma á tröppunum, var það skipsklukka sem höfð var innan við dyr á kennarastofunni. Þar inni sátu kennarnir, jakkaklæddir og lagði þaðan mökk af tóbaksreyk ef opnað var. Nemendur röðuðu sér upp við stofudyr og fóru þar úr skónum. Strákarnir voru allir í eins skófatnaði, samanlímdum gúmmískóm, en samt þekkti hver sína skó þegar komið var út úr stofunni.

Mig minnir að 35-40 nemendur hafi verið í hverjum bekk sem ég man eftir. Þeir sátu tveir og tveir í húsögnum sem voru sambyggðir bekkur og borð fyrir tvo, með blekbyttu í miðjunni og voru þau húsöggn ekki sniðin eftir stærð nemenda. Umsjónarkennari í mínum bekk var Jónína Þórhallsdóttir, þá um fimmtugt, og gekk á peysufötum. Hún var góð við okkur og dálítið eins og móðurleg, ávítaði ef með þurfti en alltaf hlý. Á vorin fór hún stundum með bekkinn í leik úti, til dæmis Eitt þar fram fyrir ekkjumann eða hlaupið í skarðið. Þegar skriftartímar voru, gaf hún gjarnan forskrift á töfluna og las svo framhaldssögu, til dæmis sögu af Tuma Sawyer, það var mjög skemmtilegt. Skriftartímar voru nokkur þraut þegar blýantinum sleppti og farið var að skrifa með pennastöng og bleki.

Skóladagar hjá Jónínu byrjuðu ævinlega með söng og var þá sungið úr Skólaljóðunum og allir tóku undir. Seinna þegar söngur var færður í sérstaka tíma hjá Jóni Hróbjartssyni gekk ekki eins vel, þá sungu bara stelpurnar en strákarnir ekki og voru jafnvel með ólæti. Enginn sérstakur tónlistaráhugi var þá í skólunum á Ísafirði.

Það var læknisskoðun tvisvar á vetri í skólanum, nemendur mældir og vegnir og niðurstaðan skráð á einkunnablað þeirra. Eftir áramót var oft gefið lýsi og mjólk í tvær til þrjár vikur til hressingar. Það var vinsælt, lýsið var nýbrætt og gott og mjólkurskortur viðvarandi í bænum. Þá var leitað lúsa með reglulegu millibili því lús var landlæg og til að verjast henni voru flestir strákar snoðklipptir. Leikfimi

held ég hafi verið tvisvar í viku og síðasta vorið í barnaskóla fóru nemandur á hálfsmánaðar sundnám-skeið í Reykjanesi.

Allir fóru út í frímínútum og það var fastur liður að við strákarnir fóru í skoðunarferð niður á Bæjarbryggju, þar lágu fiskitökuskip og oft útlend saltskip eða kolaskip. Í góðu veðri var farið í eltingaleik á Riistúninu, nóg var plássíð þar. En stelpurnar léku sér frekar í boltaleikjum eða París. Oft var farið í snjókast við gagnfræðaskólann. Það var frekar ójafn leikur, þar voru stórir og harðvítugir strákar og þegar þeir gerðu áhlaup flýði allur barnaskólalýðurinn. Stöku sinnum var leikið svonefnt fimmaura stikk en það varð að gerast þar sem kennarar sáu ekki til því leikur þessi var bannaður, var víst talinn einhverskonar fjárhættuspil. Venjulega léku þetta fjórir eða fimm, fleiri áttu ekki pening en það gat verið spennandi að horfa á. Þetta var keppni um það hver gæti kastað fimmeyringi sem næst einhverjum heppilegum vegg. Sigurvegarinn gat unnið nokkra fimmeyringa. Væri bylur úti fengum við að vera inni og þá léku stelpurnar í hringdönsum, til dæmis Í grænni lautu eða Ég loníettturnar lét á nefið. Þá horfðu strákarnir á en voru aldrei með. Oft var líka farið í Bókhlöðuna til að kaupa penna, þeir vildu endast illa, sérstaklega ef þeir voru líka notaðir til að stinga í afturendann á öðrum.

Við sóttum leikfimi í gamla þinghúsi kaupstaðarins við Mjallargötu, seinna skátaheimili, og þar var farið í heitt og kalt bað á eftir. Svo tók við baslið að klæða sig, sérstaklega var ein flíkin erfið. Það var kotíð sem hélt sokkaböndum uppi, breitt léreftsbelti sem var alltaf hneppt á bakinu en strákarnir hjálpuðu hvor öðrum við þá athöfn. Þessi flík hvarf þegar allir fóru að ganga í síðbuxum. Friðrik Jónasson hét leikfimikennarinn árið 1940 og var hann strangur og harðhentur. Eftir hann kom Halldór Erlendsson. Hann var Ísfirðingur, hafði sjálfur verið strákur á eyrinni, fór jafnvel í bað með strákunum og varð fljótt vinsæll.

Handavinna var kennd tvo eða þrjá síðustu veturna í barnaskólannum. Sú kennsla fór fram í húsi

Guðmundar frá Mosdal (nú Sóltún, hús Ísfirðingafélagsins, innsk. JFG). uppi á Hlíðarvegi og var hann kennarinn. Guðmundur var sjálfur listasmiður og sinnti held ég allvel þeim sem hann fann að voru dálítið laghentir en misbrestur var á þeirri lagni hjá tíu ára strákum.

Hinum sem voru sneyddir smiðsnáttúru sinnti hann minna, skammadist stundum hástöfum, hamaðist og stappaði í gólfíð ef þeir gerðu vitleysur. Hann virtist ekki hafa gaman af kennslunni og hlýtur að hafa formælt þeim örlögum sem neyddu hann til þessara starfa. Margir voru hræddir við karlinn, hann var bráðlyndur og fljótillur og fóru þeir svo frá honum með þá sannfæringu að þeir væru vonlausir klaufar.

Í kjallaranum á húsi Mosdals voru geymd skíði sem skólinn hafði ráð á því ekki áttu allir skíði í þá daga og einstöku sinnum var víst fitjað upp á skíðaferðum upp í Stóruð. En skíðin voru frekar léleg, runnu illa, bindingarnar gamlar leðurólar og þessar ferðir voru hálfger basl.

Mér finnst nú að þessi fyrstu skólaár mín hafi skólinn verið í föstum og líklega farsælum skorðum.

Skólinn var bara partur af tilverunni og gekk sinn gang án þess að foreldrar væru í neinum tengslum við hann. Aldrei heyrðist minnst á einelti, ofvirkni eða athyglisbrest og álít ég að þess háttar fyrirbæri hafi þá verið óþekkt, að minnsta kosti voru nöfn á þeim með öllu ókunn. Bæjarlífið var líka í föstum skorðum eða eins konar kyrrstöðu eftir kreppuáratug. Ekki var verið að byggja neitt í bænum og lítið örlaði á verklegum framkvæmdum. Það var ekki fyrir en 1943 að eitt hvað fór að lifna, það ár komu þrír nýir kennarar að Barnaskólanum, þeir Björgvin Sighvatsson, Sigurður Ólafsson og Jón H. Guðmundsson og með þeim nýr blær. Þá hafði verið stofnuð lúðrasveit, nýr sýslumaður kom í bæinn og árið eftir var farið að grafa heilmikið á Riistúninu, sagt var að þar ætti að byggja sundlaug. Og 1945 þegar þessari skólagöngu minni lauk var farið að djarfa fyrir nýjum tíma, stríðið búið, komnir Biro-pennar, plast og DDT til að drepa flugur. En Barnaskólinn á Ísafirði verður alltaf minning sem lifir.

Ásgeir Svanbergsson

Listaseli

Opin vinnustofa í Listaseli
eftir samkomulagi.

Ný oliuverk og verk unnin í blandaða tækni á pappír.
Nánari upplýsingar eru í síma 89 17 6 18.
Einnig er hægt að skrá sig á www.erlaaxels.com og
leiðarlýsing að Listaseli verður send til þín.

**Erla
Axels**

Erla Axels, Bolholt 6 & Listaseli, s: 568-0010 & 891-7618, erla@erlaaxels.com, www.erlaaxels.com

Ísafjörður – höfuðborg æsku minnar

– ritstjóri Vestanpóstsins rifjar upp fyrstu kynnin af Ísafirði

Þegar ég var lítill strákur að alast upp inni í Djúpi var Ísafjörður afskaplega fjarlægur en þó svo nærri. Eg man vel eftir árunum milli 1960 og 1970 þegar nútíminn var víst kominn af fullum þunga í flestar sveitir á Íslandi en varla í innanvert Ísafjarðardjúp. Vegurinn lá yfir Þorskafjarðarheiði og hlykkjaðist meðfram ströndinni út að Unaðsdal að norðan og endaði í Ögri að sunnan. Á sumrin var því akfært í Ísafjarðardjúp úr öðrum landshlutum en það var aðeins frá því um miðjan júní fram í fyrstu snjóa sem gátu vel verið í byrjun september. Hina níu mánuðina á árinu var sveitin einangruð frá umheiminum og eini tengiliðurinn var Djúpbáturinn.

Djúpbáturinn sigldi um Ísafjarðardjúp tvisvar í viku á uppvaxtarárum mínum, nánar tiltekið á þriðjudögum og föstudögum. Það voru báts dagar.

Mér fannst einhvern veginn eins og Djúpbáturinn væri einhvers konar útibú eða framlenging á Ísafirði og þar mætti sjá brot af þeim undarlega heimi sem Ísafjörður var. Þar um borð var fullt af ókunnugu fólki, hörkulegir og sæúlslegir kallar sem áttu heima á Ísafirði, Stjáni stýrimaður, Boggi og Óskar og svo kokkurinn sem ég man ekki hvað hét og er ekki alveg viss um að hafi alltaf verið sá sami.

Sveitakrakkar stóðu á bryggjunni og góndu stóreygir á þessa snillinga sem stjórnuðu hífingum á skúffum fullum af mjólkurbrúsum, fódurbæti og áburði í netum og töluðu glannalega við bændurna á bryggjunni. Það marraði í vírum, glamraði í járnadrasli og ískraði í púðanum sem einhver lagði alltaf milli skips og bryggju og vélarhljóðið var nógu hávært til að þess að menn kölluðust á sem tíðkaðist almennt ekki í sveitinni. Svo bakkaði báturinn frá og sigldi í burtu og kyrrðin komst aftur á.

Ef maður var virkilega hugaður þá gat verið óhætt að skjótast um

Páll Ásgeir (t.h.) og Gísli Ásgeirssynir á tröppunum í Þúfum áður en þeir fóru í fyrsta sinn til Ísafjarðar.

borð og ná athygli kokksins sem stóð inni í pínulitlu eldhúsi og seldi manni Freyjukaramellur og appelsín á flösku ef hann var viðlátinn.

Hvað er sumarfrí?

Stundum voru bílar um borð í Djúpbátum og það voru yfirleitt alltaf fólksbílar sem vöktu mikla

athygli okkar krakkana því það voru engar drossíur í sveitinni bara Willysjeppar, Rússar og Landroverar og svo auðvitað Austin Gipsy jeppi séra Baldurs. Í augum sveitabarna í Djúpi í upphafi sjöunda áratugarins voru drossíur eins og geimskip, akandi furðuhlutir. Stundum heyrði maður sögur af fólki sem fór á þessháttar farartækjum í sum-

arfrí og ferðaðist um landið. Ekki vorum við í sveitinni alveg viss um hvað sumarfrí var en manni skildist að fólk tæki jafnvel búslóðina með sér og þyrfti fyrir vikið að ýta bílnum upp brattar brekkur eins og Bjarnaskarðið fyrir utan Keldu. Þetta gat ekki verið satt.

Þannig barst með bátnum einhver angan af heimi hraða og tækni sem manni fannst heillandi og dularfullur.

Ísafjörður átti sér annað birtingarform í einföldum og kyrrlátum heimi sveitabarnsins. Það var hægt að hringja út á Ísafjörð í Kaupfélagið og panta út í reikning eitt og annað sem til nauðsynja var talið. Móðir mín gerði að gamni sínu við eitt hvert fólk sem vann í Kaupfélaginu og það gat verið áhugavert að leggja við hlustir ef eitthvað gómsætt og sparilegt skyldi lenda á innkaupalistann. Svo kom alltaf krossbundinn pappakassi með Djúpbátum á næsta bátsdegi og þar var sennilega oststykki með rauðu vaxi utan á, kannski rúgbrauðshleifur, tvö pör af vinnuvettlingum, naglapakki, karton af Prince Albert og kassi með molasykri. Þetta var einfalt líf en samt ekki því auðvitað var þetta sveitasími og aðrar húsmæður gátu legið dæsandir á línunni hristandi höfuðið yfir spandans og óráðsú þeirra sem pöntuðu einhvers bölvadan ekkisen óþarfa úr Kaupfélaginu.

Heimurinn er stór og húsinn standa í sjónum

Ég er kominn á miðjan aldur núna og veit að það er valt að treysta minninu en mér stendur enn ljóslifandi fyrir hugskotssjónum fyrsta ferðin mín með Djúpbátum út á Ísafjörð. Við fengum að fara tveir snoðklipptir sveitapiltar með pabba sennilega eftir sauðburð en fyrir slátt eitthvert sumarið. Að minnsta kosti er sjórinn sléttur í minninu og heimurinn fyrir utan sjóndeildarhringinn heima afskaplega stór þegar maður siglir nær honum. Ég góndi eins og álka á ókunnuga bændur á ókunnugum bryggjum sem skiptu á tómun og fullum mjólkurbrúsum og heilsuðu pabba og spurðu hvað væri verið að fara. Ég starði ekki minna á sólbakaða

karla sem reru fram að Djúpbátum á árabátum inni á fjörðum sem ekki voru í vegasambandi. Þeir stigu fimlega ölduna á þóftunum meðan póstpokar og pinklar voru handlangaðir um borð og kona klifraði varfærnislega yfir borðstokkinn í sunnudagskápunni á leið í árlega kaupstaðarferð.

Í endurminningunni er sjórinn enn sléttur þegar við siglum undir lóðréttum fjöllum fyrir eitthvert Arnarnes og kallarnir glottu við mér úti á dekki og spurðu hvort ég væri nokkuð sjóveikur og svo beygði báturinn fyrir nesið og næst þegar ég leit upp blasti Ísafjörður við framundan og ég hafði aldrei séð annað eins því húsin stóðu eiginlega úti í sjónum sýndist mér. Aldrei á minni sjö ára ævi hafði ég séð fleiri en þrjú hús saman í hnapp en þessi hús voru fleiri en tölu yrði á komið og þyrpingin teygði sitt svolítið upp í fjallið og inn með firðinum.

Fjöllin voru alveg sérstök upplifun fram að þessu hafði ég aldrei séð neitt nema ávala og hjöllotta grágrýtishálsana inni í Djúpi sem sýnast ekki brattir þegar þeir eru bornir saman við veggbrattar hlíðar fjallanna sem gnæfðu yfir höfðum okkar þegar siglt var inn fjörðinn. Þessi fjöll höfðu djúp áhrif á mig og þau gnæfa enn hæst allra fjalla í minni mínu þótt ég hafi margt fjallið kannað.

Ís í brauðformi

Ég held að ég hafi varla yrt á nokkurn mann meðan á heimsókninni til Ísafjarðar stóð því ég var svo önnur kafinn við að horfa og hlusta og upplifa. Allt þetta ókunnuga fólk og þessir framandlegu bílar. Hvert gat þetta fólk verið að fara og hvernig fór það að því að eiga heima á þessum stað undir þessum himingnæfandi fjöllum. En pabbi virtist þekkja allt og alla og við bræður eltum hann stóreygir inn á skrifstofur Kaupfélagsins, inn

í Bókhöðuna þar sem öll heimsins leikföng sýndust vera til og síðast en ekki síst þá fengum við dásamlega fæðu sem heitir ís í brauðformi að ég held í Esso nesti. Það var nú meiri maturinn. Slíkt og þvílíkt hafði aldrei inn fyrir okkar varir borið. Að hugsa sér að búa á stað þar sem maður getur fengið ís á hverjum degi.

Í endurminningunni er sólskin á Ísafirði þessa daga og göturnar sléttar og lausar við ryk. Það er ys og það er þys og samanborið við sveitina eru allir á hraðferð og við bryggjurnar á Ísafirði liggja skip sem eru talsvert stærri en Djúpbáturinn og flytja víst aldrei mjólkurbrúsa heldur veiða fisk en maður trúir nú kannski ekki öllu sem manni er sagt þó maður sé bara sjö ára.

Ég sagði áðan að það væri valt að treysta á minnið og ég veit vel að það sem virðist vera ein ferð í minninu geta vel verið samgróningar minninga úr nokkrum ferðum. En ég man líka vel eftir því að það var erfitt að sofa á Ísafirði því það voru alltaf bílar og ókunnug hljóð á ferðinni jafnvel þótt afi og amma byggju inni á Engi sem var eiginlega ekki inni í bænum heldur úti í sveit. Og ég man eftir að vakna eldsnemma og fara með afa niður á Djúpbát og bærinn var ekki kominn á fætur og þegar báturinn skreið út spegilslétt sundin áleiðis inn í Djúp aftur þá sýndust húsin á Eyrinni standa ofan á lygnum sjónum eins og þau væru sprottin beint upp úr haffletinum og þannig er Ísafjörður greiptur í minni mitt enn í dag. En þegar við komum heim aftur fannst mér eins og sveitin hefði minnkað ofurlítið meðan við vorum í burtu.

Uppreist á Ísafirði

Erindi Magnúsar Aspelund flutt á Sólkveðjuhátið haustið 2006.

Magnús Aspelund í ræðustól á Sólkveðjuhátið.

Kæru Ísfirðingar og gestir.

Formaðurinn hefur nú leiðrétt misskilning í tilkynningu um að ég mundi ræða sögu leiklistar á Ísafirði. Eins og fram kom í kynningu er ég að ljúka námi í sagnfræði við Háskóla Íslands og útskrifast í næsta mánuði (okt. 2006).

Lokaritgerð mín er um leiklist á Ísafirði á síðari hluta 19. aldar og fyrri hluta 20. aldar. Það mun vera ástæðan fyrir þeim misskilningi að ég ætlaði að tala um leiklist hér í dag. Það var aldrei ætlunin að ræða það efni á meðan ritgerðin er í dómi. Þess í stað ætla ég að ræða svokölluð Skúlamál sem hófust á Ísafirði árið 1892.

Í sagnfræðináminu skrifaði ég stutta grein, hæfilega langa til að vera grein í dagblaði, um framkomu Ísfirðinga og Djúpmanna við yfirvaldið sem sett var til höfuðs þeirra manni, Skúla Thoroddsen sýslumanni. Ég ætla að lesa þessa grein en þar sem hún er stutt og kemur ekki inn á kjarna málsins, ætla ég fyrst að að lýsa ástandinu á Ísafirði á þessum tíma og aðdraganda Skúla- og Skurðsmála.

Ísafjörður

Skúli varð sýslumaður á Ísafirði 1884 eftir að Fensmark sýslumanni

hafði verið vikið úr starfi. Ísafjörður var þá annar stærsti bær landsins og í örum vexti. Jón Guðnason lýsti honum í ævisögu Skúla eitthvað á þá leið að bærinn væri bæki-stöð verslunar, siglinga, útgerðar og embætta. Djúpið þéttsetið og víða gott undir bú og veiðistöðvar fjölmargar. Og Kristján Albertsson segir um staðinn í ævisögu um Hannes Hafstein þegar hann varð sýslumaður á Ísafirði nokkrum árum síðar: „En hvergi á landinu var á þessum tíma meira atvinnulíf en á Ísafirði“. Sjálfur sagði Skúli nýkominn til Ísafjarðar í bréfi til vinar síns að broddborgaraskapurinn væri mikill og átveislurnar meiri en í Reykjavík. Litterær interesse þekkist hér eigi, en saltfisk og grútarkagga ber hvert barnið að vörum, „það er þeirra já og amen, faðir vor og blessunarorð.“

Ásgeir Jakobsson hefur svar við þessu í bók sinni Fanginn og dómarrinn og segir það vissulega rétt að lífið á Ísafirði hafi verið grútur og saltfiskur, enda voru Vestfirðingar þeir einu landsmenn sem björguðust og voru að eflast. „Á Ísafirði var stærsta útflutningshöfn landsins. Þilskipaútgerð í miklum blóma, 12-15 skútur og jaktir og þar var Ásgeirsverslun, alíslensk verslun, stærsta og best rekna verslunar- og

útgerðarfyrirtæki landsins, og allt að 100 sexæringar voru gerðir út frá nágranna-byggðinni Bolungarvík á vetrarvertíðum.“ Á Vestfjörðum var þéttbýli mest. Á 19. öld var uppbygging í atvinnumálum að frumkvæði heimamanna mest á Vestfjörðum. Vestfirðingar höfðu stundað línuveiðar um aldir áður en aðrir landsmenn tóku þær upp.

Sýslumannsembættið á Ísafirði var arðsamt og eftirsóknarvert, því að hvergi á landinu var afkoma betri. Það má til gamans geta þess að í einu fagi í sagnfræðinni var okkur kennt að næstum engir peningar hafi verið í umferð á Íslandi fyrr en nokkuð var komið fram á tuttugustu öld. Menn hafi verið í reikningi hjá kaupmanninum og bara lagt inn og tekið út. Ég var ekki sammála þessu hvað Ísafjörð varðaði, því að ég hafði alltaf heyrt allt annað. Nú þegar ég hef flett öllum blöðum sem komu út á Ísafirði á tímabilinu, tel ég mig geta sannað mína skoðun. Þarna ríkti samkeppni í verslun. Það voru þarna margar verslanir, þar á meðal var Ásgeirsverslun, sem var öflugasta fyrirtæki landsins. Oft var auglýstur afsláttur gegn staðgreiðslu og ein af verslunum var eingöngu peningaverslun. Mikið var um safnanir vegna líknar- og menningarmála, t.d. tombólur og leiksýningar. Varla hafa leikhússgestir látið skrifa aðgangseyrinn eða tombólumiðann hjá einhverjum kaupmanninum. Ágóða af leiksýningum var oft varið til líknar- og menningarmála. Til dæmis á einni kvöldskemmtun með leiksýningu árið 1891 átti ágóðinn að renna í styrktarsjóð Iðnaðarmannafélagsins á Ísafirði. Ágóðinn var 134 kr. og 12 aurar. Gamlar krónur auðvitað. Það samsvarar einni krónu og 34 aurum nýjum. Það er erfitt að gera sér í hugarlund hve mikil verðmæti þetta voru, svo ég reiknaði út að gamni mínu að fyrir ágóðann hefðu menn getað keypt 210 brennivínsflöskur.

Góðir ávextir!

Heimabanki

Íbúðalán

Lífeyrissparnaður

Greiðslupjónusta

Innheimtupjónusta

SPVF
SPARISJÓÐUR
VESTFIRÐINGA

Skúli Thorodsen

Þá er eitt enn sem mér finnst sanna mitt mál, að alltaf annað slagið var auglýst í blöðunum að peningabudda með peningum í hafi tapast hér eða þar og finnandi beðinn að koma til skila til ritstjóra blaðsins eða eitthvað annað.

En hvers vegna lenti Skúli upp á kant við fyrimenn á Ísafirði? Jón Guðnason er með svar við því: „Aristokratíð á Ísafirði var öflugt á þessum tíma og Skúla það innan handar að ganga í sveit ísfirskra fyrimanna og eiga náðuga daga við góð efni, en hann var frábitinn makræði broddborgaranna. Hann hafði einsett sér að ganga á hólmi við kaupstaðarvald og broddborgaraskap, en það kostaði hann líka eilíft stríð þau sautján ár, sem hann dvaldist vestra.

Gæti ekki verið að þarna sé komin ástæðan fyrir ágreiningi Skúla og forystumanna á Ísafirði? Hvergi á landinu bjó almenningur við meiri velmegun en á Ísafirði og „litterær interesse“ virðist hafa verið fyrir hendi því að leiksýningar og söngskemmtanir voru vel sóttar af öllum almenningi. Og almenn-ingur tók þátt í söfnunum þegar fyrirvinna fórst eða varð óvinnufær vegna slyss eða veikinda. Þá má minna á að á Ísafirði var fyrsti stýri-mannaskólinn, fyrsta millilandaskip í eigu Íslendinga, fyrsta gufuskipið, fyrsti síminn, fyrsti tónlistarskólinn og fyrsti vélbáturinn. Er ekki líklegt að fyrimönnum hafi fundist sem

Skúli væri að reyna að brjóta niður gott samfélag sem þeir hafi byggt upp?

Skurðsmál

Skurðsmál voru aðdragandi Skúlamála. Maður var nefndur Sigurður skurður. Flestir sem skrifað hafa um þessi mál telja að auknefnið hafi hann fengið fyrir að hóta mönnum að skera þá. En líklegust finnst mér skýring Asgeirs Jakobssonar í bókinni Fanginn og dómarinn, en þar segir að Sigurður hafi verið hvalskurðarmaður hjá Ellefsen og meira að segja mikill hvalskurðarmaður. Misjafnar sögur fóru af Sigurði. Sumir töldu hann fant og hrotta en aðrir sögðu hann ágætismann. Í bókinni Fanginn og dómarinn er hann látinn lýsa sjálfum sér svona:

Ögn í staupi ætíð þigg,
ef að mér er gefið,
ögn ég reyki, ögn ég tygg,
ögn ég tek í nefið.

Sigurður og maður að nafni Salómon höfðu fylgt mönnum á leið til Súgandafjarðar upp á heiðina milli Flateyrar og Staðardals rétt fyrir jól 1891. Salómon var orðinn ölvaður og hafði skilið við hópinn á undan Sigurði og var horfinn úr augsýn þegar Sigurður fór til baka. Sigurður skilaði sér til byggða en Salómon ekki. Salómons var leitað og fannst lík hans í fjallinu nokkuð af venjulegri leið.

Önfirðingar töldu að Sigurður hefði drepið Salómon og kærðu til sýslumanns. Málaferlin sem urðu af þessu hafa verið nefnd Skurðsmál. Andstæðingar Skúla töldu að hann hafi ekki staðið rétt að málum og reyndu að ná sér niðri á honum.

„Nú höfum við höggstað á Skúla“ á Hannes Hafstein að hafa sagt“, segir í bók Jóns Guðnasonar um Skúla. Hannes var þá ritari landshöfðingja. Landshöfðingi mun nú hafa unnið öllum árum að því að fá Skúla dæmdan frá embætti. Lárus H. Bjarnason, ungur lögfræðingur og mágur Hannesar Hafstein, var skipaður í málið sem konunglegur rannsóknardómari. Lárus kom vestur í júní 1892 til að víkja Skúla úr embætti, ákæra hann og dæma.

Koma Lárusar til Ísafjarðar kom algjörlega flatt upp á Skúla, svo leynilega hafði verið haldið á málum.

Ég hef nú lýst í grófum dráttum aðdraganda þess að Lárus H. Bjarnason var sendur sem konunglegur kommisariús til Ísafjarðar til höfuðs Skúla Thoroddsen og mun nú lesa greinina sem lýsir móttökum þeim sem hann fékk hjá Vestfirðingum.

Hýðing og hreppakerlingaflutningur

Frásögn af viðbrögðum Ísfirðinga og Djúpmanna til varnar sýslumanni sínum, Skúla Thoroddsen, þegar stjórnvöld settu hann af árið 1892 og sendu til höfuðs honum sérstakan fulltrúa sinn og „konunglegan kommisarius“, Lárus H. Bjarnason.

Lárus H. Bjarnason

Ísfirðingar töldu að um pólitíska aðför væri að ræða og Jóhann Gunnar Ólafsson, sýslumaður, lýsir því svo í Ársriti Sögufélags Ísfirðinga 1966: „Áreitni og gagnrýni Þjóðviljans [blað Skúla] varð til þess að landshöfðingi þrútnaði svo af reiði í garð Skúla, að hann sat um færi til þess að klekkja á honum“.

Sýslumannsembættið á Ísafirði var talið eitt **feitasta** sýslumanns-embætti landsins „en hvergi á landinu var á þessum tíma meira atvinnulíf en í Ísafjarðarsýslu“ segir

Baldur

Vestfirðir

Flatey

Nýttu tímann vel

Frítt fyrir börn 11 ára og yngri

Ferjan Baldur

Ferjan Baldur sigling daglega allt árið yfir Breiðafjörðinn, frá Stykkishólmi til Brjánslækjar. Þaðan eru aðeins 130 km. til Ísafjarðar og 56 km. til Patreksfjarðar.

Ýmiskonar afslættir eru í boði fyrir viðskiptavinum – kynnið ykkur málið nánar í síma 433 2254

Tímatafla

Vetraráætlun - gildir til 9.júní 2008:

Frá	sun.-fös.	lau.
Stykkishólmi	15:00	11:00
Brjánslæk	18:00	14:00

Yfir sumarmánuðina eru 2 ferðir á dag sjá nánar á www.saeferdir.is

Veisluferðir frá Brjánslæk

Breiðafjörðurinn er óþrjótandi uppspretta ævintýra og í þessari ferð er m.a. siglt að Hergilsey, Hrólfsklett, Hafnarey og Kjöfning. Ferð er í land í Flatey og eyjan fornfræga skoðuð. Á leiðinni til baka er boðið upp á gírnlegt hlaðborð í veitingasal.

Langd ferðar: 4 klst.

Skip: Særún, 120 manna tvíbytna

Frekari upplýsingar: 433 2245

Brjánslækur
Flatey
Stykkishólmur

www.saeferdir.is

Bókunarsími 433 2254

Saeferdir - Smiðjustíg 3 - Stykkishólmi - saeferdir@saeferdir.is

Á síðari hluta 19. aldar tók varanlegt þéttbýli myndast í Bolungarvík við Ísafjarðardjúp. Það óx hægt framan af en með tilkomu vélbátaútgerðar varð mikil uppbygging, einkum þó á árunum eftir síðari heimsstyrjöldina. Mikinn hluta 20. aldar var þar öflug útgerð togara og vélbáta, auk verslunar og iðnaðar. Mannlíf var fjölbreytt og menning blómstraði. Í þessari bók er saga Bolungarvíkur rakin frá 1920 og fram til 1974 þegar sveitarfélagið fékk kaupstaðarréttindi.

Saga Bolungarvíkur 1920 til 1974

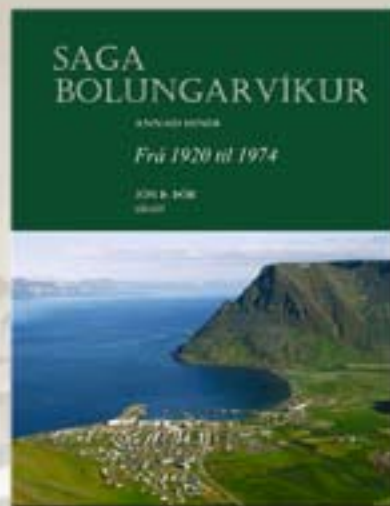
eftir Jón Þ. Þór

Kaupmaður á hverju horni

Þættir úr sögu verslunar á Ísafirði frá 1944 til 1993
eftir Jón Pál Halldórsson

Í bókinni er rakin þróun og vöxtur verslunarreksturs á Ísafirði 1944–1993. Uppbyggingu bæjarins eru gerð skil, bættum samgöngum, aukinni tækni og hagræðingu í verslun og viðskiptum og á öðrum sviðum. Jafnframt er sagt frá þeim mönnum sem stóðu í fararbroddi í þessari uppbyggingu.

Nýjar bækur frá
Sögufélagi Ísfirðinga.
Fást í öllum helstu
bókaverslunum.

SÖGUFÉLAG
ÍSFIRÐINGA

Dreifing í Reykjavík: Hið íslenska bókmenntafélag • Skeifunni 3b, 108 Reykjavík

í bók um Hannes Hafstein þegar hann varð sýslumaður þar nokkrum árum síðar. Kannski hefur það ýtt undir brottvikningu Skúla.

Eftir komu Lárusar gerðist mjög róstursamt á Ísafirði. Mönnum kom á óvart brottrekstur Skúla úr embætti. Hann var vinsæll af flestum bæjarbúum og þó sérstaklega meðal Djúpmanna og menn snérist til varnar Skúla. Ýmislegt gerðu menn til að sýna Skúla samstöðu, meðal annars að kjósa hann á þing. Lárus virðist hafa espast við mótstöðuna og harka færðist í leikinn. Lárus, ungur embættismaður, hefur ætlað að sinna starfi sínu af myndugleik og ákveðni og sýna hver hefði valdið, en hefur greinilega ekki áttað sig á aðstæðum. Mönnum fannst hann sýna embættishroka og hann beitti menn hótunum. Öll alþýða manna stóð með Skúla og lét ekki einhvern „hrokagikk að sunnan“ hóta sér. Og svo virðist sem mikil múgsefjun hafi átt sér stað sem snérist gegn Lárusi og stjórnvöldum.

Lárus gerði ítrekaðar tilraunir til að taka Skúla fastan og koma honum í tukthús en það tókst ekki því að almenningur safnaði liði og kom í veg fyrir það. „Aristokratíð“ studdi aftur á móti nýja yfirvaldið. Hér er smá slitur úr lýsingu Reynalds pósts:

...að nú væri verið að safna liði til að taka Skúla fastan. Flokkur sá er með Skúla stæði, væri búinn að síma út í Hnífsdal, og væri þaðan von á um þrjátíu mönnum, ... Er ég kom upp á götuna ...sá ég skipulagða flokka á báða vegu.

Flokkur sá er með Skúla stæði, væri búinn að síma út í Hnífsdal, og væri þaðan von á þrjátíu

mönnum. (Það var kominn sími 1892!).

Ekki kom til bardaga þarna enda miklu fjölmennara liðið Skúla megin. Og Lárus átti ekki sjö dagana sæla fyrir vestan. Árla morguns á þriðja í jólum 1892 mátti sjá eftirfarandi auglýsingu á nokkrum stöðum í bænum:

Það auglýsist hér með, að hinn svo nefndi setti sýslumaður L. Bjarnason hefur fengið hina helgustu jólagjöf, að vera rassskelldur á Þorláksmessukvöld að tveimur gildum vottum ásjáandi fyrir framúrskarandi dugnað í málarekstri við Skúla Thoroddsen; þeir, sem leggja hönd á plóginn með honum, mega vænta eftir því sama, ef ekki verra.

Það er sorgleg syndagjald, sýnist fjúka í skjólin, að eiga rassskellt yfirvald á Ísafirði um jólin.
(Höfundur ókunnur)

Ísafjarðardjúp

Og erfiðlega gengu embættisferðir Lárusar um Ísafjarðardjúp. Þar létu menn hann finna það hvar þeir stóðu. Hann þurfti að hafa með sér réttarvotta, því víða gekk erfiðlega að fá vitni. Eitt sinn höfðu réttarhöld staðið í tvo daga í Ögri (líklega í mars '93). Leiddist Jakobi bónda þar þófið og þreif ferðatöskur Lárusar og plögg og fleygði út á hlað og vísaði Lárusi á dyr. Og víða gekk Lárusi erfiðlega að fá flutning yfir firði eða aðra fyrirgreiðslu í þingaferðum.

Hreppakerlingaflutningur

(Skv. frásögn Kristjáns frá Garðstöðum) Lárus kom meðal annars að Látrum í Mjóafirði og falði flutning yfir fjörðinn. Hann hitti

roskinn mann á hlaði og spurði, hvort Helgi bóndi væri heima. – Hinn svaraði: „Hann var inni meðan ég var inni“, og hélt svo út á tún. Lárus spurði síðan eftir Helga og var sagt að hann hefði verið að tala við hann á hlaðinu. Helgi flutti síðan Lárus yfir fjörðinn en hleypti honum á land á þara-flúðum, hálf umflotnum og sagði: „Þetta var nú hreppakerlingaflutningur“.

„hleypti honum á land á þara-flúðum hálf-umflotnum, og sagði: „Þetta var nú hreppakerlingaflutningur“.

Margar fleiri sögur eru til um meðferð Vestfirðinga á yfirvaldinu, sem þeir töldu að hafi verið sett til höfuðs þeirra manni. Og þeir létu ekki nægja að gera honum allt til miska á staðnum. Þeir snéru málum við og yfir 500 manns kærðu Lárus fyrir landstjórninni og 597 manns skrifuðu undir beiðni til Alþingis um að Lárus yrði leystur frá störfum. Vestfirðingum tókst að koma Lárusi frá en af Skúlamáli er það að segja að Skúli var fyrir rest sýknaður í hæstarétti af öllum ákærum. Ekki fékk hann þó embættið aftur en honum voru dæmdar bætur fyrir það.

Hér lýkur þessum lestri en eins og fram kom hafði Skúli fullnaðar sigur í málaferlunum og fékk bætur fyrir embættismissinn. Reyndar var honum boðin staða sýslumans í Rangárvallasýslu en hafnaði þeim útnára. Eða eins og Kristján frá Garðstöðum hefur eftir honum: „Hann sagðist ekki vilja láta setja sig niður sem hreppsómaga.“ Lárus H. Bjarnason var hrakinn frá Ísafirði en varð seinna einn af helstu framámönnum á Íslandi. Hannes Hafstein fékk sýslumanns-embættið á Ísafirði 1896.

Táknafjörður

Sundlaug-tjaldsvæði · Sími/Tel.: 456-2639

Sundlaugin er 25 m. löng með heitum pottum, barnalaug og vatnsrennibraut. Á tjaldsvæðinu er heitt og kalt vatn, þvottaaðstaða, snyrting og aðstaða fyrir húsbíla.

Verið velkomin

Sólkveðjuhátið Ísfirðingafélagsins 2007

23. september í Rauða húsinu á Eyrarbakka

Hin árlega sólkveðjuhátið Ísfirðingafélagsins var að þessu sinni haldin 23. september í Rauða húsinu á Eyrarbakka. Að venju var ekki löng skemmtidagskrá í hefðbundnum skilningi heldur settust menn að svignandi hlaðborði af girnilegum kökum og skröfuðu við mann og annan.

Nýr formaður félagsins Jakob Falur Garðarsson hélt stutta hugvekju fyrir samkomugesti og Þórunn Arna Kristjánsdóttir, dóttir Kristjáns Haraldssonar í Orkubúinu söng nokkur lög fyrir samkomugesti ásamt unnusta sínum Péttri Markan sem lék undir á gítar.

Mjög góður rómur var gerður að viðurgerningi á vegum Rauða hússins og aðstöðu allri og má vænta þess að framhald verði á viðskiptum félagsins við Inga Þór Jónsson, Maríönnu Sigfúsdóttur og þeirra fólk sem stendur bakaravaktina í Rauða húsinu.

Hér fer á eftir stutt brot úr ræðu formannsins Jakobs Fals og með verða látnar fljóta nokkrar myndir

Fremst er Ágústa Skúladóttir, þá Svandís Skúladóttir og fjær sjást Kjartan Ólafsson og Birna Bjarnleifsdóttir.

Gústaf Óskarsson, fyrrum kennari á Ísafirði og Kristbjörg Markúsdóttir, sem búsett voru í Þvergötu.

Fremst er Jóna Helgadóttir, þá Jóhanna G. Jónsdóttir, Sveinbjörg Zophoníasdóttir og Sveinn Eliasson.

SVÆÐISÚTVARP VESTFJARÐA

Aðalstræti 22,
400 Ísafirði
Sími: 456 4177

Svæðisútvarp Vestfjarða á tíðni rásar 2 alla virka daga, utan mánudaga, frá kl. 17:25 til 18:00.

Svæðisútvarpið heyrir frá Ströndum (Hólmavík og nágrenni), Reykhólum og nágrenni, til Patreksfjarðar og norður úr. (Þessi lína má detta út ef of langt)

Yfirlit yfir landsbyggðarfréttir á bls 140 í textavarpri sjónvarps og eins eru fréttir okkar á ruv.is

Svæðisútvarp Vestfjarða – þegar þú lítur þér nær.

Fræðslumiðstöð Vestfjarða
- miðstöð símenntunar og háskólanennslu

**Miðstöð símenntunar
og háskólaennslu á Vestfjörðum**

Vífilfell hf.
Suðurgötu – Ísafirði

ÍSAFJARÐARBÆR

Bæjarstjórn Ísafjarðarbæjar
sendir Ísfirðingum nær og fjær
bestu nýárskveðjur
með þökk fyrir liðin ár

f.h. bæjarstjórnar Ísafjarðarbæjar
Halldór Halldórsson
bæjarstjóri

Kostir Einstaklingskorts Olís

- Einfalt bókhald – gott yfirlit
- Auðvelt eftirlit með kostnaði
- Öflugt þjónustunet
- Sértilboð til korthafa

Nánari upplýsingar hjá Olís
í síma 515 1141
eða á heimasíðu Olís,
www.olis.is

TBWA/REYKJAVÍK/SSA / 9071484

Gámapjónusta Vestfjarða

*Umhverfið er framtíðin,
gættu þess vel*

Leigjum út sorpgáma & salerni!

Gámapjónusta Vestfjarða • Góuholti 14 • 400 Ísafirði
S: 456 4760 & 456 4340 • www.snerpa.is/gamar

af þrúðbúnum og brosandí samkvæmisgestum.

„Kæru vinir, og mér liggur við að segja kæru vandamenn. Það er með stolti í hjarta sem ég stend hér í dag, sem formaður Ísfirðingafélagsins, og býð ykkur öll velkomin á Sólkveðjuhátíð Ísfirðingafélagsins hér í Rauða húsinu á Eyrarbakka.

Sólkveðjuhátíðin að hausti hefur fyrir löngu unnið sér fastan sess sem einn af föstu punktum í tilverunni á dagatali Ísfirðingafélagsins, til jafns við viðburði eins og messuna að vori og okkar einstak sólarkaffi sem við drekkum saman að vetri, ávallt sem næst hinum hefðbundna sólardegi, 25. janúar.

Sólkveðjuhátíðin er í eðli sínu frábrugðin sólarkaffinu að því leitinu til að þá komum við saman gagnert til þess að setjast saman yfir kaffibolla og vænnri sneið af hnallþóru, jafnframt því sem tækifæri gefst til þess að fara í hefðbundinn sunnudagsbíltúr á góðra vina fund.

Því ætla ég ekki að halda langa tölu yfir ykkur hér í dag. En mér þykir þó, sem nýkjörnum formanni, tilhlýðilegt að nota þetta tækifæri hér í dag til þess að ræða aðeins um félagið okkar og þessi tímamót sem félagið óneitanlega stendur nú á. Í gegnum tíðina hefur oftast en ekki verið boðið uppá ræðumann dagsins hér á sólkveðjuhátíð sem gjarnan hefur sagt frá skemmtilegum minningum að heiman og dregið upp æskumynd úr faðmi fjalla blárra. Ég ætla ekki alfarið að svíkja ykkur um það, en fyrst langar mig aðeins að ræða við ykkur um félagið okkar sem slíkt.

Öllum ætti nú að vera ljóst að á aðalfundi félagsins, sem haldinn var 2. maí s.l. urðu í raun algjör umskipti í stjórn félagsins. Þeir sem af fórnfýsi og einurð hafa í raun verið aflvélar Ísfirðingafélagsins til fjölda ára hafa nú stigið til hliðar fyrir nýju fólki. Ég held að á engan sé hallað þegar ég nefni sérstaklega nöfn Einars S. Einarssonar, Guðfinns Kjartanssonar, Helgu Bjarnadóttur, Kolbrúnar Sveinbjörnsdóttur og Ólafs Hannibalssonar, sem lét af formennsku nú í vor. Guðfinnur er sá eini í þessum hópi sem er nú alfarinn úr stjórn, en hann gekk úr stjórninni í vor eftir að hafa

Málfríður Finnsdóttir og Marias Þ. Guðmundsson.

verið í fylkingarbrjósti þessa félags í um tveggja áratuga skeið. Með einstakri útsjónarsemi og traustri fjármálastjórn stendur félagið vel og á Guðfinnur því miklar þakkir skildar frá okkur öllum. En það fer fjarri því að hann hafi einn borið uppi starf félagsins á undarförnum árum. Hér verða ekki taldir upp allir þeir einstaklingar sem eiga skildar þakkir fyrir störf sín í þágu félagsins á liðnum árum, því að nefna einn en gleyma öðrum í illa undirbúnum ræðustúf sem þessum væri ekki rétt af minni hálfu. Slíkt býður því betri tíma og heppilegri vettvangs. Ég vil því, fyrir hönd stjórnar félagsins og okkar félagsmanna allra, leyfa mér að færa öllum þeim sem unnið hafa

Ólafur barnabarn Ólafs Kristjánssonar fyrrum bæjarstjóra í Bolungarvík.

Fremst er Herdís Eggertsdóttir eiginkona Óla Kitt, Jóhanna Sveinbjarnardóttir og Þorvaldur Ingvarsson.

Gyða Sigurðardóttir úr Sóltúni, Elísabet Þorgeirsdóttir og María Rósinkarsdóttir.

félaginu ómetanlegt gagn á undanförunum árum hugheilar þakkir fyrir óeigingjörn störf og glæsilegan árangur í því að byggja upp jafn öflugt félag og raun ber vitni.

Stjórn félagsins er þá skipuð þannig í dag að áfram, sem betur fer vil ég segja, njótum við krafta Gunnars Halldórssonar og Helgu Bjarnadóttur í aðalstjórn og varastjórnin, sem ég hef í gamni leyft mér að kalla vitringana þrjá, er skipuð Kolbrúnu Sveinbjörnsdóttur og Ólafi Hannibalssyni auk Einars S. Einarssonar sem kemur nú inn í stjórn að nýju. Fyrir félagsskap sem þennan er mikilvægt að fyrir okkur sem komum ný að stjórninni að hafa áfram aðgang að eldri stjórnarmönnum og því met ég mikils að þessir einstaklingar sem ég hef

nefnt skuli vera tilbúnir til þess að vinna félaginu áfram gagn.

En hver erum við, þessi nýju sem tókum sæti í stjórninni á síðasta aðalfundi? Mér finnst tilhlýðilegt að gera stuttlega grein fyrir flokknunum. Ég, Jakob Falur Garðarsson, var semsagt kjörinn formaður. Ég er gegnheill neðribæjarpúki, strákurinn hans Garðars í Björnsbúð eins og ég sagði ykkur frá á Sólarkaffinu og Jónínu Jakobsdóttur, kennara og verslunarkonu. Ég bjó í Silfurgötunni en amma og afi í föðurætt í Smiðjugötunni og amma og afi í móðurætt á Bökkunum, þ.e. í Róm í Sundstrætinu. Konuna mína sótti ég mér á Hlíðarveginn, eða kannski fann hún mig við Silfurtorgið, en hún er Vigdís

Þorgeir Hjörleifsson, Jakobína V. Jakobsdóttir og Rúnar G. Steindórsson. Pétur Geir Helgason stendur hjá á spjalli.

Hildur Guðnadóttir og Óskar Jóhannesson.

Jakobsdóttir, dóttir Jakobs Ólasonar og Eyglóar Eymundsdóttur.

Aðrir nýir í stjórn eru Baldur Trausti Hreinsson, leikari og efríbæjarpúki, sonur Hreins Jónssonar og Kiddýjar á Engjaveginum, Ólafur Sigurðsson, fjarðarpúki að mestu, sonur Sigurðar heitins Bjarnasonar sem lengivelvarskipstjóri á Orranum og Urðar Ólafsdóttur. Baldur og Óli eru svilar, giftir Hlíðarvegspúkunum og Góustaðaprinsessunum Hörpu og Mörtu Hlín, dætrum Magna Guðmundssonar-Sveinssonar og Svönu Þórðardóttur-Einarssonar á Seljalandi. Þá var Ólöf Reynisdóttir, efríbæjarpúki kosin í stjórnina. Hún er dóttir Reynis Guðmundssonar, pípara og söngvara og Bryndísar

Íbúð til leigu á góðum stað á Torrevieja Alicante á Spáni

3 herbergja íbúð með fjórum rúmstæðum plús svefnsófa í stofu.
Vikuleiga kr. 25.000.- 10% afsláttur af lengri leigu.
Beint flug með Iceland Express.

Íslensk þjónusta á staðnum (keyrsla,
verslunarferðir, stutt í golfvelli ofl.)
Nánari upplýsingar í síma:
5572618, 8671395 og 8930010
<http://isfirdingafelagid.net/>.

Ásgerður Þórey Gísladóttir og Eypór Einarsson, Vals Kristjánssonar kennara og Guðrúnar Eyþórsdóttur.

Konráð Eggertsson (Hrefnu-Konni), Guðmundur Guðmundsson og Anna Guðmundsdóttir.

Gunnarsdóttur, hjúkrunarkonu. Síðast, en ekki síst, skal nefna til sögunnar nýjan ritstjóra Vestanpóstins, en þar er á ferðinni Páll Ásgeir Ásgeirsson, reyndar innan úr Djúpi, frá Þúfum, en amma hans og afi voru Þorbjörg og Svanberg á Engi. Páll er giftur Rósu Sigrúnu Jónsdóttur, Þingeyingi, sem eitt sinn gegndi starfi lögregluþjóns á Ísafirði.

Við sem nú erum í stjórn félagsins eigum það sameiginlegt, líkt og við öll sem erum saman komin hér í dag, að eiga rætur og minningar úr faðmi fjalla blárra og við eigum það sameiginlegt að vilja halda til haga æskuminningum og vinasamböndum og við viljum veg Ísafjarðar sem mestan. Þetta er í raun í hnotskurn tilgangur áttahagafélags sem okkar, að rækta samband okkar sem einnar stórrar fjölskyldu með sameiginlegar rætur."

Eygló Eymundsdóttir, Sigríður Ágústsóttir og Hörður L. Arnason.

Pétur Geir Helgason og Jón Aðalbjörn Bjarnason.

Nanna Rósa Magnúsdóttir, Helga Þórðardóttir og Kristín Högnadóttir.

Þórunn Arna Kristjánsdóttir, Haraldssonar Orkubússtjóra og Halldóru Magnúsdóttur, söng eins og engill fyrir kaffigesti.

Jakob Falur og Sveinn Elíasson.

Kæru félagsmenn!

Munið netfangið okkar,

isfirdingafelagid@isfirdingafelagid.net

– t.d. til að panta jólakort

Tryggvi Guðmundsson hdl.
Guðmundur Óli Tryggvason lögg. fasteignasali
Hafnarstræti 1, Ísafirði
S: 456-3244, eignir@fsv.is

Meira í leiðinni

Með Heimsferðum til Barcelona í 16 ár

Frábært verð

Kr. 11.990

Flugsæti aðra leið (KEF-BCN) með sköttum, fargjald A. Netverð á mann.

Kr. 23.990

Flugsæti báðar leiðir með sköttum, fargjald A. Netverð á mann.

* Sértílbóð. Flugsæti báðar leiðir, 12.-23. maí. Netverð á mann. Takmarkaður sætafjöldi á þessu verði.

Beint flug til

Barcelona

í allt vor og sumar

Beint flug

7. mars
10. mars
13. mars
28. mars
31. mars
3. apríl
7. apríl
10. apríl
13. apríl
17. apríl
21. apríl
24. apríl
27. apríl
1. maí
5. maí
8. maí
12. maí

... og síðan vikulegt morgunflug
alla föstudaga næsta sumar frá
23. maí - 26. sept.

frá 18.990 kr.*

Heimsferðir bjóða, sextánda árið í röð, beint flug í vortil hinnar einstöku Barcelona. Í Barcelona nýtur þú daganna og heimsækir hin frægu listasöfn Mirós og Picassos, eða skoðar byggingarlist sem er ólík allri annarri í heiminum. Gamli borgarhlutinn, Barrio Gotico, er frá 13. öld og hefur einstakt aðdráttarafl. Gaman er að drekka í sig mörghundruð ára gamla sögu á göngu um þröng strætin, innan um gallerí, veitingastaði, verslanir og söfn. Í Barcelona er iðandi mannlíf jafnt að nóttu sem degi, einstakir veitinga- og skemmtistaðir, blómlegt tónlistarlíf, ótrúlegt úrval verslana og frábært veðurfar.

Fjölbreytt gisting í boði!

Bókaðu strax og tryggðu
þér lægsta verðið!

Guðfaðirinn úr Beykishúsi

Guðfinnur R. Kjartansson lítur til baka eftir hartnær tveggja áratuga starf í þágu Ísfirðingafélagsins í viðtali við Pál Ásgeir Ásgeirsson, ritstjóra.

Í hugum margra félaga í Ísfirðingafélaginu er nafn Guðfinns Kjartanssonar órjúfanlega tengt starfsemi félagsins. Guðfinnur gekk úr stjórn félagsins snemma árs 2007 eftir að hafa starfað innan vébanda hennar í 19 ár. Ekki þarf að fjölyrða um að Guðfinnur sat ekki auðum höndum innan stjórnar félagsins frekar en annars staðar þar sem hann hefur komið við á lífsleiðinni. Guðfinnur er maður framkvæmda og dugnaðar, kemur til dyranna eins og hann er klæddur og sennilega leiðist honum allt sems og dums eins og Bjartur í Sumarhúsum hefði orðað það.

Nýrri stjórn Ísfirðingafélagsins fannst eiginlega ekki hægt að koma saman til Sólarkaffis árið 2008 án þess að Vestanpósturinn tæki viðtal við manninn á þessum tímamótum, manninn sem kom blaðinu á laggirnar og hefur óumdeilanlega verið einn helsti máttarstólpi og prímus mótör Ísfirðingafélagsins. Guðfinnur tók á móti blaðamanni á skrifstofu X og Z ráðgjafar í Bolholti en þar sýslar hann við eitt og annað en Guðfinnur er að nafninu til sestur í helgan stein eftir að hafa rekið keðju þjóðþekktra veitingastaða í áratugi. Nafn Guðfinns og Nestis verður alltaf tengt í hugum margra sem hann þekja en sú saga verður ekki rakin til hlítar í þessu viðtali því við ætlum að tala um Ísafjörð og fortíðina og félagið sem tengir burtflutta Ísfirðinga saman.

Guðfinnur tekur mér strax vel því að ég er stundvís en maður sem hafði 130 manns í vinnu áratugum saman þolir illa óstundvísi. Hann situr við tölvuskjá í horni skrifstofunnar þar sem hvergi sést í vegg fyrir myndverkum. Þar speglast ástríður fjölskyldunnar því myndir eftir Erlu Axelsdóttur eigin konu Guðfinns í 40 ár þekja mestallt veggplássið en í kringum tölvuna í horninu næst Guðfinni hanga nokkrar gamlar myndir frá

KR-ingurinn og minnkabaninn.

Ísafirði, myndir frá þeim tíma sem Guðfinnur var að slíta barnsskónum og heimurinn takmarkaðist að mestu við Mánagötu, Hrannargötu og Sölgötu. Þetta var lítill og tryggur heimur sem blasir enn við Guðfinni þegar hann lítur upp frá tölvunni.

Guðfinnur heitir fullu nafni Guðfinnur Rósinkranz Kjartansson og er sonur Jónínu Sigríðar Jónsdóttur og Kjartans Rósinkranz Guðmundssonar sem alltaf var kallaður Kjartan beykir eins og Guðmundur beykir faðir hans. Kjartan og Jónína bjuggu í Mánagötu 2 í húsinu sem Guðmundur beykir eignaðist í byggingu árið 1886 en

Ungur ég var í götunni heima.

Kjartan stækkaði það svolítið og byggði. Kjartan og Jónína áttu fjóra syni og var Guðmundur Kristján elstur, þá Kjartan Páll, síðan Jón Sigurður og Guðfinnur Rósinkranz yngstur.

Það liggur beinast við að spyrja Guðfinn í upphafi samtals okkar hvaðan hann komi?

„Ég er fæddur og uppalinn á Ísafirði í húsinu á Mánagötu 2. Þegar ég var að alast þarna upp var Mánakaffi hinumegin við götuna og Herkatalinn í næsta húsi og þangað fór maður á samkomur þangað til maður óx upp úr því eins og öðru. Kjartan faðir minn var alltaf kallaður Kjartan beykir þótt hann væri ekki beykir því viðurnefnið fékk hann í arf frá föður sínum. Föðursystir mín var líka alltaf kölluð Ása beykis.“

Kjartan faðir minn var ekki menntaður beykir en hafði konungsbréf upp á að hann mætti stunda málaraíðn og gerði það lengi vel.”

Við tölum um hvernig það hafi verið að alast upp á stað eins og Ísafirði á árunum eftir stríðið.

„Það var stórkostlegt,” segir Guðfinnur af miklum þunga og alvöru.

„Ég held að flestir hafi hafi upplifað það þannig. Við áttum nóg að bíta og brenna þótt kjörin væru stundum kröpp en þetta slapp. Það voru ekki margir ríkir á Ísafirði á þessum árum nema að eigin hamingju og börnum sínum.”

Guðmundur beykir sigldi til Danmerkur til að læra beykisiðn í upphafi aldarinnar þegar slíkt var fremur fátítt. Guðfinnur segir að afi hans hafi verið mikill Danavinur og dáðst mikið að öllu sem danskt var. Þegar konungurinn kom árið 1907 lét hann útbúa stórum stöfum Velkommen á gafl hússins konungi til dýrðar.

Kjartan, faðir Guðfinns missti heilsuna þegar Guðfinnur var níu ára gamall árið 1954 og gat lítið

	<i>Ferskur</i>
<i>með</i>	
	<i>flugi</i>
Toppfiskur Fiskislóð 65 121 Reykjavík 562 1344 	

ALVÖRU VESTFIRSKUR
HÁKARL OG HARÐFISKUR

GULLFISKUR

Hollusta í hverjum bita

Fæst í Bónus

SJÓVÁ ALMENNAR
Silfurtorgi, 400 Ísafirði, sími: 440 2430

sem ekkert unnið eftir það og það kom því í hlut móður hans að ala önn fyrir fjölskyldunni.

„Þetta var oft erfitt en móðir mín var feiknalega dugleg, kraftmikil og útsjónarsöm kona. Hún vann í rækjuverksmiðjunni í akkorði á veturna og hafði vel upp úr því. Allt sumarið ræktaði hún grænmeti, kartöflur og rabarbara við sumarbústaðinn okkar við Skíðaveg og seldi með okkur til framfærslu. Fólki varð að bjarga sér á þessum tíma því ekki var um neinar örorkubætur að ræða. Bræður Guðfinns voru komnir á unglingsár þegar heimilisfaðirinn veiktist og gátu því létt svolítið undir með heimilinu.“

Kjartan var aldrei rúmfastur en missti mikinn mátt og jafnvægisskyn í þessum veikindum og læknavísindin töldu sig aldrei vita hvað gengi að honum. Kjartan lést 1964 og Guðfinnur segist sjálfur hafa tekið við dánarvottorði hans úr hendi Úlfs lækis.

„Þá sagði Úlfur reyndar við mig: Við vissum alltaf hvað var að honum pabba þínum. En ég var of mikið barn til að spyrja betur út í þetta svo ég veit það ekki. Mamma var alltaf sannfærð um að hann hefði smitast á sveitabæ norður í Eyjafirði sumarið áður og fengið einhvers konar mænuveiki.“

Hann semsagt gat ekkert unnið en þó man ég að sýslumaður af góðmennsku sinni lét hann annast það að færa föngunum mat. Ef einhverjir sátu inni þá eldaði mamma mat og hann færði þeim matinn og preif klefana og fyllti á hæðarvatnskútin. Þetta tvennt síðarnefnda gat hann eiginlega ekki gert sjálfur heldur vorum það við strákarnir sem fóru með og hjálpuðum honum. Ég man eftir mér við þetta sýsl með föður mínum. Það voru fjórir klefar í Fjarðarstrætinu ef ég man rétt. Allt hjálpaði þetta til.“

Í Tungudal og Tívoli

Á þessum árum tíðkast enn að fjölskyldur á Ísafirði sem áttu sumararbústað í Tunguskógi eða annars staðar flyttu þangað yfir sumartímann og Guðfinnur ólst upp við þennan sið en bústaður fjölskyldunnar var rétt innan við Grænnagarð við veginn upp á Seljalandsdal.

Í tilhugalífínu og ný trúlofuð.

„Mér finnst eins og við höfum alltaf farið eins snemma og hægt var svo mamma gæti farið að vinna í garðinum. Að minnsta kosti man ég einu sinni eftir okkur á sautjándra júní inni í sumarbústað og þá snjóaði. Á þessum tíma var öll búslóðin flutt með því fólk átti ekki tvennt af öllu eins og nú tíðkast. Í dag á ég þrennt af öllu því ég á tvo sumararbústaði. Þetta eru breyttir tímar.“

Fyrir utan þessa árlegu búferlaflutninga var lífið á Ísafirði kyrrt og

Dæturnar Sonja og Anna Lára hjálpa til við stígalagningu.

rósamt. Ferðalög voru frekar fátíð og heimurinn var í rauninni lítill.

„Ég fór sjaldan til að leika mér upp í Efribæ eða niður eftir. Maður kynntist þessum krökkum í skólanum en hitti þá sjaldan þess utan. Mitt svæði var Hrannargata, Mánagata og Sólgata og ef það kom fyrir að maður slæddist niður í Mjallargötu þótti það undantekning. Þetta var mjög lítill heimur en hann dugði og maður vissi ekkert hvað var hinumegin við fjöllin og leið vel.“

Ég man eftir mér í Tívoli í Reykjavík með bræðrum mínum og mér þótti þetta dásamlegur staður og mikil upplifun og vildi helst flytja suður. Tívolið var svo stórkostlegt en ég man samt ekki eftir fyrstu ferðinni.

Á þessum árum fóru menn ekki mikið í ferðalög. Rétt áður en pabbi veiktist keypti hann jeppa sem var með númerinu Í- 306 og það var þá hæsta númerið í fjórðungnum og það leið langur tími áður en Í- 307 kom á göturnar. Ísafjörður var í raun afar einangraður því það var ekki vegasamband við umheiminn nema fáa mánuði á ári og manni var sagt að það væri hættulegt að fara út í Bolungarvík og inn í Súðavík. Skellinaðran sem ég átti þegar ég var 17 ára komst aldrei yfir Breiðadalsheiðina svo maður fór ekki mjög langt.“

Það var bróðir Guðfinns sem

Birkir Örn hjálpar afa við lagfæringu á bílastæðinu við sumarbústaðinn.

Trén söguð svo skógurinn sjáist. Beislaður fyrir hjólbörurnar og telur sér trú um að hann sé sebrahestur.

Eiginkonan og dæturnar Anna Lára, Jónína Rós og Sonja Björg.

útvegaði honum skellinöðruna sunnan úr Reykjavík, keypti hana hálfónýta og gerði upp svo Guðfinnur gæti ferðast milli sumararbústaðarins og Eyrarinnar.

„Ég fékk æfingaleyfi hjá sýslumanni og ók á því alla tíð. Ég tók aldrei próf á skellinöðruna og hlekkist ekki á nema einu sinni en ég ber þess merki alla tíð.

Það gerðist þannig að ég var að keyra inn í sumarbústað í mat í hádeginu og þurfti að koma við í slippnum á Torfnesi. Ég kom á góðri siglingu fyrir horn en þá reyndist vera bátur í slippnum og vír úr honum þvert yfir götuna. Ég keyrði beint á vírinn og fékk hann í hausinn og flaug af hjólinu enda tíðkaðist alls ekki að vera með hjálm á þessum árum. Ég lá þarna steinrotaður í góða stund og hjólið var enn í gangi við hliðina á mér þegar ég vaknaði því það voru engin vitni að þessu. Ég komst upp á hjólið og heim. Andlitið á mér var eitt flakandi sár öðru megin, fullt af sandi og ópverra. Læknir var kallaður til og hann leit á þetta og sagði að ég þyrfti að vera svona það sem eftir er. Svo þegar þetta fór að gróa þá fór ég að plokka steinana upp úr örinu og náði þeim öllum í burtu nema fáeinum sem sitja enn við gagnaugað svo þar er ég með sýnishorn af fósturjörðinni með mér.”

Þegar þetta gerðist var Guðfinnur að læra ljósmyndun hjá Jóni Bjarnasyni fótógraf og fjöllistamanni á Ísafirði. Hann var nemi Jóns í tilskilin árafjöldi en lauk aldrei prófi.

„Ég komst fljótlega að því að þetta ætti ekkert við mig. Ég var feiminn og óframfærinn á þessum árum og hefði aldrei getað náð neinu sambandi við fólk eins og þarf til að taka af því góðar myndir. Ég var þess vegna allan tímann í myrkraherberginu og þetta var skemmtilegur tími og lærdómsríkur.

Ungur athafnamaður fer suður, finnur ástina og blómstrar

Um svipað leyti og þetta var að gerast þurfi Guðmundur bróðir minn að fara til langdvalar í Englandi í sambandi við störf sín

Gleðilegt ár

Við óskum ykkur farsældar á nýju ári

*Gyllum, silfrum
og gerum við skartgrip*

Árni Höskuldsson
GULLSMÍÐUR

Fljót og persónuleg þjónusta

Bergstaðastræti 4 - 101 Reykjavík - Sími 562 0335 - www.gullsmidur.is

Hönnun: Þórgunn Óskarsdóttir

Gerum það rétt,
og gott betur

Gutenberg
Suðurlandsbraut 24
108 Reykjavík

Sími 545 4400
Fax 545 4401
www.gutenberg.is

Gutenberg

Dúddi, Dalli, Donni og Denni, en svo vildi faðir Guðfinns láta kalla synina, etja kappi við hvatningu áhorfenda á svölum Traðarsels (sumarbústaður Erlu og Guðfinns)

hjá Landsbankanum. Hann var kominn með heildsölu á Ísafirði samhliða bankastarfinu þar sem hann flutti inn ísskápa og saumavélar og ísskápa og seldi sælgæti. Hann bað mig að sjá um heildsöluuna meðan hann væri að heiman. Ég skil ekki hvernig honum datt það í hug því ég hafði aldrei unnið hjá honum og okkur kom ekkert vel saman en ég tók þetta samt að mér og sinnti heildsöluinni þetta ár frá 1964 til 1965. Þá kom Guðmundur bróðir heim og þá hafði hann keypt íbúð í Reykjavík og ráðið ísfirski iðnaðarmenn til að mála hana, Didda málara og

hans menn. Hann fól mér að fara fyrir sig suður og hafa umsjón með verkinu og kaupa inn fyrir málarana eftir þörfum. Ég hélt það nú og var afar kátur að fá að fara suður og hef ekki farið vestur aftur.

En varstu ekki alinn upp í samfélagi sem mat sjómennsku og sjósókn meira en allt annað?

„Ég fór aldrei á sjóinn nema með einhverjum köllum á skektum þegar ég var krakki. Sjómennskan heillaði mig aldrei og ég hafði þetta ekki í blóðinu. Mitt fólk hafði mikinn áhuga á verslun og viðskiptum og það heillaði mig líka.“

Guðfinnur var ekki algerlega

ókunnugur verslunarstörfum þegar hann tók að sér að annast heildsölu Guðmundar bróður síns því tvö sumur 14 og 15 ára gamall vann hann hjá Jónasi Magg kaupmanni á Ísafirði, frænda sínum í Hafnarstrætinu. Jónasarbúð var þá eins og alla tíð stórkostlegur samkomustaður og menningarmiðstöð í sjálfu sér og Guðfinnur segist ekkert skilja í því hvað frænda hans gekk til að ráða hann nema ef til vill einhvers konar starfspjálfun.

„Þarna komu margir menn sem réðu sér svolítið sjálfir og stóðu þarna inni og reyktu og drukku kók og spjölluðu um bæjarlífið. Þarna var Gunnar sjómaður syngjandi fullur og fleiri skrautlegir persónuleikar úr bæjarlífinu.“

GRK sölumaður hjá H. Ólafsson og Bernhöft 1969.

Móðir Guðfinns, Jónína S. Jónsdóttir, og bræður í eftirveislunni 50 ára afmæli GRK 1995.

Guðfinnur fór að vinna sem sölumaður fyrir lakkrisgerðina Kólus í Reykjavík en hún var í eigu bræðra hans og Ísfirðingurinn ungi gekk í verslanir og seldi sælgæti og lakkris. Hann kynntist fljótlega Erlu nokkurri Axelsdóttur og felldu þau hugi saman og það komst einhvern veginn aldrei á dagskrá að fara vestur aftur.

„Ég seldi fyrir Kólus í eitt eða tvö ár en það átti ekkert sérstaklega vel

FLUGFÉLAG ÍSLANDS

→ flugfelag.is

Njóttu dagsins - taktu flugið

Aðeins nokkur skref
á Netinu og þú
ferð á loft

Það getur ekki verið auðveldara.
Þú bókar flugið á flugfelag.is þar sem
þú finnur ódýrustu fargjöldin og að
auki frábær tilboð.

Njóttu dagsins, taktu flugið
og smelltu þér á flugfelag.is

HEIMILI KVÓTANS

- Önnust sölu á öllum gerðum skipa og báta með eða án hlutafélags.

- Vantar aflamarksbát með veiðiheimildum. Ákveðin sala.

- Vantar aflahlutdeild, þorsk, ýsu, skötusel, steinbít og karfa í aflamarkskerfi.
- Vantar aflamark til leigu í báðum kerfum.

FISKMARKAÐUR ÍSLANDS HF.

Vinsamlegst hafið samband við
Fridbjörn í síma 430 3743 eða
840 3743, fax 430 3746
e-mail: fridbjorn@fmis.is,
eða

Örvar í síma 430 3747 eða
840 3747, e-mail: orvar@fmis.is

Síðumúla 27 • Sími 598 4477 • Fax 598 4479
www.valholl.is • Opnir: 9 - 17.00 símtíðni, hikað ein helgar

Ingólfur Gissurarson löggiltur fasteigna-
og skipasali, Kristinn Kolbeinsson
viðskiptafræðingur og löggiltur fasteigna-
og skipasali.

Linda

Ekki bara gott...

...heldur

GÓU gott

við mig heldur. Feiminn strákur getur ekkert orðið sölumaður frekar en ljósmyndari. Svo sinnaðist mér svolítið við bræður mína og ég var svo stór upp á mig að ég gekk úr vinnunni og hætti. Samt var atvinnuleysið svo mikið á Íslandi þá að fólk var að flytja til Ástralíu til að hafa atvinnu. Þá vildi það svo til að ég sótti um starf sem sölumaður hjá H. Ólafsson og Bernhöft sem ég fékk.

Þar kynntist ég stórkostlegum manni, Guido Bernhöft, forstjóra og eiganda þess fyrirtækis og það var á við háskólamenntun í viðskiptum að starfa fyrir hann. Hann flutti inn hafranjöl, tannkrem og alla skapaða hluti.”

Guðfinnur var í fjögur ár hjá H. Ólafsson og Bernhöft og þá dró til tíðinda í atvinnumálum hans. Erla Axelsdóttir eiginkona Guðfinns er dóttir Axels Helgasonar sem átti litríka ævi en stutta, var fyrsti fingrafarasérfræðingur Íslands og fjölhæfur athafnamaður. Axel kynntist drive-in menningu í Ameríku þegar hann var að stúdera fingrafarataekni hjá FBI og þegar heim kom setti hann á stofn Nesti í Fossvogi sem allir Íslendingar þekkja og hafa verslað við. Axel fórst af slysförum, 46 ára gamall austur á Heiðarvatni í Mýrdal árið 1959 og þeir Guðfinnur kynntust því aldrei. Eftir fráfall hans annaðist ekkja hans Sonja B. Helgason reksturinn um tíu ára skeið en á þessum tíma kom hún að máli við Guðfinn tengdason sinn og bað hann að taka við rekstrinum.

Sígt á Signu í París árið 2000. GRK, bræður og eiginkonur ásamt bræðrunum Peter og Ole Osrunn (synir Páls Guðmundssonar Pálssonar beykis á Ísafirði) fæddir og uppaldir í New York ásamt Elaine konu Ole, og dóttir Erlu og Guðfinns, Jónínu Rós.

Nýrri rotþró komið fyrir við sumarbústaðinn.

Við strendur Mexico með heiðurshjónunum Sæbirni G. Larsen úr Víkinni og Rannveigu Margeirsdóttur frá Ísafirði.

Í áttæðisafmæli Sigríðar Johnson á aðalfundardaginn (Ísfríðingafélagsins) fræga 24. október 1988.

Móðir Guðfinns hjálpar til við plöntun birkitrjáa í sumarbústaðalandi Erlu og Guðfinns árið 1995, þá 90 ára.

Fermingasystkini frá 1959 planta birki upp í Stóruurð. Frá vinstri: Ingibjartur, Bárður, Hafsteinn, GRK, Páll Kristjánsson, Páll Sturlaugsson, Anna Lóa, Guðmundur (Bjössi), Jóhann, Ásthildur Hermannsdóttir og Ingi Magnfredsson.

Framkvæmdastjóri Nestis að störfum um 1980.

„Hún var orðin þreytt á þessu enda menntaður íþróttakennari og fékkst við ritstörf í frístundum svo þetta hentaði henni ekki. Ég lét auðvitað ekki ganga lengi á eftir mér því verslun og viðskipti voru það sem ég hafði áhuga á og rak Nesti með öllum sínum útibúum allt til 1997 þegar reksturinn var seldur.“

Guðfinnur í Nesti

Fyrsta Nestið var opnað í Fossvogi 1957 og það næsta við Elliðaárnar árið 1958. Guðfinnur tók við rekstri þessara tveggja og opnaði síðan Nesti á Ártúnshöfða 1971.

„Axel var listamaður og ég held að hann hafi ætlað að selja Nestin

um það leyti sem hann féll frá og byggja mótél í Öskjuhlíð. Hann hafði látið teikna það og var kominn af stað með einhvern undirbúning og hefur líklega ætlað að selja Nestin.“

Nestunum fjölgaði í umsjá Guðfinns og Erlu og við bættist pláss í Austurveri þar sem rekin var smurbrauðsstofa fyrir öll Nestin og einnig var opnað Nesti í Hafnarfirði. Þegar mest gekk á voru rúmlega 130 manns í vinnu hjá Guðfinni og umsvifin margþætt og flókin fyrir tíma tölvuvinnslu.

„Mesta baslið var starfsmannahaldið á þessum árum. Ég handskrifaði alla launaseðla í áratugi og reiknaði út laun í handsnúinni

Græðir sf. – Flateyri

Vinnuvélar • Verktakastarfsemi

Valdemar Jónsson • Varmadal Flateyri

Sími 456-7652 / 893-3067 / 456-7650 • Fax: 456-7651

Vestfirðingar, gleðilegt nýtt ár

Eimskip er ...

leiðandi þjónustufyrirtæki sem byggir á framúrskarandi tengslaneti. Eimskip sérhæfir sig í öllu sem snýr að land-, sjó- og flugflutningi, vörudreyfingu og geymslu. Sérstök áhersla er lögð á að taka mið af þörfum viðskiptavina og mæta ólíkum kröfum þeirra. Það er sameiginlegur metnaður bæði starfsmanna og félagsins að gegna forystuhlutverki til framtíðar.

Kornagarðar 2 • 104 Reykjavík • Sími 525 7000 • Fax 525 7009 • www.eimskip.is

SAMBÓ
LAKKRÍS

Lakkrísgerðin
Kólus ehf.
Tunguháls 5 • 110 Reykjavík
Símar 587 6188 og 587 1855

**Hefurðu hugleitt
hvar Orku-
stöðvarnar eru
á Vestfjörðum**

Með því að slaka aðeins á og nýta orkustöðvarnar má oft komast að farsælli niðurstöðu. Hefurðu til dæmis hugleitt hvar Orkustöðvarnar eru og hvað bensínið er ódýrt þar?

Bensínfrelsi Orkunnar gefur svo enn meiri afslátt eða 3 kr. í viðbót, en þú sækir um kortið á heimasíðu Orkunnar og fær það svo sent heim þér að kostnaðarlausu.

ÞAÐ MUNAR UM MINNA

reiknivél. Það var erfitt að fá gott fólk og þegar maður náði í það var sóst eftir því af öðrum eða þá að þetta voru konur sem litu á starfið sem tímabundið verkefni meðan þær voru að safna sér fyrir saumavél. Þá var ekki búið að finna upp orðið starfsmannavelta og ég heyrði það aldrei á þessum árum.

Ég hafði samt geysilega gaman af þessu þótt þetta væri auðvitað slítandi. Ég fór á fætur klukkan sjö á hverjum morgni og opnaði og fór svo á staðina og lokaði og kom heim um hálfþólf með peninga dagsins innan á mér og þá var vinnudegi mínum lokið og það voru engir laugardagar eða sunnudagar í þessum rekstri heldur allir dagar jafnir.

Félagsmálatröllið

Einhvern veginn hafði maður samt tíma til að standa í félagsmálum því ég var formaður Taflfélags Reykjavíkur í þrjú ár á þessum tíma fyrir utan afskiptin af Ísfirðingafélaginu. Maður skipulagði sig bara vel en maður gæti þetta ekki í dag og auðvitað var maður lítið heima. Ég var fyrst með skrifstofu heima hjá mér en átti svo litla kompu í Nesti á Ártúnshöfða en í dag er það tölvubókhald sem sér um allt. 1981 fórum við inn á skrifstofu á Bíldshöfða og þá réði ég mér hjálparkokk. Þegar ég fékk fyrstu tölvuna 1988 sem keyrði út fyrir mig launabókhaldið og allt heila galleríið þá kyssti ég tölvuna í hvert eina skipti sem hún vann þetta fyrir mig.

Á þessum sama tíma reistum við okkar athvarf og sumardvalarhús við Selvatn og plöntuðum þar mörg þúsund trjám. Það þurfti að grafa upp í heila fötu fyrir hvert tré í höndum og fylla af mold og skít og skógræktarfræðingar hlógu að okkur þegar við sögðumst ætla að rækta grenitré þarna uppfrá í öllu þessu grjóti. En þau vaxa nú samt.

Mamma hló að mér þegar ég byrjaði á uppbyggingunni við Selvatn og sagði að þetta væri mátulegt á mig fyrir það hvað ég hefði verið latur að hjálpa henni við ræktunina við bústaðinn við Skíðavegin í gamla daga.

Stoltur faðir leiðir frumburðurinn Sonju Björgu að altarinu.

GRK fær járnbrautarlest í jólagjöf frá Jóni bróður sínum árið 2002 og barnið endurfæddist með það sama.

Síðasti vinnudagurinn á skrifstofu Nestis. Eiginkonan til halds og trausts við lokaverkefnið.

MS Ísafirði

Sindragata 2, 400 Ísafjörður, ☎ 456 3251, 📠 456 3933

Óskar Vestfirðingum og öðrum landsmönnum
farsæls nýárs, þökkum fyrir það liðna.
Þökkum gott samstarf og viðskipti á árinu.

Annars tengjast þessar fjölskyldur á sérkennilegan hátt því eitt sinn þegar ég var barn þá fór mamma suður til Reykjavíkur og fór þá í ökuferð með sonum sínum hér syðra og þeir sýndu henni meðal annars sumarbústaðalönd Reykvíkinga og hún talaði um í mörg ár þennan fallega bústað og garð sem hún hefði séð við Selvatnið. Þá vissum við auðvitað ekkert að það var bústaðurinn sem Axel heitinn tengdafaðir minn hafði reist við Selvatn en hann var með fyrstu mönnum sem keypti þar land og hóf ræktun og garðurinn og ræktunin þarna var snemma stórkostlega falleg og vakti athygli allra sem um fóru. Axel var frumkvöðull í þessum efnum eins og öðrum og við höldum að hann hafi fyrstur manna flutt inn Alaskalúpínu til Íslands og notað við uppgræðslu. Við höfum reynt að halda við sumu af því sem hann bjó til þarna efra eins og stóru Íslandskorti sem er búið til úr fjölda blóma.”

Guðfinnur var eins og fram hefur komið mikill áhugamaður um félagsmál og tók virkan þátt í starfi Taflfélags Reykjavíkur árum saman en skipti sér ekki mikið af starfi Ísfirðingafélagsins í mörg ár eftir að hann kom til Reykjavíkur. Svo vildi þannig til árið 1988 að Guðfinnur og Erla voru á leið í áttæðisafmæli vinkonu Guðfinns sem hafði unnið með honum hjá H.Ólafsson og Bernhöft. Þá hringdi síminn og Sveinbjörn Bjarnason þáverandi formaður Ísfirðingafélagsins bað Guðfinn fyrir alla muni að mæta á aðalfund félagsins sem var þá um kvöldið. Þá var Guðfinnur ekki í félaginu og tók því erindi hans fálega í fyrstu en lét til leiðast og þau hjónin mættu prúðbúin á Hótel Sögu þar sem fundurinn var.

Þá kom í ljós að Sveinbjörn var að hætta sem formaður félagsins og flestir stjórnarmenn ætluðu að hætta með honum og hafði engan fengið fyrir sig.

„Ég hafði reyndar skömmu áður hringt í Sveinbjörn og átt við hann samtal vegna fjársöfnunar sem við efndum nokkrir til vegna kirkjubrunans á Ísafirði sem þá var nýorðinn. Ég vildi fá lánaða félagaskrá sem reyndist ekki vera til. Ég skrifaði nokkrum mönnum sem ég

Á góðum degi á Ísafirði 17. júní 1993 Spjallað við gamlan bekkjabróður og vin Pál Sturlaugsson og Emmu Rafnsdóttur konu hans.

Á tali við togarajaxlinn og góðan féлага Benna Överby skóla- og fermingarbróður.

Í móakaffi á hótél Jörð með móður og dætrum 1977

Tapar 300 dönskum á Strikinu í Köben 1984

þekkti hér í Reykjavík og það þá að leggja mér lið við fjársöfnun og í félagi við þá varð til alllangur listi af burtfluttum Ísfirðingum. Mér er sérlega minnisstætt framlag Björgvins Sighvatssonar í þessu máli. Helstu aðstoðarmenn mínir í þessu voru Einar S. Einarsson og Högni Torfason.

Svo vikið sé sögunni aftur á aðalfundinn þá leist mér nú ekkert meira en svo á þetta því þetta var fámennur fundur og enginn formaður í sjónmáli en var tíma-bundinn og stakk upp á Einari S. Einarssyni. Það vildu menn ekki því hann var ekki viðstaddur þótt ég vildi ábyrgjast það. Ég komst svo fram á gang og gat hringt í Einar sem lét tilleiðast eftir nokkurt þras

og þegar ég kom inn á fundinn með það voru þeir til í að kjósa hann sem formann. Næst kom í ljós að það vantaði eiginlega alla stjórnina að auki og þá neyddist ég til að setjast í stjórn sjálfur og valdi alla varastjórnina að auki og suma ekki fyrr en löngu eftir fund.

Farsæl forysta

Varla þarf að rekja fyrir lesendum þessa blaðs að stjórnarseta og samstarf þeirra félaga Einars S. og Guðfinns var afar farsælt og þeir stjórnðu Ísfirðingafélaginu næstu 19 árin. Á þessum árum undir þeirra stjórn eignaðist félagið orlofshúsið í Sóltúni og orlofsíbúðina á Spáni auk þess sem

Vestanpósturinn hóf göngu sína og hefur reynst félaginu drjúg tekjulin. Nú er komið að þáttaskilum því bæði Einar og Guðfinnur hafa vikið úr stjórn félagsins og eftirlátið yngri mönnum stjórntaumana eins og kunnugt er.

„Þetta hefur verið indælt stríð og ég hef mikla trú á þessum ungu mönnum sem hafa tekið við félaginu og treysti því að þeir leiði það á vit nýrra tíma. Þótt ekki blási byrlega fyrir Ísafirði um þessar mundir vegna slæmra aðstæðna í atvinnumálum þá er ég sannfærður um að það fólk sem þar býr á eftir að sigrast á erfiðum kringumstæðum með dugnaði sínum og áræðni eins og alltaf hefur gerst,” segir Guðfinnur R. Kjartansson að lokum.

Post Scriptum:

Engin leið er í stuttu viðtali sem þessu að gera grein fyrir ómetanlegu starfi Guðfinns Kjartanssonar í þágu Ísfirðingafélagsins. En víst er, að orðspor deyr eigi og Guðfinni Kjartanssyni tókst með elju og vinnusemi að glæða kyndil Ísfirðingafélagsins lífi sem aldrei fyrr og halda á lofti með miklum sóma. Um leið og ég, fyrir hönd félagsmanna allra, þakka Guðfinni af heilum hug allt hans óeigingjarna starf í þágu félgsins óska ég honum og fjölskyldu alls hins besta. Sjáumst á Sólarkaffi kæri vinur!

Jakob Falur Garðarsson, formaður.

Eflum kjálkann kaupum vestfirskt

- Gerum tilboð í allar forsteyptar einingar
- Bjóðum uppá vestfirskar gæðahellur
- Steypa. Flotsteypa. Ílagnargólf
- Veitum alhliða lóðapjónustu

Garðarinn mínir plöntur
Ásel ehf s:456-4200 www.asel.is Sindragötu 27 400 Ísafjörður

Safnaðu Vildarpunktum með VISA
og fljúgðu á vit ævintýranna.

Mér finnst eðlilegt að traustir viðskiptavinir fái betri kjör – það finnst bankanum mínum líka

Það er bara einn þeirra fjölmörgu kosta sem ég nýt í Vörðunni.

Það hefur sannarlega sína kosti að vera í Vörðunni, vildarþjónustu Landsbankans. Við berum traust til viðskiptavina okkar og leyfum þeim að njóta ávinnings af því með fyrirgreiðslu og auknum sveigjanleika til að haga lífi sínu að vild. Það gerum við meðal annars með því að bjóða Vörðufélögum 15% afslátt af þóknun við kaup í sjóðum Landsbankans.

GOTT FOLK MEÐAN

Landsbankinn
Banki allra landsmanna

410 4000 | landsbanki.is

Njóttu þess að vera í Vörðunni